

Od 1. nov. dalje
naročnina mesečno
80 din, za inozem-
stvo 60 din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 din, za
inozemstvo 120 din.
Uredništvo:
Kopitarjeva ul. 6/III.
Tel. 40-01 do 40-05

SCLOVENECEC

Izjave vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Cek. rač. Ljubljana
št. 10.850 za naroč-
nino in št. 10.849
za inserate.
Uprava: Kopitar-
jeva ulica 6
Tel. 40-01 do 40-05
Podruž.: Maribor,
Celje, Ptuj, Jesenice,
Kranj, Novo mesto,
Trbovlja

Med Zagrebom in Belgradom je dosežen sporazum

Dr. Maček je sporočil hrvatskemu narodu, da stopa spet v vlado ter pozval narod, da v polni meri izvrši svoje vojaške in državljanske dolžnosti - Sinoči je dr. Maček odpotoval v Belgrad

Posveti v Zagrebu

Oklic dr. Mačka

Zagreb, 3. aprila. b. Podpredsednik HSS inž. Košutič, ki se je s precejšnjo zamudo vrnil z današnjim jutranjim brzovlakom iz Belgrada, je takoj po svojem prihodu odšel na stanovanje dr. Mačka in z njim skupaj v bansko palačo. Inž. Košutič je predsedniku HSS in ostalim članom stranke poročal o razgovoru, ki jih je imel v Belgradu. Konferenca je trajala do 13. Ko je zapuščal bansko palačo, je bil predsednik doktor Maček dobro razpoložen in je na pripombo časnikarjev, da hrvatski narod morda še ni nikdar s tako pozornostjo in nestrpnostjo pričakoval, kaj bo povedal njegov predsednik in voditelj dr. Maček, odgovoril: »Malo prej sem narekoval izjavo, ki vam jo bo podal ban ba-

novine Hrvatske dr. Šubašić.« Na vprašanje, kdaj odpotuje v Belgrad, je odgovoril: »Danes zvečer.« Nato je predsednik HSS dr. Maček odšel, kmalu nato pa je ban dr. Šubašić podal časnikarjem naslednje poročilo: Danes je vse dopoldne trajala konferenca v banski palači, kateri so prisostvovali predsednik dr. Maček, ban banovine Hrvatske dr. Šubašić, glavni tajnik HSS dr. Krnjevič in podpredsednik HSS inž. Košutič, ki se je z jutranjim brzovlakom pripeljal iz Belgrada. Predsednik dr. Maček se je odločil, da sprejme ponudeno mu mesto prvega podpredsednika v kraljevski vladi in je pri tem povedal, naj se da časnikarjem nio-
gova sledeča izjava:

Zagreb, 3. aprila. AA. Jutranja konferenca, na kateri je inž. Košutič podal poročilo dr. Mačku, se je končala danes opoldne. Sklenjeno je bilo, da bo dr. Maček zvečer odpotoval v Belgrad. Dr. Maček je izdal danes sledeči oklic:

Vsem hrvatskim narodnim zastopnikom, predsednikom okrajnih, občinskih in krajevnih organizacij HSS ter vsem poveljnikom hrvaške kmečke zaščite! Po vsestranskem pretresanju in treznem premisleku sem sklenil ponovno stopiti kot podpredsednik v skupno vlado. Sklenil sem to zato, da storim vse, kar morem, da se v zadnjem času reši mir. Razen tega bodo v zvezi z mojim vstopom pridobljene hrvaške pravice ne samo zajamčene, temveč tudi znatno razširjene. Da bom v tem lahko uspel, me mora še naprej podpirati ves hrvaški narod s svojo disciplino in vedenjem, s svojim redom in mirom. Končno poudarjam, da se vsi vojaški obvezniki, ki so bili pozvani na vaje, takoj in brezpogojno odzovejo. Kar se tiče konj in rogate živine, kakor tudi voz in opreme, v kolikor so vojski potrebni, naj občine store vse, da se tem zahtevam zadosti. Da bo vse to plačano, pa jamčita država in banovina Hrvatska. Opozarjam, da je vse to samo pripravno stanje in da sem jaz v novem redu le toliko močan, v kolikor stojim ob meni narod.

V Zagrebu, 3. aprila 1941.

DR. VLADKO MAČEK.

Izjava dr. Mačka časnikarjem

»Kristjan sem in spomnil sem se besed Kristusovih: Blaženi tisti, ki grade mir, ker se bodo božji sinovi imenovali. Čutim dolžnost do naroda, ki mi že deset let izkazuje zaupanje, da poskusim vse, da se mu reši mir, ta največja dobrina človeštva. Iz poročil, ki so mi jih prinesli ban dr. Ivan Šubašić, podpredsednik HSS Košutič in hrvatski ministri, kakor tudi iz sporočil predsednika vlade generala Simoviča, zunanega ministra dr. Momčila Ninčiča, kakor tudi iz pisem, ki sem jih dobil od uglednih Srbov in Slovencev, sem dobil globoko prepričanje, da so današnji prvaki Srbije in srbskega naroda prav tako iskreno za mir, kakor tudi jaz. Zavedam se navzlic vsem težavam, ki se zadnje čase kopičijo, da bomo s skupnim sodelovanjem in s skupnimi naporci lahko ohranili mir in olajšali težave, ki nam jih današnji težki časi prinašajo, razen tega pa si bomo s sodelovanjem zavarovali pridobljene pravice HSS, ki bodo ne samo spoštovane in utrjene, temveč tudi poglobljene. Prepričan sem, da bom to delo izvrševal toliko lažje, ker bom pri njem sodeloval z možmi, s katerimi sem bil sodelavec v najtežjih časih in bil nosilec skupne liste pri volitvah.«

Predsednik dr. Maček odpotuje zvečer v Belgrad. Z njim odpotujeta tudi glavni tajnik HSS dr. Krnjevič in hrvaški ban dr. Šubašić.

To izjavo g. dr. Mačka so prinesli vsi zagrebški listi na prvi strani. Obenem so prinesli tudi sliko dr. Mačka. Predsednik dr. Vladko Ma-

ček se odpelje danes zvečer v Belgrad. Z njim odpotujeta tudi ban banovine Hrvatske, dr. Ivo Šubašić in glavni tajnik HSS dr. Juraj Krnjevič.

„Hrvatski dnevnik“, o izjavi dr. Mačka

»Hrvatski dnevnik«, glavno glasilo HSS in dr. Mačka v uvodnem članku današnje jutranje številke poudarja, da se iz izjave dr. Mačka jasno vidi, da on mnogo polaga nato, da se ohrani mir, da se ustvarijo cilji, za katerimi je stalno šla politika dr. Mačka. S to željo dr. Maček tudi sprejme ponujeno mu mesto prvega podpredsednika v vladi. Tako motivirana odločba daje zagotovilo, da bo tudi nova vlada aktivno delala na tem, da se upostavijo dobri odnosi z našimi sosedi, ki so bili zadnje dni nekoliko motni. Nobenega dvoma ni, da bo ta izjava živahno komentirana v inozemstvu in da se bo pod dojmom, ki ga je napravila ta odločba, vsa politika razvijala v pravcu ugodnega razvoja zunanega položaja. Dr. Maček bo imel v Belgradu težak in odgovoren posel.

Ta odločba, ki ima namen razčistiti zunanje politično ozračje, pomeni pričetek pobude s strani uglednih političnih osebnosti, da se stori vse, kar je mogoče, da bi se ohranil mir v tem delu Evrope.

Dr. Vladimir Maček.

Madžarski min. predsednik nenadoma umrl

Vsa Madžarska je pod vtisom nesrečne smrti ministrskega predsednika

Pokojni madžarski ministrski predsednik grof Pavel Teleky

Budimpešta, 3. aprila. DNB: Ponoči je nenadoma preminul predsednik madžarske vlade grof Pavel Teleky.

Budimpešta, 3. aprila. AA. MTI: Zaradi smrti predsednika vlade grofa Telekyja so bile odložene za nedoločen čas seje madžarskega parlamenta.

Budimpešta, 3. aprila. MTI: Smrt predsednika vlade Telekyja, ki je nenadoma umrl, je povzročila v vsej državi globoko žalost. Na hišah vise črne zastave. Šole bodo v petek in soboto zaprte. Gledališča in kinematografi ter

zabavni lokali so zaprti, godba in ples pa sta prepovedana. Namestnik Horthy se je poklonil pred zemskimi ostanki grofa Telekyja. Pogreb bo verjetno prihodnji ponedeljek. (AA.)

Tragična smrt

Budimpešta, 3. aprila. DNB. Ob žalostni smrti ministrskega predsednika grofa Telekyja je vlada izdala naslednje sporočilo:

Ves madžarski narod in vsi tuji prijatelji Madžarske so bili pretreseni ob žalostni vesti glede smrti ministrskega predsednika grofa Pavla Telekyja. Do smrti je prišlo ponoči in se je zanj zvedelo šele zjutraj. Že v zgodnjih jutranjih urah se je novica o smrti ministrskega predsednika razširila na vse strani. Mislili so, da je preminul zaradi srčne kapi. Pozneje pa se je zvedelo, da je vzrok smrti bil samomor. Grof Pavel Teleky je bil osebnost z globokim notranjim življenjem. Dogodki, ki so se za njegovo vlado odigrali po vsej Evropi in po svetu, so v njem puščali globoke sledi. Vsa bolelost človeštva in vse

strahote vojne, ki so besnele okoli Madžarske, so bile prehode za njegovo občutljivost. Razen tega ga je llačila tudi skrb zaradi hude bolezni njegove žene. Zaradi tega je bil obsojen na osamljenost. Njegova okolica je že dolgo zaskrbljeno opazovala njegovo duševno potrtost. Navzlic hudi duševni bolečini in navzlic šibiki telesni konstituciji je grof Teleky nepretrgano izpolnjeval svojo dolžnost, ter z velikim občutkom za odgovornost vodil državno ladjo glede notranje in zunanje politike po tisti črti, za katero sta on in njegova vlada bila prepričana, da je edino pravilna. Čeprav je nepričakovana kriza duševne potrtosti, ki je že dolgo mučila grofa Telekyja, v noči 3. aprila pretrgala njegovo delavnost v službi domovine, bo vendar politika, katero je vodil on, nespremenjeno živela dalje. Madžarski narod je zdaj za dvojici svojih velikih mrtvecev: grofu Stefanu Czakyju in grofu Pavlu Telekyju dolžan, da tudi vnaprej neomajno gre po poti, po kateri sta ga usmerila ta dva velika madžarskega naroda. (AA.)

Budimpešta, 3. aprila. b. V trenutku, ko je prišla vest o smrti ministrskega predsednika grofa Telekyja, se je sestal madžarski parlament na sejo. Predstavniki vlade je izjavil, da je zaradi smrti ministrskega predsednika nastala v vsej državi taka vznemirjenost in žalost, da parlament ne more v miru delati in posvetiti potrebno pozornost toku dogodkov. Zato predlaga, da se zasedanje parlamenta odgodi na nedoločen čas. Vsi poslanci so glasovali za ta predlog, nakar je bil madžarski parlament odgođen.

Vojvoda Peter Bojović vrhovni inspektor vse vojne sile

Belgrad, 3. aprila. AA. Danes ob 13 je predsednik vlade armadni general Dušan Simović v spremstvu armadnega generala Bogoljuba Ilića obiskal vojvodo Petra Bojovića v njegovem stanovanju. Vojvoda Bojović je v navzočnosti svojih dveh sinov sprejel predsednika vlade in bil posebno presunjen in srečen ter očito dobro razpoložen in vesel. Predsednik vlade je vojvodo obvestil, da ga je Nj. Vel. kralj Peter II. s svojim ukazom postavil za vrhov-

nega inšpektorja vse vojne sile. To mesto je doslej zavzemal Nj. kr. Vis. knez Pavle. Pri tej priliki se je predsednik vlade zahvalil vojvodi za njegovo plodno in dosedanje požrtvovalno delo in izrazil upanje, da bo vojvoda vso svojo vojaško sposobnost in vrline kakor tudi svoje dolgoletne vojaške izkušnje uporabil za dobro bližnjega kralja in drage domovine. Nato sta predsednik vlade in vojni minister zapustila stanovanje vojvode.

Budimpešta, 3. aprila. b. Medtem ko je dopoldne ob 10.30 bilo izdano službeno poročilo, da je predsednik vlade grof Teleky umrl pod tragičnimi okoliščinami, je bilo opoldne izdano novo službeno poročilo, ki pravi, da je grof Teleky umrl v 62 letu svoje starosti zaradi srčne kapi. Telekyjeva žena se nahaja že 10 dni v nekem budimpeštanskem sanatoriju v zelo težkem stanju.

Nemški glas o Telekyju

Berlin, 3. aprila. DNB: Nemška vlada in nemški narod izjavljata o svoji uradni strani, da sta globoko ganjena sprčo smrti grofa Telekyja in zaradi izgube, ki je s tem zadela prijateljski madžarski narod. Nemška vlada ve, da je smrt pokosila človeka, ki je bolan storil vse, in neprestano delal, ter ga iztrgala iz njegovega delokroga. V političnih krogih prestolnice prav tako občujejo izgubo, ki je zadela madžarski narod in poudarjajo zraven, da je Madžarska zvezana po prijateljstvu z Nemčijo in je zato lahko prepričana v nemško sočutje. Politične razlage, ki so se pojavile v tujini na podlagi nenadne smrtnega dogodka, označujejo v Berlinu kot poizkus izkoristiti smrt tega državnika v politične namene.

Berlin, 3. aprila. DNB: Berlinski večerni tisk piše na vidnih mestih o nenadni smrti madžarskega ministrskega predsednika grofa Telekyja. Listi posvečajo umrlemu madžarskemu predstavniku prisrčne članke in označujejo njegovo smrt kot bolešno izgubo za Nemčijo, kajti pokojnik je bil iskreni prijatelj Nemčije. Berliner Börsen Zeitung pravi med drugim: V času, ko je bil pokojni grof Teleky predsednik madžarske vlade, so se dogodili dogodki, ki so madžarskemu narodu prinesli zadoščenje za razkosavanje njegove domovine. Grof Teleky in prav tako tudi pokojni zunanji minister grof Czaky sta zastopala politiko tesnega sodelovanja z državami osi. Teleky je bil vedno zvest prijatelj Nemčije in Italije. Posebno med sedanjico vojno je Madžarska pokazala svoje prijateljstvo do držav osi s tem, da je odkrito pristopila k politiki trojnega pakta in sicer je to pokazala ne samo z besedami, temveč z dejanji. (AA.)

Odstop vlade

Budimpešta, 3. aprila. AA. MTI. Pod predsedstvom notranjega ministra, kot najstarejšega člana vlade, je madžarska vlada davi imela sejo. Sprejet je bil sklep, da vlada vlade skupno odstopijo, kar so sporočili regentu Horthyju.

Politični zapiski

Tudi nova vlada priznava sporazum

»Hrvatski dnevnik« je v večerajšnjem uvodniku napisal nekaj opomb k naredbi bana banovine Hrvatske o pobujanju vzhodnih delov. Med drugim beremo v »Hrvatskem dnevniku«: »Ker se uredba nanaša na delokrog, za katerega je merodajen ban banovine Hrvatske, je povsem razumljivo, da stopi v veljavo šele takrat, ko jo predpiše za področje Hrvatske ban Hrvatske. S tem je ponovno poudarjeno državnopravno načelo, da je Hrvatska samostojna in vseh tistih poslih, za katere je to predvideno s sporazumom dne 26. avgusta. Sicer pa je vsakemu, kdor politično misli, takoj jasno, da glede tega s prihodom nove vlade na oblast ni nastopila prav nobena sprememba, ker spada sporazum z dne 26. avgusta v tisti temeljni naše državne skupnosti, ki je neodvisen od kežimskih ali vladnih sprememb, zato tega dejstva niti ni potrebno posebej naglašati.«

»Slovenski gospodar« ob nastopu kralja Petra II.

Mariborski »Slovenski gospodar« je napisal te-le besede ob nastopu našega mladega kralja: »V resnih in težkih časih je zavzel kralj Peter II. prestol svojih očetov. V svetu divja vojni vihar takega obsega in take besnosti, da ga ne pominjajo zgodovina. Gre za obstoj ali propad, za življenje ali smrt. Če zagradi požar kakšno hišo ter ognjeni zubli sikajo okoli kot goreči jeziki, se vsak sosed trudi na vso moč, da ohrani svojo hišo ognjenega objema. Tako tudi nas vse, ki smo državljani Jugoslavije, obvladuje ena najvišja želja, da ohranimo njeno popolno neodvisnost, celotnost in omejenost neokrnjenost. Mi nečemo ničesar, kar ni našega. Mi ne stegamo prstov po tujem. Mi bomo tudi vnaprej vzdrževati z vsemi sosednimi državami prijateljske razmere. Naš mladi kralj je v svojem proglasu vsem Slovincem, Srbom in Hrvatom lepo poudaril, da hoče ohraniti poleg reda na znotraj tudi mir na zunaj. Eno pa hočemo in zahtevamo, da vsi drugi pustijo pri miru, in to je naša jugoslovanska država. To je naša zemlja, oškrbljena z znojem naših očetov, posvečena s krvjo naših pradedov. To je naš dom, skupen dom Srbom, Hrvatom in Slovincem. Ta dom bomo branili na vsak način in z vsemi sredstvi.«

Dr. Hinko Krizman o 27. marcu 1941

Član izvršnega odbora SDS dr. Hinko Krizman je napisal za »Varaždinske novice« članek o priložnosti vstopa kralja Petra II. na prestol in pravi v njem med drugim: »Prejčinja državna uprava ni imela narodnega zaupanja, ker je bila dejanska vlada brez naroda in proti narodu na področju izven banovine Hrvatske.« (Dr. Hinko Krizman se je pri tej ugotovitvi nekoliko zmotil, oziroma je pozabil za Slovenijo, ki so jo zadnja leta v vseh vladah zastopali vedno pravi, od slovenskega naroda pooblaščen zastopniki; kakor prej, tako tudi sedaj stoji za svojim narodnim vodstvom strnjene vsi slovenski narod, tisti narod, ki se zaveda svojih narodnih pravic ter se bori zanje in jih ni pripravljen prodati za skledo leče, kakor se je dogajalo v času pred šestimi leti.) Dr. Krizman piše naprej: »Zaradi izrednih razmer nova vlada ni mogla priti po redni parlamentarni poti. Toda narodne manifestacije, s katerimi je bila pričakana, dokazujejo, da je nova vlada narodne sloge in zaupanja. Narod in vojska imata v njej polno zagotovilo, da bodo narodne in državne koristi branjene ter da jim bo zadosteno. Naš narod ne bo biti na nobeni strani, naj nam obljublja kar koli, ker bi nas to vodilo v vojno in v trpljenje za tuje koristi. Hočemo mir in prijateljstvo z vsakim, ki spoštuje naše narodne meje in našo neodvisnost. Zato je tudi nova vlada pripravljena nadaljevati politiko prijateljstva z vsemi sosedji in politiko oborožene nevtralnosti, ki nam daje edina v tem krvavem poletju jamstvo, da naša zemlja ne postane bojišče tujih vojsk. Če kdo ni zadovoljen z našo željo, da ostanemo izven vojne in če misli, da to zemljo kmetov in vojakov lahko podredi svojim političnim in vojaškim koristim proti naši neodvisnosti, ta se bo prepričal, da naš narodni dom zna braniti svojo demopričo. Z zgodovinskim dnem 27. marca 1941 je šla naša narodna meja po poti, s katere ne bo zavila več.«

Sosedje naj po svoji vesti obsodijo neresnična poročila

Belgrajsko »Vreme« piše o neresničnih novicah v tujem časopisu in radiu: »Težki so časi za Evropo. Narodi, ki so stoletja nosili bakle napredka, so v velikanski borbi. Je nekaj plemenitih poskusov za mir. Voditelji Nemčije so po svoji zmagi isto poskusili. Na drugi strani so vodili odločno politiko, da bi se vojna ne razširila zlasti v jugovzhodni Evropi. Prav zato je naša država, ki je iskreno navdahnjena z željo, da se v tem delu Evrope ohrani mir, dobra sosedščina in vzajemno spoštovanje, prisiljena zadnje dni večkrat zanikati neresnična poročila, ki jih širi del tujega tiska ter radijske postaje nekaterih držav... Ali je potrebno zaradi majhnih nesporazumov delati velik nesporazum s tiskom in radijskimi poročili? Ali je čas tak, da se gleda na usodo skozi prizmo neresnosti in malenkostnosti? Ali je v teh za omikan svet temnih časih dolžnost tiska širiti in podpirati neresnične, branjevske izmišljotine? In to v državah, ki so najbolj vedele ceniti važnost javnega mnenja za skupnost in pomirjenje? Neresnične novice so slabi znanilci. So strašnejše od vojne. Zadnja leta se je jasno videlo, da bi človeštvo bilo drugačno in srečnejše, če bi ne bilo neresničnih poročil o narodih, živčih v srcu Evrope. In nihče ne ve tega bolje kakor tisti, na katere se obračamo in ki vedo, da je najpomembnejša zmagata — zmagata nad grdimi, neresničnimi poročili. Ta zmagata je največja, ker pomeni zmago nad vojnimi in vojnimi hujškami.«

Govor episkopa Nikolaja v Kraljevu

Pravoslavni episkop dr. Nikolaj, ki se je mudil nekaj dni v Belgradu na zasedanju arhijerejskega sabora in imel v belgrajskih cerkvah tudi nekaj propovedi, se je vrnil v svoj sedež Žičo. Po prihodu je spregovoril ljudstvu, ki ga je prišlo pozdraviti in rekel sledeče: »Stalno smo prosili Boga, da bi naš narod krenil na pravo pot. V zadnjem trenutku smo mi to pot našli in še naprej prosimo Boga, da bi na tej poti ostali in vztrajali. Zbrani okrog mladega kralja Petra II. Zagotavljam vam, da je pot, po kateri je krenil naš narod, prava in edina pot. Prosim Boga, da bi na tej poti vzdržali do konca.«

O zlobnih poročilih tujih radijskih postaj

Belgrajska »Politika« piše o lažljivih tujih radijskih poročilih, kako pri nas grdo ravnamo s tujimi državljani, čeprav vsak otrok ve, da so to izmišljotine in pravi med drugim: »Vzhodni živje novice, ki jih širijo različne radijske postaje sosednih držav o nasilju in umorih nemških in italijanskih državljanov ter pripadnikov drugih manjšin v Jugoslaviji, so doble tolikšen obseg, da so izzvale odločno zanikanje naših uradnih krogov, ki ga je objavila agencija Avala. Zanikanja so bila jasna in ne bilo bi jih treba razlagati, če bi šlo le za netočne, čeprav namerne novice. Toda v tem primeru gre za nepretrgano gonjo, ki je postala načrtovana in trajna značaja in si je njene neljube posledice lahko zamišljati. Zlasti, če bi se gonja v tej smeri nadaljevala. Stalno se ponavljajo iste obtožbe in vedno se le še povečujejo. Radijske postaje, ki širijo, povzema in prenašajo te novice in obtožbe, nikakor niso tajne ali nezakonite. Zato je ta gonja zanesla vzhodno svet, lažno se izražajo, češ da v Jugoslaviji narašča bojevit napadalnost. Ta gonja pa sama po sebi pomeni že neko napadalnost. Nova vlada je obžalovala nekaj neljubih primerov, ki so se pripetili prve dni po 27. marcu. Vlada je

ustavila tudi nadaljnje manifestacije veselja in lojalnosti ljudstva, pa so tuji državljani vendar zapustili našo državo. (Iz Jugoslavije je odšlo 1750 nemških državljanov...) Jugoslavija nikogar ne izganja. V njej je vse mirno. Pred njo se nikomur ni treba bati. Samo po sebi pa nastane vprašanje, čemu in komu naj služi ta dosledna gonja. Ko se jugoslovansko ljudstvo tako sprašuje, lahko na vse to odgovori le na en način: Tako, da bo mirno, toda dostojanstveno v svoji edinstvi in pripravljen vedno braniti svojo neodvisnost, nedotakljivost in pa svobodo. Ljudstvo je to pokazalo na zelo dostojanstven način in nihče ne more tega smatrati za neko izzivanje ali bojevitost. Oni, ki vodijo to gonjo omenjenih radijskih postaj, ne prispevajo niti naimani za mir in pomirjenje v tem delu Evrope. Jugoslavija doprinaša v teh dneh svojega veselja večje dokaze miroljubnosti in v večji meri prispeva k miru s svojo enodušnostjo in redom, ki vladata v njej. To pa bo tudi največje zanikanje vseh vzhodnih novic, ki jih te dni mečejo v svet na račun Jugoslavije. V tem bo tudi njena najboljša obrambna sila.«

Katoliška mladina

Akademski zveza in Slovenska dijaška zveza opozarjata svoje člane, srednješolce in akademike, da je ministrstvo vojske in mornarice objavilo uredbu, po kateri bo vsa mladina nad 16 let pripravnica k pomožnim delom v zaledju, kakor in kadar se bo izkazalo za potrebno. Božja zapoved nam nalaga največjo ljubezen do domovine in naroda in zato se bo vsa naša

mladina z največjo poštrevnostjo staviš, kjer koli in kadar koli bo to zahtevala postavljena oblast, na razpolago naši toliko ljubljani domovini. Živel naš kralj, živel Jugoslavija, živel slovenski narod!

Za Akademsko zvezo: Jereb Jernej.

Za Slov. dij. zvezo: Inž. Anton Tepež.

Uradni italijanski zastopnik obžaluje

Split, 3. aprila. AA. Danes ob 11.30 je italijanski generalni konzul v Splitu Luigi Arduini s podkonzulom obiskal poverjenika izpostave banske oblasti Vukovića in se mu pri tej priliki najtopleje zahvalil, kakor tudi predstavnikom oblasti in državljanom za lepo, korektno in ustrezljivo vedenje o priliki odhoda italijanskih državljanov iz Splita. Arduini je istočasno obžaloval, da so nekatere tuje radijske postaje objavile lažnjive in tendenčne vesti.

Belgrajske novice

Belgrad, 3. aprila. m. Danes je bil zaprišen novi župan belgrajske mestne občine Dobrovič Lazarevič. Novega župana je uvedel v posle inspektor notranjega ministrstva Aleksander Kuzmanović. Zaprišen je bil tudi novi podžupan Ivan Miličević. V zvezi s spremembami v belgrajski mestni občini je notranji minister dr. Budisavljevič razrešil tudi ves dosedanjí občinski odbor.

Belgrad, 3. aprila. AA. Z odlokom notranjega ministra in v soglasju s predsednikom vlade je bil dosedanjí načelnik oddelka javne varnosti v notranjem ministrstvu Dušan Ribar postavljen za vršilca dolžnosti upravnika mesta Belgrada. Z istim odlokom je bil orožniški brigadni general Miljutin Stefanović, dosedanjí vršilec dolžnosti upravnika Belgrada, vrnjen na svojo redno dolžnost.

Iz banovine Hrvatske

Split, 3. aprila. b. Danes se je pripeljal iz Dubrovnika madžarski škof grof János Nikess, ki je tam nekaj časa bival. Po krajšem bivanju v Splitu bo škof Nikess nadaljeval svojo pot na Madžarsko.

Dubrovnik, 3. aprila. b. Parnika »Dubrovnik« Plovidbe Kumanovo in »Aleksander« zapustita danes tukajšnje pristanišče in odplujejo v Kotor, kjer bosta stavljena na razpolago Rdečemu križu.

Zagreb, 3. aprila. b. V zadevi umora Rožalije Letoni do danes še niso mogli priti na jasno. Policija je zaprla še nekoliko oseb, ki so osumljene, da so sodelovale pri tem umoru.

Zagreb, 3. aprila. b. Današnji zagrebski živalski sejem je bil zelo živahen ter je bilo nanj prignane mnogo živine. Opazilo se je, da so bile danes dosežene rekordne cene. Tako so na primer krave prodajali po 10 do 12 din kg žive teže, seno je pa po 120 do 180 din za 100 kilogramov.

Osebnosti

Belgrad, 3. aprila. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog notranjega ministra je bil postavljen za inspektorja 4/I v notranjem ministrstvu Anton Botagelj, policijski inspektor iste skupine pri banski upravi vardarske banovine.

Belgrad, 3. aprila. AA. Z odlokom notranjega ministra je bil poslan na delo v notranje ministrstvo Mijodrag Matić, pomočnik upravnika mesta Belgrada 4/I.

Posvetovanja tudi na Bližnjem vzhodu

Ankara, 3. aprila. Reuter: Maršal Cornwall in letalski podmaršal Almhurst, ki predstavljata vzhodno poveljstvo na Srednjem vzhodu, sta prispela danes iz Egipta v Ankaru, da bi z načelnikom turškega glavnega štaba nadaljevala z razgovori. General Kelly, posebni predstavnik glavnega poveljnika britanske sredozemske mornarice generala Cuninghama, ki se tukaj mudi še od prejšnjih razgovorov, se bo prav tako udeležil razgovorov. (AA.)

Napetost v Ameriki še traja

Washington, 3. aprila. AA. Reuter: Kakor se je zvedelo, je bilo zaplenjenih 69 ladij. Sporočajo, da ladje ves čas, dokler bodo pod zaplenbo, ne bodo nosile nobenih zastav.

Lima, 3. aprila. DNB: Ob zatvoritvi podružnice nemške Luftbanse v perujski prestolnici poročajo iz mornariškega ministrstva, da je ta ukrep v zvezi z najnovejšimi dogodki in ima namen zavarovati nemške ladje zasidrane v pristanišču Calau. (AA.)

Washington, 3. aprila. DNB: Zunanji minister Cordell Hull je izjavil na večerajšnji tiskovni konferenci, da ameriška vlada proučuje in sestavlja odgovor na protestni not, ki sta ju poslali nemško in italijansko poslanstvo v Washingtonu zaradi zaplenbe nemških in italijanskih ladij v ameriških pristaniščih. Hull je rekel, da bo odgovor na protestni not v kratkem izročen nemški in italijanski vladi in da bodo takrat najbrže objavljeni tudi protestni not in dogovor. (AA.)

Washington, 3. aprila. Stefani: Danski poslanik je dobil nalog protestirati pri ameriški vladi zaradi ukrepov proti danskim ladjam v ameriških pristaniščih. (AA.)

Buenos Aires, 3. aprila. DNB: Mornariško ministrstvo poroča, da je straža za zavarovanje italijanskih, danskih in francoskih trgovinskih ladij v argentinskih pristaniščih pomnožena. Poročilo pravi dalje, da je oblast izdala te ukrepe samo zato, da onemogoči sabotažo, čeprav misli, da je ne bo. (AA.)

Washington, 3. aprila. Reuter. O usodi zaplenjenih italijanskih in nemških ladij se bo kmalu odločilo. Vprašanje preučujeta zdaj finančni minister Morgenthau in vrhovni državni pravdnik Robert Jackson.

Washington, 3. aprila. AA. Stefani. Na seji vodilnih osebnosti ameriške vlade je predsednik Roosevelt proučeval vprašanje zaplenbe italijanskih in nemških ladij, kakor tudi vprašanje odstopa Angliji več križark in rušilcev za zaščito britanskih konvojev. O istem vprašanju so govorili tudi v senatu. Kjer izolacionistični senatorji pripravljajo močno opozicijo, da bi s tem preprečili, da bi ameriška mornarica sodelovala pri zaščiti britanskih konvojev.

Italijanski protest

Rim, 3. aprila. b. Italijanska vlada je poslala ameriški vladi ostro noto, v kateri protestira proti zaplenjenju italijanskih ladij in pravi, da Združene države severne Amerike nimajo pravice pleniti italijanskih ladij in ovrniti posadke teh ladij, ampak jim morajo pustiti, da delajo, kar hočejo.

Senatorji razrešeni

Belgrad, 3. aprila. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja od 1. aprila 1941 je predsednik ministrskega sveta po zasljanju vlade in na podlagi člena ustave izdal odlok, s katerim prenehajo veljati na dan objave tega ukaza mandati vseh dosedanjih senatorjev tako imenovanih od kralja, kakor tudi izvoljenih ter njihovih namestnikov. Poseben kraljevi ukaz bo določil dan volitev in dan za sklicanje senata.

Opozorilo tistim, ki bi se selili

Belgrad, 2. aprila. AA. Naredbi predsednika vlade št. 1 za 31. marec, v kateri je med ostalim tudi določilo o potovanju državljanov, se dodaja naslednje:

Lahko se potuje na svoj dom ali po poslu. Prepovedano je pa zapuščati stalna bivališča in iti v druge kraje. Vsi, ki bi se izselili iz svojega stalnega bivališča, bodo poslani na svoja stara stalna bivališča.

Ljubljana, Zagreb, Belgrad — odprta mesta

Belgrad, 3. aprila. Z uradne strani smo pooblaščenim objaviti naslednje: V vrsti ukrepov, ki jih narekuje današnji položaj, je kr. vlada sklenila, da bodo v primeru, če bi naša država bila v vojnem stanju, mesta Belgrad, Zagreb in Ljubljana, proglašena za odprta in nebranjena mesta. Če bi miroljubni napor, ki jih izvaja kr. vlada, ne dovedli do zaželenega uspeha in če bi nastopilo vojno stanje, bo kr. vlada gornji sklep po običajni poti sporočila vsem prizadetim vojskujočim se državam.

Nesreča vojvode Windsorskega

London, 3. aprila. Reuter. Jahta, na kateri se je vozil vojvoda Windsorski s soprogo, je zavozila blizu otoka Eleuthera na spino. Vojvodu in njegovi soprogi se pri tej nesreči ni zgodilo nič hudega. V pomoč jahti je bila že poslana ena motorna križarka in letalo.

Ameriške vojne ladje bodo spremljale prevoze v Anglijo

Washington, 3. aprila. Reuter: Predsednik zunanjepolitičnega odbora v senatu senator George je danes izjavil, da ima predsednik USO zakonito pravico, da ukaže spremljavo trgovskih ladij, ki plovejo proti pristaniščem, ki so v vojni pasovih. V gotovih krogih se je zvedelo, da so vprašanje dopolnitve pomorske pomoči Angliji proučevali v času dvournice konference, katero je včeraj imel Roosevelt z mornariškim ministrom Knoxom in načelnikom za pomorske operacije generalom Starckom. Predsednik Roosevelt je predhodno razpravljal s svojimi državnimi tajniki o vprašanju obrambe.

Še en osiščni protest

Washington, 3. aprila. b. United Press poroča, da je Cordell Hull izjavil o polnoči ameriškega časa, da sta italijanska in nemška vlada poslali drugi protest USA, s katerim zahtevata, da se takoj osvobodijo konfiscirane ladje in njihove posadke. V teku svoje izjave je Hull nadaljeval, da ni ničesar o tem čul, da bi v ameriških vladnih krogih bili naklonjeni, da silama osišča ugođe glede njihovih zahtev. Ameriška vlada bo tudi drugi protest držav osišča odbila. Na koncu svoje izjave Hull konstatira, da so nemške posadke nekih ladij v Bostonu nadaljevale sabotažo in da je zaradi tega ameriška vlada odredila, da se na te ladje postavijo ameriške straže.

Odpoklic italijanskega vojaškega atašea

Washington, 3. aprila. Reuter. Tajnik za zunanje zadeve Cordell Hull je po Rooseveltovemu naročilu poslal italijanskemu poslaniku noto, v kateri zahteva, naj takoj odpokličejo italijanskega mornariškega atašea admirala Alberta Laia. Noto navaja, da je bil Laia v zvezi s sabotažo na italijanskih ladjah v ameriških pristaniščih. Znanje ministrstva označuje admirala Laia za »persona non grata« kot mornariški ataše pri italijanskem poslanstvu v Washingtonu, ki naj ga nemudoma odstrani.

Stavkovni ukrepi

Newyork, 3. aprila. Reuter: Predstavnik ameriške vlade za posredovanje med podjetji in stavkujočimi je začel včeraj posredovati med Fordovimi avtomobilskimi podjetji v Detroitu in predstavniki delavskih sindikatov Fordovo podjetje je pristalo na to, da ostane za ves čas posredovanja tovarna zaprta. Medtem pa je bila stavka, ki je izbruhnila v tovarni za izdelovanje jeklenih plošč za mornarico prav tako predlagana novemu zveznemu svetu za posredovanje v sporih pri industrijah, ki delajo za narodno obrambo. Poročajo, da pogajanja glede zaključka stavk v industriji premoga napredujejo. (AA.)

Bodoča vloga Francije

Buenos Aires, 3. aprila. DNB: Francoski poslanik Peyrouton, ki se je v terek pripeljal v Buenos Aires, je izdal na Francoze, živeče v Argentini, pozdravno poslanico, v kateri opisuje dogodke, ki so se pripetili na Francoskem, in podčrtava vlogo, ki jo Francija danes igra in ki jo bo igrala v bodočem razvoju evropske celine. (AA.)

Na Madžarskem nič sprememb

Budimpešta, 3. aprila. AA. MTL. Kriza vlade, ki jo je povzročil odstop dosedanje vlade, bo prav v kratkem rešena. V dosedanjí politiki ne bo prišlo do nobene spremembe. V političnih krogih pričakujejo, da bo kriza rešena že nocoj.

Berlin, 4. aprila. DNB. V nemških katoliških krogih se je zvedelo, da namerava poglavar švedske katoliške cerkve msgr. Miller v kratkem obiskati Nemčijo. Miller bo pri tej priliki v Nemčiji pregledal človekoljubne ustanove katoliške cerkve v Nemčiji. (AA.)

Osebnosti in imovinsko varnost tujih državljanov varujejo naše postave

Kraljeva banska uprava razglasa: Tuja propaganda razširja na debelo vesti o slabem ravnanju z narodnimi manjšinami v naši državi, med drugim tudi v dravski banovini. Te vesti so plod domišljije. Verjetno se pod vplivom te propagande ponekod pojavlja vznemirjenost med pripadniki narodnih manjšin. Kraljevska banska uprava ugotav-

lja, da se po 27. marcu 1941 ni pripetilo v vsej dravski banovini nikakršno neprijazno dejanje proti nobenemu pripadniku narodnih manjšin in da je zagotovljena osebna in premoženjska varnost vsega prebivalstva brez razlike. Za kakšno vznemirjenje ni nobenega poviča.

Angleži so zasedli Miesso, v Eritreji pa prodrli v Massauo

Od Addis Abebe so zdaj oddaljeni že 200 km - V Eritreji se vodijo borbe že deloma v predmestjih Massauo

Kairo, 3. aprila. Reuter. Današnje uradno poročilo generalnega štaba poroča, da so Angleži zasedli Miesso, ki je le še 200 km oddaljena od glavnega mesta Addis Abebe. Prodiranje angleških oddelkov se nadaljuje.

Nairobi, 3. aprila. Reuter. Južnoafriška letala so metala s pomočjo letal na Addis Abebo. Aduo in Avash letake.

Kairo, 3. aprila. Reuter. V Eritreji je bilo dosedaj ujetih veliko število italijanskih vojakov. Mnogo jih je še obkoljenih. Zaplenjenih je bilo mnogo topov in vojnega materiala. Vojne operacije se nadaljujejo od Asmare proti jugu.

Massaua, 3. aprila. b United Press poroča, da so predhodnice angleških čet že dosegle v predmestje Massauo in da sedaj prodirajo v samo mesto.

Massaua, 3. aprila. b United Press poroča, da so vzhodno indijsko čete strelcev, ki so operirale proti Asmari, dosegle do same Massauo. Odpor italijanskih čet je zelo slab in se vsi samo iz gnezda strojnih pušk. Pionirske čete čistijo ceste od zapuščenih avtomobilov in drugih motornih vozil, s čimer omogočajo napredovanje oklopnih oddelkov. Poveljstvo teh čet upa, da bo prišlo nekliko urah do same Massauo.

Še dva italijanska rušilca potopljena pred Massauo

London, 3. aprila. Angleška admiraliteta uradno poroča, da sta bila potopljena še dva italijanska rušilca, ki sta pred kratkim zapustila Massauo. Vsega skupaj so Italijani izgubili pred Massauo zdaj že tri svoje rušilce. Rušilca sta potopila vodna letala.

London, 3. aprila. K včerajšnjemu uradnemu poročilu je treba dodati še to, da je angleška podmornica v Sredozemskem morju potopila neko italijansko podmornico ter neko italijansko ladjo za prevoz petroleja.

Italijani se umikajo proti jugu

Kairo, 3. aprila. Reuter. Najvažnejše v današnjem poročilu angleškega letalskega ministrstva na vzhodu je to, da so angleška letala nenehno zasledovala italijanske razkrojene čete, ki bežijo od Asmare proti jugu. Vrh tega pa poročilo javlja, da so na albanski fronti zbili troje sovražnikovih bombnikov.

Poročilo o Eritreji pravi, da je angleško letalstvo včeraj neprestano obdelovalo sovražne transporte z bombami in strojnimi, ki so se pomikali iz Asmare proti jugu. Letala »Svobodnih francoskih sil« so bombardirala sovražno taborišče ob potu v Aduo, prav tako so bombardirala sovražni motoriziran transport na poti iz Desije v Asab.

Angleški lovci so včeraj prestregli štiri sovražne bombnike, ki so skušali napasti grško mesto Volos. Zbili so tri, četrta pa je bilo hudo poškodovano.

V noči od 1. do 2. aprila so angleška letala napadla pristanišče v Tripolisu in razdejali z direktnimi zadetki naprave v pristanu.

Prav tako so angleška letala napadla sovražni motorizirani prevoz pri Ras Lanufu in razdejali mnogo vozil. V vseh teh borbah nismo izgubili nobenega letala.

Nairobi, 3. aprila. Reuter: Glavni stan britanskih imperialnih sil v Vzhodni Afriki je dal danes sledeče poročilo: Na bojišču pri Hararju v Abesiniji se nadaljuje prodiranje proti Addis Abebi od vzhoda. Na odseku pri Javello smo zavzeli Soropo po borbi, ki je trajala 4 ure. Med sovražnikovimi četami je bilo 60 ubitih in ranjenih, ujetih pa je bilo 17 Evropejcev in 200 domačinov. Zaplenjeni so bili štiri topovi in večje število strojne. Naše izgube so neznatne. Na odseku pri Negheliju so naše čete stopile v uspešen spopad s sovražnikovimi četami. Sovražnik je izgubil 18 mrtvih, ujeli pa smo jih 50. Včeraj v sredo so naše čete pri čiščenju Vzhodne Somalije stopile v borbo s sovražnikovimi oddelki pri Bandi. Sovražnik je imel

10 ubitih 96 pa je bilo ujetih. Zaplenjene so bile puške, lahke strojnice in 700 kamel. Na naši strani ni bilo nobenih izgub. Pri prodiranju proti Addis Abebi je naša inženjerija hitro in spretno popravila ceste, ki jih je sovražnik pri umiku v znatni meri poškodoval. Inženjerija se premika z našimi četami, ki prodirajo. Pri popraviljanju poti ni bilo nobenega zastoja. Po novih poročilih obstoji resna bojazen, da bodo Italijani odložili svojo odločitev glede zaščite prebivalstva do tistega trenutka, ko bo za naše vojaške sile prekasno, da preprečijo maševanje protitalijansko razpoloženih domačinov in da ti povzročijo izgube tako vojakom kakor civilistom. (AA).

Angleški umik pri Marsa Bregi v Libiji

Kairo, 3. aprila. AA. Reuter. Vrhovno poveljstvo britanskih sil na srednjem vzhodu sporoča:

Libija: Naše prednje čete so se umaknile na postojanke severno od Agedabije. Premiku naših čet je sledil premik sovražnikovih motoriziranih sil.

Berlin, 3. aprila. AA. DNB. Vrhovno poveljstvo sporoča: Uspeh, ki so ga nemške in italijanske oklopne enote in letalske sile zabeležile 31. marca v Severni Afriki, je bil razširjen. Zaplenjeno je bilo 30 sovražnikovih tovornih vozil.

Operativno področje, 3. aprila. Posebni dopisnik agencije Stefani poroča: Italijanske in nemške čete so zavzele, kakor smo že poročali, Marsa Brego, in sicer po uspešni akciji oddelkov, ki so operirali na tem področju in s sodelovanjem topništva raznih kalibrov in tankov. Najprej smo strli odpor prednjih postojank 6 km od Marsa Brega, nato pa izvedli močne napade na kraj sam. Pri tem so se posebno odlikovali motorizirani oddelki. Mars Brega leži med Balbio in morjem. (AA)

Na zapadu vlada zatišje

Letalsko delovanje se je omejilo na morske prevoze

Napadi na Anglijo

Nemška poročila

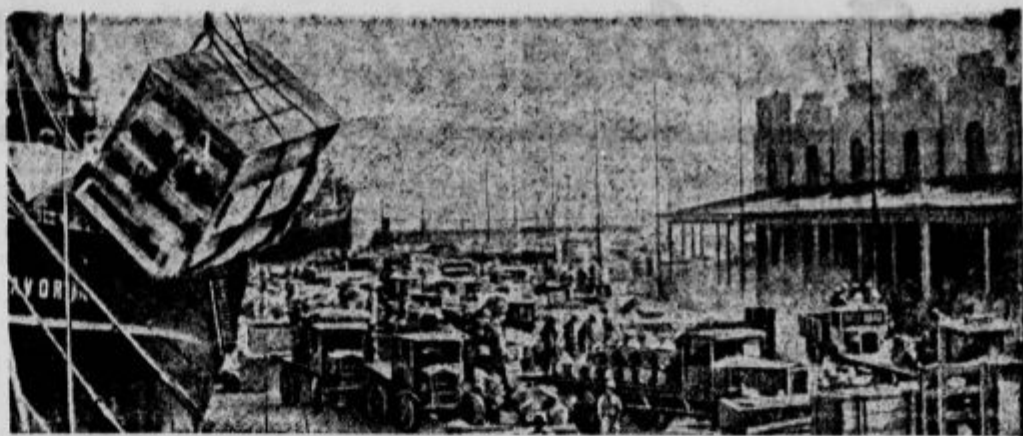
Berlin, 3. aprila. DNB. Vrhovno poveljstvo sporoča: Letalstvo je izvedlo ogledniške polete nad morskimi področji in uspešno nadaljevalo z borbo proti sovražnikovemu trgovskemu brodogradu. Potopljeno sta bili 2 štiristotonski ladji, 6 drugih ladij pa je bilo težko poškodovanih in jih je treba šteti med izgubljene. Bojna letala so napadla v nizkem poletu neko letališče v Južni Angliji in razrušila 3 sovražnikova letala, poškodovala pa več sovražnikovih letal na tleh. Drugi letalski napadi so bili storjeni na pristaniške in industrijske naprave v južni Angliji in Škotski. Zahodno od rtiča Krete so nemška letala v Sredozemskem morju med drznim napadom na močno zavarovan napad uničila dve oboroženi trgovski ladji s skupno tonažo 16.000 ton. Niti ponoči niti podnevi sovražnik ni letel nad nemškim ozemljem. (AA)

Berlin, 3. aprila. DNB. Včeraj popoldne je nekaj angleških bombnikov skušalo brez uspeha napasti nemške patrolne ladje v Severnem morju. Pri tem smo zbili s strelji s patrolnih ladij eno letalo znamke »Bristol-Blenheim«. (AA)

Berlin, 3. aprila. DNB. Nemška borbeno letala so včeraj bombardirala na vzhodni obali Anglije neko britansko trgovsko ladjo za 3.000 ton, in sicer iz zelo nizke višine. Posadke nemških letal so videle, kako se ladja potaplja. (AA)

Angleška poročila

London, 3. aprila. Reuter. Letalsko in varnostno ministrstvo poroča, da ni bilo v noči s srede na četrtek nikakršnih važnih dogodkov. (AA)

Massaua, glavno pristanišče italijanske Eritreje, ki slovi kot eno najbolj vročih mest na svetu.

Italijanske izgube

London, 3. aprila. Reuter. V pristojnih krogih v Londonu se je zvedelo, da so Italijani v marcu izgubili na srednjem vzhodu 178 letal, in sicer so jih 125 zbili britanski piloti in piloti britanskih dominionov, 21 protiletalsko topništvo, 32 ostalih letal pa je bilo uničenih na tleh. (AA)

Malta spet napadena

Stockholm, 3. aprila. b »Svenska Tagebladet« dozna z Malte, da je italijansko in nemško zrakoplovstvo tekom včerajšnjega dne razvilo veliko delavnost nad pristaniščem La Valetta. Na otoku Malte nimajo točnih poročil o rezultatih zračnih napadov.

Vloga francoskih svobodnih čet

Kairo, 3. aprila. b General de Gaulle, ki je v nedeljo in v ponedeljek nadzoroval čete svobodne Francije pri Kerenu, se je vrnil v Kairo. V borbah za Keren so svobodni Francozi iz Kameruna in ekvatorialne Afrike nadalje tujska legija in znameniti francoski spahi odlično sodelovali ter so te čete mnogo doprinele veliki zmagi zavezniških čet.

Napadi na Nemčijo

London, 3. aprila. Reuter poroča o hudem spopadu, ki se je odigral v sredo med našim iskalcem min in tremi bombniki tipe Dornier. Ena sovražna letala je najbrž docela zbito, drugo hudo poškodovano, tretje pa je odletelo. Na Lornadonu smo imeli samo dva ranjena, ladja pa je utrpela samo nekaj lahke poškodbe na krovu, pravi mornariško poveljstvo v svojem poročilu.

Amsterdam, 3. aprila. DNB: S pristojnega mesta v Haagu se je izvedelo o angleškem letalskem napadu na Holandijo, da te ugotovitve, da namreč ni kaj posebnega za javljanje, oziroma da

so posamezna angleška letala letela nad Holandijo in vrgla nekaj bomb, vendar ni bil nihče ranjen, niti ni bila storjena nobena škoda. (AA)

V Albaniji

Grška poročila

Atene, 3. aprila. Atenska agencija prinaša uradno poročilo glavnega štaba grške vojske z dne 2. aprila: Čez dan delovanje patrol in topništva. Naša lovska letala in protiletalske baterije so zbile dva sovražnikova trimotorna bombnika. — Uradno poročilo ministrstva za notranjo varnost z dne 2. aprila pa pravi: Neko sovražnikovo letalo je vrglo bombe na Volos. Nekaj ljudi je ranjenih, nekaj hiš poškodovanih. Sovražnikova letala so bombardirala tudi nekatere vasi v zahodni Makedoniji. Nekaj ljudi je ranjenih, stvarna škoda je pa neznatna. — Sovražnik je metala bombe tudi na neko majhno pristanišče v Egejskem morju. Neko letalo je napadlo neko vas s strojnico. Ujeli smo 7 letalcev, ki so pristali s padalom iz sestreljenih bombnikov. (AA)

Atene, 3. aprila. Reuter. Poveljstvo britanskih letalskih sil v Grčiji sporoča: od štirih sovražnikovih bombnikov, ki so včeraj napadli Volos in so pri tem povzročili le neznatno škodo, so bili trije zbiti, četrta pa je težko poškodovani. Eno letalo je padlo v morje, drugo je v plamenih tresčilo blizu Volosa, tretje pa je padlo pri Patrasu. Vsa ta letala so uničila naša lovska letala. Oddelek naših bombnikov je vrgel celo salvo bomb na vojašnice in vojaške naprave v Tepeleniju. Pri tej priliki so bile povzročene eksplozije v skladišču provianta. Z vseh teh operacij so se vsa naša letala nepoškodovano vrnila. (AA)

Nemška poročila

Berlin, 3. aprila. DNB: Včeraj so nemška bojna letala zahodno od Krete napadla angleški konvoj. Ena sovražnikova 8 tisoč tonska ladja je bila zažgana in je kratak čas nato izginila v valovih. Na drugo sovražnikovo 8000 tonsko ladjo sta bili vrženi dve bombi težkega kalibra. Ladja se je najprej ustavila, nato pa se je začela potapljati. (AA)

Slovo Macuoke iz Rima

Rim, 3. aprila. b. Japonski zunanji minister Macuoka je po treh dneh bivanja v italijanski prestolnici odpotoval iz Rima. Na poti od vile »Madama« do novega kolodvora v Ostiji je bil japonski zunanji minister v spremstvu predsednika Mussolinija in zunanjega ministra Ciana s svojim spremstvom na ulicah burno pozdravljen. Ko je na postaji pregledal častne čete, se je Macuoka prisrčno poslovil od Mussolinija in grofa Ciana ter drugih predstavnikov italijanskih oblasti ter od glavnega tajnika fašistične stranke. V posebnem vozu je japonski zunanji minister Macuoka odpotoval proti italijanski meji. Njegovemu spremstvu je dodeljen podtajnik fašistične stranke Mezzasoma in člani posebne italijanske misije. Po

odhodu japonskega zunanjega ministra so se vršile burne manifestacije na trgu pred palačo Venezia, kjer je bil burno aklamiran Mussolini, ki se je nekolikokrat pojavil na balkonu palače in pozdravil prebivalce. Vsi italijanski listi poudarjajo veliko važnost razgovorov, ki jih je imel Macuoka z Mussolinijem in grofom Cianom in posebno naglašajo izjavo Macuoke, v kateri povdarja močno zvezo sil osišča z Japonsko.

Rim, 3. aprila. Stefani: Japonski zunanji minister Macuoka se je davi odpeljal iz Rima. Zunanji minister grof Ciano je Macuoko spremljal od vile Madama do železniške postaje. Na postaji je Macuoko pozdravil minister, tajnik fašistične stranke, prisotni so bili pa tudi člani vlade, člani nemškega poslanstva in zastopniki držav, ki so podpisale pakt treh velesil, ter vsi člani japonskega poslanstva s poslanikom na čelu. Pred odhodom se je Macuoka še enkrat zahvalil grofu Cianu za prisrčni sprejem, nato pa je podal roko poglavarjem misij držav, ki so podpisale pakt treh velesil. Posebno prisrčno se je poslovil od grofa Ciana. Navzoča množica je priredila Macuoki prisrčne ovacije. (AA)

Firenca, 3. aprila. Stefani: Danes ob 14 je japonski zunanji minister Macuoka prispel s posebnim vlakom iz Rima. Na postaji so ga pozdravili predstavniki krajevnih oblasti in prebivalstvo. (AA)

Tokio, 3. aprila. Stefani: Tokijski listi posvečajo še naprej največjo pozornost bivanju japonskega zunanjega ministra Macuoka v Rimu in razgovorom, ki jih ima Macuoka z vodilnimi osebnostmi italijanske vlade. Casopisje poudarja, da je treba pri teh konferencah zabeležiti popoln sporazum med Macuokom, Mussolinijem in grofom Cianom. (AA)

De Gaulle se posvetuje v Egiptu

London, 3. aprila. Reuter: General de Gaulle, ki se je pripeljal v Kairo, je imel razgovore z generalom Wavelom in angleškim poslanikom v Kairu Lampsonom. De Gaulle je obiskal tudi predsednika egiptovske vlade in egiptovskega vojnega ministra. (AA)

Irska protestira v Berlinu

Dublin, 3. aprila. Reuter. De Valera je izjavil glede napadov na irske ladje v preteklih štirih tednih, da je bil en irski parnik potopljen in še trije drugi napadeni. V vseh teh primerih so irska letala ugotovila, da gre za nemške napade. Zaradi tega je dobil irski poslanik v Berlinu nalogo, da vloži pri nemški vladi protest in zahteva, da se škoda povrne.

Kitajski poslanik po navodila

London, 3. aprila. Reuter: Izvedelo se je, da bo kitajski veleposlanik v Londonu dr. Kuo, ki je na tem mestu že osem let, v kratkem odpotoval na Kitajsko po navodila maršala Čangkajskega. Kuo je izjavil uredniku Reuterja, da ne more ničesar povedati v zvezi z govoricami, da namerava postati zunanji minister. Pristavil je, da mora izjavo o tem vprašanju priti iz Čungkinga. Kuo je odpotoval na Kitajsko čez Združene države. (AA)

P. S. Finžgar

Pod svobodnim soncem

Povest davnih dedov

72.

73.

72.

Huni so plesali
ojne ples okrog ta-
pora. Radovan je go-
del. Tunjuš pil. Iztok
je obmolnil.

73.

Tedaj se dvigne
ojani Tunjuš: »Za-
kaj ne poješ, Slo-
venček?«

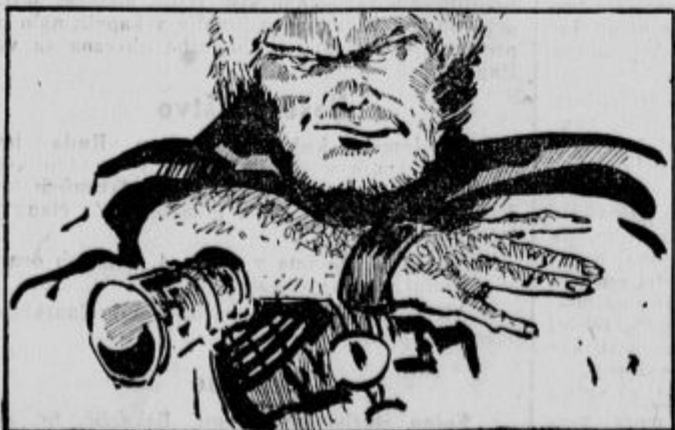
74.

Zatuli in z vso silo
vrže v Iztoka drago-
cen kozarec, da se
razbije.

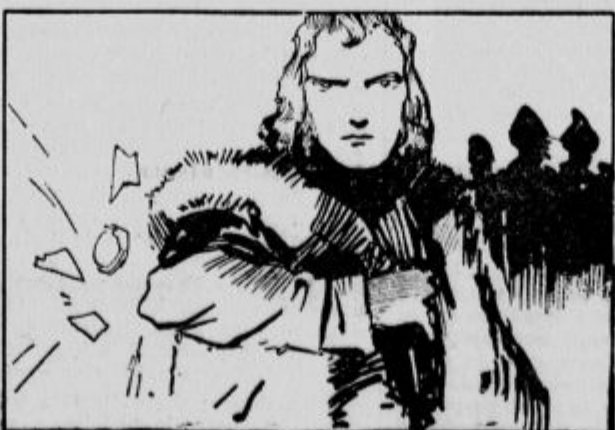
75.

Iztok pohlevno
otrepi koščke stekla
s svoje halje, si otre
kapljo krvi, ki je
privrela iz majhne ra-
ne in seže po nožu.

74.

75.

Drobne novice

Koledar

Petek, 4. aprila: Marija sedem žalosti; Izidor Sevilski, škof in cerkveni učenik. — **Prvi petek, Sobota, 5. aprila:** Vincencij Fererij, spoznavalec; Irena, devica in mučenica; Zenon, mučenec. — **Lunina sprememba:** prvi krajec ob 1.12. Herschel napoveduje mrzlo vreme.

Letopis

4. aprila 1819 se je rodil v Remšeniku pri Zeleni Kapli na Koroškem častnik Lipe Haderlap Bil je od l. 1877 do 1882 odgovorni urednik »Slovenca« in se je živahno udeleževal političnega delovanja. Simpatiziral je s programom socialnih demokratov in bil med prvimi, ki so hoteli na krščanski podlagi organizirati male obrtnike in delavce. Pozneje (1874) se je pridružil Bleiweisovi skupini in ostro napadal »Mladostlovece«. Zagovarjal je združitev Slovencev v eno veliko narodno stranko z enim programom in zvezo s češko opozicijo.

4. aprila 1866 je bivši visokošolac, plemenitaš Karakozov, streljal na carja Aleksandra II. (1855—1881), ko se je ta sprehajal v petrograjskem parku. Dasi ga ni zadel, pomeni vendarle ponesrečen atentat l. 1866 važen preobrat v notranji politiki Rusije. Vse reformno delo, ki ga je začel car Aleksander Osvoboditelj (osvoboditev kmetov 1861, reforma pravosodja in vojske, samouprave) je prenehalo. Nastopila je reakcija, ki je trajala vse do početka 20. stoletja. Car je opustil vsako misel na reforme in se je opiral odsej le na plemstvo in konservativne elemente.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrl gospod Pavel Petkoveš, prevoznik, star šele 52 let. Pogreb bo v soboto, dne 5. aprila, ob 2 popoldne iz mrtnišnice Zavetišča sv. Jožefa (Videvdanska cesta 9) na pokopališče k sv. križu. — Naj v miru počiva! Žalujočim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Iz vojaške službe. Napredovali so: za rezervnega podporočnika vozaške stroke narednik dijak Trost Miroslav in Konvalinka Konstantin; avtomobilske stroke narednik-dijak Škrbec Franc; s činom l. dec. 1940, za rez. peh. podporočnika narednik-dijaki: Lorbek Maks, Merbir Miroslav, Pezelj Ivan, Fabič Feodor Gustav in Bajt Ljubo; za artill. podpor. narednik-dijaki: Franke Karel, Kuhar Zvonimir, Horvat Franjo; vozaške stroke: Prič Ivan, Koh Karel, Zigon Uroš, Svara Ivan, Ribnikar Miran; za rez. inž. podpor. narednik-dijak Hrašovec Gvido; za rezervnega avtomobilskega podporučnika narednika-dijaka Suhek Eeman; Macarol Zdravko; za sanitet. podpor. narednik-dijak dr. Bril Simon, za rezervnega podporočnika inženirske stroke narednik-Dijak Jordan Stanko.

— Profesijski izpit so opravili v Ljubljani supletni Marija Maucet in dr. Škerlj iz Maribora in Ivan Zika iz Murske Sobote.

— Poročila sta se g. dr. Mirko Pretnar, tovarnar, in gđ. inž. Marija Zora Bojce. Poročil ju je msgr. profesor Stanko Premrl. Priči sta bili ženinov stric g. dr. Matej Pretnar in nevestin brat akademik Tone Bojce.

Na tehnični fakulteti zagrebške univerze je bil l. t. m. diplomiran za strojnega inženirja gospod Boris Černigoj, Ljubljčan. Čestitamo!

— Opozorila banske uprave glede zlobov govorice. Kr. banska uprava razglasi: Tuja propaganda razširja na debelo vesti o slabem ravnanju z narodnimi manjšinami v naši državi, med drugim tudi v dravski banovini. Te vesti so plod domišljije. Verjetno se pod vplivom te propagande ponekod poraja vztrajnost med pripadniki narodnih manjšin. Kr. banska uprava ugotavlja, da se po 27. marcu 1941 ni pripetilo v vsej dravski banovini nikakršno neprijazno dejanje proti nobenemu pripadniku narodnih manjšin in da je zagotovljena osebna in premoženjska varnost vsakega prebivalca brez razlike. Za vztrajnost ni nobenega poviča.

— Sonce brez peg. Zasebni observatorij za sonce v Ljubljani (g. Ivan Tomec) nam poroča: V »Slovenec« glanku »Sonce in zima« z dne 22. januarja 1941 je bilo že sporočeno, da se bo v zimskih mesecih letošnjega leta pojavil izreden dogodek na soncu, to je, da bo nastopilo stanje brez vsakih peg. Ta pojav se je danes,

3. aprila, zgodil, opazovan ob 10 dopoldne po srednjeevropskem času. Ta nenaden pojav in razvoj tega padca aktivnosti na soncu, ki se imenuje totalen subminimium, je imel gotove vzroke zveze na splošno vreme na zemlji. Ko nam je sedaj znan datum tega pojava, se bo lahko sklepalo na splošno vreme letošnje jeseni in zime 1941-42. O tem bomo v kratkem več poročali.

— Zlati častni meč je prejel kot darilo Nj. Vel. kralja Petra II. Zeliko Kosina, ki je med 22. gojenci mornariške akademije v Dubrovniku najboljšo opravil izpite. Ostali gojenci so dobili od vojnega ministra v dar vojaške daljnogleda. Vseh 22 gojencev je bilo imenovanih za korvetne poročnike. Korvetni poročnik Zeliko Kosina je Zagrebčan; njegov oče je sodnik apelacijskega sodišča v Zagrebu.

— Na Komni je spomladansko razpoloženje. V dolini že zeleni in poganja novo življenje, visoko gori na Komni pa se pretvarja sneg v zrnat zmes, ki je za smučarja-planinca najidealnejša podlaga. Kako prijetno je potikanje po zasneženih pokrajini, kako dobro in toplo je sonce. Poseben užitek je zavest, da je v dolini že davno skopnel sneg in da na Komni še more drveti s smučarji po zasneženih poljanah in strminah. Sedaj ko so sneg, dolgi dnevi, modro nebo in žgoče sonce, so užiti popolni, ko se vzpenjamo in spuščamo po grebenih, vrhovih in dolinah. Najprijetnejši izleti s Komne so v tem času na Plešo, na Govnjač, Kukovo sedlo, Dolniki, Mohavček, Lenčevico, Kal in Sedmera jezera. Vse povesi je dovolj snega (nad dva in pol metra, na katero podlago je zapadlo 10 cm pršiča) in prijetna smuka. V Domu SPD na Komni je dovolj prostora. Planinci naj ne nasedajo raznim neresničnim vestim; Komna je vsakomur dostopna in bivanje v planinskem domu za vsakogar nemoteno. V gorski tišini se odpočiješ od dnevnih razburjenj in svež boš prišel nazaj v dolino k vsakdanjemu delu. Bela Komna vabi v svoja okrilja. Poromajte v kraljestvo »Zlatorog«, da se sedaj v pomladi še navžijete njene dobrote. Vse podrobne informacije o smučarskih izletih, o prenočitvah in v pomladanski seziji skrbstvenih planinskih postojankah prejmete v društveni pisarni SPD, Ljubljana, Aleksandrova c. 4-I.

— Razpisana služba zdravnikov. Kr. banska uprava dravske banovine v Ljubljani razpisuje službo zdravnikov uradniškega pripravnika v banovinski bolnišnici v Brezicah. Prosilci morajo imeti pogoje za sprejem v banovinsko službo v smislu § 3. zakona o uradniških v zvezi s čl. 1. pravilnika o službenih razmerjih, ustanavljanju mest in prejemkih banovinskih uslužbencev dravske banovine ter dovršeno zdravniško pripravljeno dobo. Prosilce naj se vložijo pri kraljevski banški upravi dravske banovine v Ljubljani do 14. aprila 1941.

— Za nabiralno akcijo interne in kirurške klinike v Ljubljani so nakazali: »Kaštel, Zagreb, 10.000 din.», »Kemikar, Zagreb, 5000 din.», »Dunav, Zagreb, 1000 din.», »Bata, Borovo, 100 din.», »Luski, Ljubljana, 200 din.», »Sire Franjo, Kranj, 200 din.». Vsem darovalcem se zahvaljujemo.

— Zborovanje učiteljskega društva za školjeloški okraj, določeno za 5. april, je preloženo za nedoločen čas.

— Zveza lovskih društev v dravski banovini obvešča člane širšega odbora in delegate, da se seja dne 5. aprila in skupščina dne 6. aprila zaradi nastalih zaprek ne vršita. — Predsedstvo zveze.

— V »Službenem listu« kr. banske uprave dravske banovine z dne 1. aprila je objavljen »Kraljev ukaz o razrešitvi celotne vlade Dragice Cvetkoviča in imenovanju nove vlade pod predsedništvom armadnega generala Dušana T. Simovića, dalje »Naredba o spremembah navedbe o kontroli uvoza surovih in suhih kož, usnja in izdelkov iz njega, krzna in izdelkov iz krzna, lubadi za strojenje ter ekstraktov in snovi za strojenje kož št. 5526 iz l. 1941.« »Navodilo o načinu izplačevanja prejemkov banovinskih plačevancev pri državnih izplačilih blaginjah v mobilnem in vojnem stanju.« »Pravilnik o banovinskem proračunu dravske banovine za l. 1941.« »Pravilnik o »Bednostnega sklada« dravske banovine s proračunom za leto 1941« in »Razglas o proračunu mestne občine mariborske za l. 1941.«

— Novi ban zetske banovine, upokojeni general Blažo Djukanović je bil v črnogorski vojski častnik in se je udeležil tako imenovane »bombarske afera«, katero je uprizarila črnogorska mladina pod vodstvom sedanjega ministra Marka Dakovića proti nasilnosti kralja Nikite. Tedaj je bil Daković obsojen na smrt, pa se je z begom v Srbijo rešil. Djukanović je izgubil svoj častniški čin. Djukanović in Daković sta bila prvoboritelja za združitev Črne gore s Srbijo.

— Velika Kikinda je edino mesto v Vojvodini, ki ima svoj lasten, še precej moderno urejen vodovod. Ta vodovod je pred tridesetimi leti zgradila posebna skupina meščanov, ki so morali pokriti vse stroške napeljave, katere je približno 20 km. Voda se zbira v velikem rezervuarju, ki drži 30.000 litrov. Vsakdo, ki hoče dobiti vodo iz tega vodovoda, mora biti član zadruge. Danes plačujejo člani kubični meter vode po 4 dinarje.

— Podružnica Poštne hranilnice v Splitu je bila 1. aprila otvorjena. Pri slovesnosti je bil navzoč tudi glavni ravnatelj iz Beograda dr. Marković, ki je izjavil, da je Poštna hranilnica najmočnejši denarni zavod v državi, saj ima 575.000 vlagateljev, celokupni njen promet pa je lani znašal okrog 450 milijard dinarjev. Obenem je dr. Marković poudaril, da je poslovanje Poštne hranilnice potrebno preosnovati, da bo ta velika denarna zavod ustrezal nalogi, katero ima v teh težkih časih. Hranilnica bo zgradila še več okrevališč za svoje uslužbence, kakor je desletje to storila že za svoje uslužbence v Sloveniji, Srbiji in Bosni. Novo podružnico Poštne hranilnice nameravajo odpreti tudi v Osijeku.

LJUBLJANA

1 Mesečna rekollekcija ljubljanskih gg. duhovnikov bo v Domu duhovnih vaj na prvi petek, 4. aprila. Začetek točno ob petih popoldne. Zbirališče v hišni kapelici. Vsi ljubljanski gg. duhovniki vljudno vabljeni. — Vodstvo.

1 Sv. maša zadušnica za pokojnega inž. Ivana Petriča se bo darovala ob obletnici v cerkvi sv. Cirila in Metoda 5. t. m. ob 7 zjutraj.

1 Sv. maša zadušnica za pokojno Ljudmilo Pollak se bo darovala v soboto ob pol 7 v cerkvi sv. Frančiška v Šiški.

1 Obitelj Bonac je darovala v spomin na svojo pokojno mater 1000 din društvu »Dom slepih« v Ljubljani. Za plemeniti dar se odbor najiskrenejše zahvaljuje.

1 Združenje uradnikov PTT stroke — sekcija Ljubljana. Občni zbor, ki je bil sklican za 6. april, je zaradi nepredvidenih okoliščin odpovedan!

1 Mestna zastavljalnica popolnoma normalno posluje in bo tudi poslovala še nadalje ter opravljala svojo socialno nalogo v vsem dosedanjem obsegu. Ker pa s skrajnim številom osebja ne more tako naglo zmagovati dela, bo mestna zastavljalnica odsej strankam odprta tudi popoldne. Mestna zastavljalnica bo torej odsej poslovala od 7.30 do 13 in od 16. do 18 vsak delavnik, edino ob sobotah in pred prazniki bo odprta le do 13. Mestna zastavljalnica je torej s svojo pomočjo prebivalstvu še nadalje na razpolago ne samo dopoldne, temveč tudi popoldne.

1 Na Opekarški cesti so bili nekateri v skrbeh, da ne bo zasut jarek ob cesti, ki je zaradi kanalizacije postal nepotreben. Ker bi pa v nepotrebnem jarku zastajala voda in pričela okuževati okolico, mestno cestno nadzorstvo z vsemi razpoložljivimi sredstvi zasipava jarko ob Opekarški cesti in tudi ob Cesti na loko. Ker pa primanjkuje konj in delavcev, se bo to potrebno delo pač zavleklo, saj je po vsem mestu in po vsej državi zastalo mnogo še potrebnijih del.

1 O boljšem spoju Rožne doline z mestom se je že veliko govorilo in tudi pisalo, vendar je pa ta prepotrebna zadeva prišla v tek šele, ko je mestna občina pričela razširjati Cesto na Rožnik na 12 oziroma 20 m. Regulacijski osnutek sicer določa podaljšanje Ceste VIII do Ceste na Rožnik, vendar pa odobrena stara regulacija te zveze ni upoštevala. Nameravano je tudi podaljšanje Škrabčeve ulice do Ceste VI ter sta oba podaljška že tudi naznačena. Toda med obema podaljškoma je še precej nerazparceliranega sveta, ki je v zasebni posesti v glavnem samo ene lastnice. Prav tako bi podaljšek Ceste VIII do Ceste na Rožnik skoraj v vsej dolžini šel po zemljišču te lastnice. Dokler pa mestna občina ne dobi za ceste potrebne svet v svojo last, ji nikakor ni mogoče napraviti tako potrebnih prometnih zvez. Kadar bo pa lastnica svoje zemljišče parcelirala, bo mestna občina dobila tudi za nameravane zvezne ulice potrebni svet ter bo seveda takoj izpolnila te res upravičene želje Rožnodolcev.

1 V vlaku je umrl. Ranko Avgust, 47 letni rudar iz Trbovelj, se je nameril v bolnišnico, da si tam zopet pridobi zdravje. Bil je jetičen in jako oslabil ter ga je med vožnjo zadela kap in je izdihnil. Ko so ga v Ljubljani hoteli prenesti v reševalski voz, so opazili, da je mrtev. Po odredbi zdravnikov so ga odpeljali na Zale.

1 Z voza je padel. Videnič Anton, plesarski pomočnik, star 39 let, je na Tržaški cesti tako nesrečno padel z voza, da je dobil hudo poškodbo na glavi. Nahaja se v bolnišnici.

1 Rudarjeva nesreča. Plast pretnemu je v rudniku v Zagerju zdrsela nogo 31 letnega rudarju Grabnarju Francu. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnišnico.

zaljubljeno in meni, da brez njega ni zveličanja, ni zdravja, ni moči, ni denarja, ni mogoče delati, še manj pa vesel biti!

Socialni oddelek bi imel na tem polju tudi veliko dela. Saj je alkoholizem velik kos socialnega vprašanja. A socialni oddelek ima pri nas glede tega le bolj zdravstveno vlogo: ozdravljati, sanirati težke razmere, ki jih alkoholizem narodu seka. Kaj bi bilo v ta namen vse potrebno, tukaj ni mogoče naštevati. Za vse to pa je treba denarja. Ker pa denarja manjka, se v tem pogledu še ni kaj storilo. — Koliko cenejše je preventivno delo kakor sanitarno; koliko bolj pametno pijanje preprečevati, kakor pa ga celo ozdravljati in popravljati, ker se večina slabih njegovih posledic popraviti sploh ne da!

Obrotni oddelek je vrhovna oblast za podeljevanje obrti, med katere spadajo tudi gostilne. Povedati pa je treba, da gostiln zdej ne dovoljuje obrtni oddelek, marveč rešuje samo prizive; gostilniške koncesije pa dovoljujejo okrajna glavarstva. Tam pa — odkrito povedano — marsikaj pogrešamo umevanja tega vprašanja, sicer bi ne dovoljevali še vedno novih gostiln, ko vsak pameten človek vidi, da jih je že mnogo preveč.

Društvo treznosti se je v teku preteklega leta pogostokrat obračalo na vse te oddelke banske uprave in z njimi obravnavalo, kaj bi mogel vsak oddelek na svojem področju storiti za treznost. Povedati smemo, da so vsi gospodje načelniki in referenti kazali vedno popolno umevanje važnosti tega vprašanja in tudi dobro voljo, da bodo storili, kar se dá storiti. In marsikaj se je tudi že storilo. Posebno pohvalno je treba omeniti prosvetni oddelek, ki je že odredil, da se ima mladina po vseh šolah, ljudskih in »rednih«, odsej sistematično poučevati in vzgajati za treznost, kar je brez dvoma za našo stvar ogromne važnosti.

Na obnem zboru Društva treznosti, ki bi bil moral biti preteklo nedeljo, a se je moral preložiti na bolj miren čas, bo podano podrobnejše poročilo o tem delu raznih oddelkov banske uprave.

— Trojčke je povila te dni 46 letna kmetica Barica Hrašič iz Dubrave pri Varaždinu. Novorojenčki so dobili pri krstu imena Mičika, Pepica in Vladimir. Vsi trije otročki tehtajo skupaj 8 kg.

— Roparski napad na pismo. Iz Stare cerkve pri Kočevju nam poročajo: Surov roparski napad je bil izvršen na tukajšnjega pismošoba dne 1. aprila popoldne. Pismošoba g. Pavel Bevc je raznašal kakor navadno pošto in denar, ko ga je na nekem bolj samotnem kraju napadel neznan možki in zahteval denar. Pismošoba se je zavedal svoje odgovornosti in se je branil kar z golimi rokami brez orožja, celo noža ni imel pri sebi. Razbojnik pa je navalil nanj z nožem in ga najprej ranil v roko, toda pismošobi se je posrečilo, da je roparja zgrabil za vrat in ga vrzel na tla. Tako je dobil priliko, da je ušel in na ta način rešil sebe in pošni denar. Roparja zasleduje orožništvo. Pismošoba sicer ni hudo ranjen, vendar je moral zaradi poškodbe na roki v bolnišnico. Kakor je iz tega primera razvidno, je premalo poskrbljeno za varnost poštnih uslužbencev, posebno pismošob. Ti bi morali vsaj po nekaterih krajih imeti tudi orožje, da tako varujejo pošni denar in svoje življenje.

1 Kupčije s hišami in zemljišči. Marec je izkazal v zemljiški knjigi okrajnega sodišča v Ljubljani 43 kupnih pogodb za celotno vrednost din 3.100.150. Finančni organi so pretekli teden izvršili posebno kontrolo in revizijo pri raznih ljubljanskih koncesioniranih realitetnih pisarnah, kakor tudi pri nekaterih šušmarjih, ki skrivaj in proti lepim nagradam posredujejo pri nakupu hiš in zemljišč, ne da bi plačevali primerne davke. Bajje bodo nekateri precej občutno kaznovani. Med važnimi posestnimi spremembami naj omenimo, da sta dedinji po pok. Adolfu Hauptmannu prodali stavbno parcelo an vogalu Resljeve in Sv. Petra ceste in hišo št. 89 na Sv. Petra cesti neki trgovki v Kranju za 1.200.000 din. Mnogo so ljudje po mestu govorili, da je trvdka Bata prodala svojo palačo neki celjski trvdki. Kupnina naj bi bila znašala 22 milijonov. Govorilo se je dalje, da se za to palačo zanima tudi neki ljubljanski trgovec. Vse te govorice zaenkrat ne odgovarjajo dejstvu.

1 Po Hacetovem procesu. V sredo zvečer, ko je bila razglasila sodba proti Tonetu Hacetu in tovarišem, je bil velik naval občinstva v dvorano. Vsi so nestrno pričakovali sodbe. Hacet se je pred sodbo kazal na zunaj mirnega, živahnega se je pogovarjal s svojimi stariji tovariši in znanci, ki so z njim sedeli na zatočni klopi. Ko je poslušal sodbo, je sem in tja zarožljaj z verigami in zaškrta z zobmi. Po sodbi je Hacet zatrljav senalnomu predsedniku Kralju: »Verle je nedolžen. Ni bil nikjer zraven.« Kot velik potuhnjene je nastopal Pesotnik. Zdnji Žužej je bil apatičen in vdan v svojo usodo. Po končani sodbi je devet paznikov obkloilo vse štiri obojence. Uklenili so Hacetu tudi na rokah, uklenili so na rokah tudi njegove sobotžence. Mirno so vsi korakali v zapore. Včeraj je Ljubljana sicer pokazala delno zanimanje za Hacetovo sodbo, toda ne v tako napetem obsegu, kakor bi bilo gotovo to, ko ne bi Evrope pretresali drugi viharji. Dopoldne se je raznesla pravcata senzacija. Mnogi brezvestneži, ki skušajo javnost in ljudi begati z najrazličnejšimi senzacijami in lažmi, so širili vest, da se je Tone Hacet davi sam sodil in obesil. To je izmišljeno. Hacet je v zaporih miren. Prijavitelj namerava revizijo zaradi slučaja umora Rudolfa Avpiča. Sam zatrjuje, da ni sodeloval pri umoru in da je nedolžen.

Gledališče

Drama: Petek, 4. aprila: Zaprti. — Sobota, 5. aprila: »Šesto nadstropje.« Red B.

Opera: Petek, 4. aprila ob 19: Materinska proslava. Izven. Privedite Krščan. ženskega društva. Dramske cene. — Sobota, 5. aprila: »Tri stare škatle.« Red A.

Radio Ljubljana

Petek, 4. aprila: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) do 7.45 — 11 Soliska ura: Iz Ptujja po ptujskem polju in Halozah v Ptuj. — Pokrajinska oddaja. Izjava V. A. razred ljudske šole pri Sv. Marku niže Ptujja, vodi g. učitelj Edvard Rössner — 12 Naši mladinski zbori (plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Komorni trio — 14 Poročila — 14.10 Tedenski pregled Tujkoprometne zveze: Rogaška Slatina — 17.30 Citraški dueti (gđ. Slavka Pekar, g. Marijan Hebein) — 18.10 Zenska ura: Pomen starostnega zavarovanja za kmečko delavko (g. Mohorič Milena) — 18.30 Plošče — 18.40 Francosčina (g. dr. Stanko Leben) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 120-letnica ljubljanskega kongresa (g. Alojzij Potočnik) — 19.50 Za izseljence — 20 Delavsko glasbeno društvo — 20.45 Za oddih (plošče) — 21.15 Violinski koncert: prof. Karlo Rupel, prof. dr. Lipovšek (klavir) — 22 Napovedi, poročila. Konec ob 22.20

Drugi programi

Petek, 4. aprila. Belgrad: 19.40 Muslimanske pesmi; Zagreb: 20 Orkestratni koncert; Beromünster: 19.10 Vojaška godba; Bratislava: 19.40 Leharjeva opereta »Judita«; Budimpešta: 19.40 Simfonični koncert; Praga: 21 Dvorakove skladbe; Italijanske postaje: 20.45 Simfonični koncert; Sofija: 20.50 Verdijeva opera »Traviata«; Soltens: 20 Kabaret; Švedske postaje: 21.10 Orkestratni koncert. Belgrajska kratkovalovna postaja: YUB, YUB (49.18 m): 19.40 Poročila v slovenščini — YUF (19.69 m): 0.30 Poročila v slovenščini za Južno Ameriko — YUG (19.69 m): 3.30 Poročila v slovenščini za Severno Ameriko.

Sestanki

Zveza kat. nameštčenik ima danes zvečer v uršulinskem samostanu svoj redni mesečni sestanek. Ob trideletni na osem litanije v kapeli, nato pa predavanje v risalnici. Udeležba obvezna za vse članice.

Naše dijaštvo

Akademsko kulturno društvo »Ruda« ima drevo ob osmih v svojem lokalu v Akademskem domu redni članski sestanek s predavanjem tov. Kralja Janeza o »Praksah tehnikov«. Za člane je udeležba obvezna.

AKD Pravda ima v petek, 4. t. m. ob osmih svoj redni članski sestanek.

AKD »Veda« ima drevo ob osmih članski sestanek s predavanjem.

Lekarne

Nočno službo imajo: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva c. 20; mr. Murmayer, Sv. Petra c. 78.

Treznostni teden:

Oblast in treznost

Od dveh strani je treba voditi borbo proti alkoholizmu: od zasebne in uradne. Zasebna dela s propagando, s poučevanjem in organiziranjem. Uradna z odkli, ukrepi, nadzorovanjem in prepovedmi. Zasebna želi vso javnost za idejo za zainteresirati in pridobiti; odvisno pa je od dobre volje posameznikov in celega naroda, v kolikor se da za to pridobiti. Oblast ima pa obvlad, ima moč, da lahko ukazuje in prepoveduje, ukrepa, nadzira in kaznuje.

Iz tega je jasno, da oblast za treznost, dostojnost in javno aravnost lahko stori veliko. Zato se je posebno v začetku našega treznostnega gibanja mnogokrat slišala beseda: »Dokler vlada nič ne stori zoper alkoholizem, je vse delo zastoj, ni vredno nič poskušati.« Ta beseda je samo deloma resnična. Da vlada sama ne more vsega alkoholiizma zatreti, je najboljši dokaz Severna Amerika, kjer je bila državna prohibicija, a je vlada morala odnehati, ker ljudstvo ni bilo zrelo zanj.

S samimi zapovedmi in prepovedmi se v moralnem pogledu ne da vse doseči. Treba je vzgoje, pouka, prepričanja. Zato je potrebno tudi zasebno delo in organizacija. Res pa je, če bi oblast tega dela ne podpirala, bi bilo zelo oteženo, skoraj onemogočeno. Ko je oblast dovolila prosto žganjekubo in če se dovoljuje vedno nove prilike za pijanje, je zasebno delo za treznost vsaj napoli zastoj, če ne popolnoma.

Kakor že omenjeno, pri naših centralnih vladah doslej nismo opazili kaj prida umevanja za ljudsko treznost. Sicer bi imeli v tem pogledu boljše postave, kakor jih imamo: da bi bili dolgoviti za pijanost neizterljiv, da bi pijanost ne bila olajševalna okolnost pri zločinih itd. S tem se poganjajo posestva pijancev na boben in se daje potuha zlo-

činem: napij se, potem boš še bolj krepko zabaval, kaznovan pa boš milejše, kakor če hudo bijo uganjaš treznost! Kdaj bo naša postavodaja v tem prišla do boljšega spoznanja, ne vemo.

Naše upanje v tem pogledu je, da naša banska uprava, ki ima samo na tem polju velik delokrog. Pet oddelkov banske uprave je pri delu za treznost prizadetih: prosvetni, socialni, upravni, kmetijski in obrtni.

Prosvetni, kateremu je ta referat dodeljen, ima skrbeti za treznostno vzgojo mladine po šolah. Kako važen je njegov poklic v tem pogledu, je jasno. Ker če v čem, mora biti ravno v tem mladina naše upanje. Zato je banska uprava ravno temu oddelku izročila ta referat, vedoč, da je delo za treznost predvsem delo vzgoje.

Upravni oddelek ima izdajati in nadzorovati odredbe glede točenja alkoholnih pijač, policijske ure in podobno. Jasno je, kako velik in odločen je tudi delokrog tega oddelka v tem pogledu. Od tega, kako oblast dovoljuje ali omejuje prilike za pijanje, je silno veliko odvisno.

Tudi kmetijski oddelek ima na tem polju lep poklic: usmeriti naše gospodarstvo tako, da ne bo toliko služilo alkoholizmu. Kako napačno je tozadevno naše gospodarstvo, pove tole: Slovenija pridelava manj kruha, kakor ga potrebuje, in ga mora drago kupovati; pijače pa pridelava več, kakor je potrebno. A sadja, ki se lahko obrača za hrano in za pijačo, ljudje v veliki meri obračajo v to, česar imamo preveč: v pijačo, namesto v to, česar nam manjka: v hrano. Zato je naše gospodarstvo pasivno. Mnogi se boje, da bo treznost gospodarstvu škodovala. Ravno narobe je res! Le koristilo mu bo. Ko bi le strokovnjaki in izobraženci sploh hoteli o tem ljudstvo poučevati, ki je v alkoholi-

MARIBOR

Mariborčani, več poguma!

Maribor, 3. aprila.

Ljudje, ki prihajajo iz drugih mest zadnje dni v Maribor, kar ne morejo nas Mariborčanov razumeti. V domačem kraju so opažali vedno samo hladnokrvnost in mirnost, pri nas pa srečujemo same preplašene, zbegane obraze. Način, kako smo se Mariborčani držali zadnje dneve, nam nikakor ni v čast ter nam kaže, da smo presneto slabih živcev. In najslabše so se odrezali v tej živčni vojni tisti, ki so se dosedaj vedno štuli v prve vrste, se postavljali kot prvaki in kazali največjo korajžo.

Na kolodvorih, na avtobusni postaji, na cestah, ki peljejo iz Maribora, povsod smo opažali zadnje dni prizore, ki jih nihče ne bi pričakoval. Nato-vorjeni z vsemi mogočimi kovčki, bisagami, zavoji, so se drenjali pri potniških blaginjah, zasedali vlake, polnili avtobuse, osebne avtomobile, izvoške in kmečke vozove in vse je drvelo iz mesta na deželo. Ceste so bile polne voznikov, ki so prihajali v Maribor od kdove kako daleč ter se vračali visoko natovoreni. V bližnji in daljni okolici mesta so oživele vse vinčarije in koč, vse so dobile nove goste iz mesta. Meščani, ki živijo že desetletja v mestu ter se sploh niso zavedali, da imajo kje na deželi kakšne sorodnike, so se jih sedaj začeli spominjati ter so se začeli seliti k njim. Imetnine mestne gospe, za katere je bilo prej vse premalo fino in dobro, se zadovoljujejo sedaj na kmetih s slabimi posteljami, trdo slamo in kmečko hrano. Tisoči so na tak način izginili iz mesta, trgovine s kovčki so v Mariboru vse izpraznjene, da ne dobijo kovčka več za noben denar. Dobiček od preseljevanja pa imajo izvošči in postrežniki in kmečki vozniki.

Cudno, kako je ta panika zajela samo Maribor, dočim je v drugih mestih ne pozna. Ljubljana ni dosti dalje od meje, kakor Maribor, pa vendar Ljubljančani ne beže iz mesta. Mariborčani, ki se selijo misleč, da varujejo s tem svojo kožo, pa ne pomisljajo, kako škodljivo vpliva s tem na ostale someščane in na podeželje, kamor se zatekajo. Ali mislijo taki bojazljivci, ki polnijo vagone s svojimi kovčki ter odjedajo profesorov obveznikov, ki hite pod zastavo, da zadostijo svoji domovinski dolžnosti, da ta njihova brezglavost in preplašenost ne bo imela slabih posledic pri drugih ljudeh. In če izginejo sedaj iz mesta ljudje, ki smo jih bili vajeni gledati vedno v ospredju, ali ne povečuje to panike in strahu pri ostalih meščanih? Ali se ne zavedajo, da je v današnjih časih človek vojak svoje države, pa naj bo v uniformi ali ne, star ali mlad, da mora vsak vršiti svojo dolžnost in prav tisti, ki so se silili poprej v ospredje, morajo sedaj toliko bolj ostati na spredaj, da jih vsakdo vidi in da dajejo vsakemu vzgled osebnega poguma in požrtvovalnosti. Ali se sedaj ne zavedajo, da jih pozneje ne bomo sodili samo po njihovih zaslugah in premoženju, temveč tudi po njihovi korajži, ki so jo pokazali v odločilnih urah?

Kaj mislijo ljudje, ki se zatekajo na deželo na samotne vrhove, v vinčarije in koč, v vasi k sorodnikom, da se današnja vojna teh krajev izogiblje? Koliko bolj pameten je oni, ki misli, da je pač bolje ostati tam, kjer ga vsak pozna in on pozna vse, ker ve, da ima svojo oskrbo zagotovljeno, da ima lepo udobno posteljo in ki mirno gleda v bodočnost, zavedajoč se, da je njegova usoda v božjih rokah in če je odločeno, da pogine, da je boljše pasti v domači hiši, na domačih tleh, kakor pa na tujem. Pri tem ve, da ostane v mestu v vsakem primeru varnostna služba, da je tu gasilska in reševalna služba urejena, na deželi pa vsega tega ni ter so vse zle posledice vojne, ki se izražajo v plenjenju in zločinstvu, tam desetkrat hujše, kakor v mestu.

Pokarati pa moramo še tiste naše someščane, ki so ostali v mestu, ker so privezani nanj po dolžnosti in službi, toda srce imajo čisto drugje, samo v prsih ne. Neprestano prenašajo vse mogoče govorice, čudovite reči slišijo njihova preobčutljiva ušesa v radiju, telefonu in ulici in pridno jih širijo zbegano in to v časih, ko zato ni nobenega neposrednega povoda, ko se ves razvoj dogodkov vrši v pravo, ki nam obeta mir.

Mariborčani, samo več korajže, pa bo vse dobro!

m Cvetna nedelja. Prihodnja nedelja je »cvetna nedelja«, ena najlepših v spomladi. V mariborskih svetih se bo vršilo staroslavno blagoslovljanje oljk. V stolnici bo ob pol 10 prevzvišeni knezoškof blagoslovil oljke, nato bo procesija, zatem pa pontifikalna sv. maša, med katero se poje slovenski pasijon po sv.

Mateju. V frančiškanski baziliki bo blagoslovljanje oljk ob 10 s procesijo. V magdalenski župni cerkvi se bodo blagoslovljale oljčne vejice ob trideset na 10.

Energična zavrnitev voditelja nemške manjšine v Celju dr. Walterja Riebla zaradi izmišljenih vesti o preganjanju celjskih Nemcev je v naši javnosti ugodno odmevala. Pokazala je na najprimernejši način, da so vse te gorostasne vesti, ki jih tuji radio še nekaj dni neprenehoma zadržuje, le zlobno izmišljene, da bi ustvarjale med nami paniko. Prav tako, kakor je vodja celjskih Nemcev demantiral vesti tujega radia glede Celja, bi bilo potrebno, da bi voditelj nemške manjšine v Mariboru demantiral in zavrnil izmišljene vesti tujega radia o dogodkih v Mariboru.

m Lepo uspel koncert »Kola«. V sredo zvečer se je Mariborčanom prvič predstavil pevski zbor pevskega društva »Kolo« v Mariboru, ki je bilo osnovano šele nedavno ter so se v njem združili pevci dveh prejšnjih zborov. Koncert se je vršil v veliki Unionski dvorani, ki je bila zelo dobro zasedena. Nastopil je samo moški zbor po dvodstvom dirigenta Ubalda Vrabca, kot solista pa sta sodelovala društvena člana Lojze Gabrijan in Joško Dovjak. Zbor je pričel z državno himno, potem pa je pel pesmi: Gallus »Glejte kako umira pravničnik, Krizovský »Utopljenec«, Gerbič »Rožmarin«, Jereb »O kresu«, Hochreiter »Gospodovski zvonec«, Gotovac »Pjesma žitonosca«, Vrabec »Kralj Matjaž«, Mirk »Pomlad«, Mokranjac »Prvi rukovet« iz moje domovine, Mirk »O pohorskem kmetu«, dr. Schwab »Oj dekle kaj s' tak žalostno«, Adamič »Na božjo pot pojde«, Mirk »Gostivanje se služi«. Posebno so ugajale Mirkove pesmi. Pred pričetkom koncerta je pozdravil občinstvo predsednik društva Marino Kralj ter je v lepem in patriotičnem govoru podčrtal, da je koncertni večer posvečen veselju in prijetnosti stopanja mladega vladarja Petra II. na prestol. Koncert je krasno uspel ter je pokazal, da ima društvo »Kolo« gotovo danes najboljši moški pevski zbor v Mariboru. Za svoja izvajanja so bili deležni pevci toplega aplavza.

m Iz gledališke pisarne. Ker zaradi vpoklica velikega števila igralcev niti ni mogoče prezasedati del, ki so doslej izvajali, bodo — seveda le za nekaj časa — izostale nekatere predstave. Vendar pa gledališče v danih možnostih študira s polno paro. Pripravlja se Nušičeva izredna zabava in mnogo igrana veseliga »Svete« v režiji J. Koviča.

m Upokojeni železničarji, ki so člani bolniškega fonda in ki so v staležu postaje Maribor, se pozivajo, da takoj dvignejo članske liste pri postajni blaginji Maribor in obenem oddajo stare članske liste.

m Vodstvo glasbene šole Glasbene Matice sporoča, da vsi vrši pouk nemoteno naprej.

m Obrtno gibanje. V mesecu marcu izkazuje obrtni register na mestni občini 14 izdanih novih obrtnih pravic ter 13 izbrisanih obrti.

m Z motorjem v drevo. V Studenih se je ponesrečil z motorjem Jože Molec. Zalezel se je z vozilom z vso silo v drevo ter obležal s počeno lobanjo nezavesten. Tudi v bolnišnici še ni prišel večerj k zavesti.

m Nesrečna smrt na cesti. Med Slovensko Bistrico in Pragerskem se je pripetila usodna nesreča, ki je zahtevala človeško življenje. Po omenjeni cesti se je peljal v smeri iz Slovenske Bistrice na motorju Stefan Bauman iz Stražgajcev, občina Cirkovci. V bližini potoka Devine pa je na spolkji cesti nenkrat izgubil oblast nad vozilom. Metalo ga je nekaj časa po cesti sem in tja, nato pa ga zaneslo s ceste na levo stran, kjer se je z motorjem vred prevrnil. Padel je na glavo ter udaril z njo v motor. Razbil si je lobanjo ter obležal s krvavečo rano pri prči mrtev.

m Oče, hči in sinko so tihotapili saharin. V Strojni od nemški meji so naši graničarji zasledili tri ljudi, ki so prihajali čez mejo ter so se skušali skriti na ozki gozdni poti. Na poziv graničarjev so začeli bežati, vendar so jih dohiteli in prijeli. Bili so to 44-letni Alojz Herman, posestnik iz Jamnice, njegova 19-letna hčerka in 12-letni sin. Vsi trije pa so tihotapili iz Nemčije saharin, katerega so našli pri njih

10 kg. poleg saharina pa še več zavojev igralnih kart ter 3 pakete kamenčkov za vžigalnike. Pri hišni preiskavi so potem našli pri Hermanu še večjo zalogo saharina. Prižgal je, da je prenašal saharin iz Nemčije, pa ne za sebe, temveč na račun nekkih drugih veletihotapcev, ki so mu dajali za nagrado 25 din od kilograma vtihotapljenega blaga.

CELJE

c Mrkonjičev steg skavtov v Celju opozarja svoje člane, naj redno prihajajo na sestanke, in sicer v krajih. Uprava stega pričakuje, da bodo skavti izvršili svojo dolžnost.

c Svarunova meščanskošolska skavtska četa bo imela v nedeljo, dne 6. aprila ob osmih zjutraj v svojem stanu zbor za skavtsko pripravljenost. Vsi in točno!

c Ljubljanska opera je svojo predstavo Verdijeve opere »Ples v maskah« zaradi tehničnih ovir preložila na nedoločen čas.

c Mestni avtobus celjski je do nadaljnjega ukinil vožnjo na progi Celje—Kozje—Podsreda in Celje—Teharje.

c Pod voz je padel. 32 letni posestnik Planinšek Franc iz Truovelj pri Celju je v Vojniku padel

Oblastno dovoljene cene v mesni stroki v Ljubljani

Kakor je našim čitateljem znano, je v zadnjem času nastala gleda določanja cen nekaterim živilom, zlasti pa mesu iz raznih vzrokov precejšnja zmesnjavla. Da bo v tem pogledu zavladala jasnost, je uprava policije razposlala proizvajalcem, posredovalcem in prodajalcem življenjskih potrebščin v mesni stroki v Ljubljani opozorilo, da so dovoljene naslednje maksimalne cene govejega, telečjega in svinjskega mesa, slanina, suhega mesa in klobas:

Goveje meso: I. vrsta, prednji del 16 din, I. vrsta, zadnji del 18 din, II. vrsta, prednji del 13 din, II. vrsta, zadnji del 15 din, goveji jezik 18 din, pljuča 6 din, vranca 12 din, vampi 10 din, vampi, kuhani 12 din, srce 10 din, jetra 14 din, ledvice 16 din, možgani 20 din, glava 8 din, loj, črevesni 14 din, loj, surov ledvini 18 din, loj, topjen, čist 24 din. V mesarijah, kjer se prodaja meso sprednjega in zadnjega dela po enaki ceni in je to v ceniku izrecno označeno, sme znašati cena kilogramu govejega mesa I. vrste največ 17 din, II. vrste največ 14 din. Meso I. vrste je meso volov in telic. To meso je označiti pri mesnem ogledu z žigom kot tako. Vse ostalo meso je II. vrste. Za sprednji del se smatrajo tele kosti: meča, prsa in robček, vrat, podplečje, debela rebra, srednji bočnik, zadnji bočnik, podtrebušnica ter odrezki od izrezkov. Za zadnji del se smatrajo tele kosti: šimbas, pljučna pečenka, roža, notranje stegno, zunanje stegno, kugla, bržola in debelo pleče.

Te cene veljajo, ako se prodaja priklada posebej. Ako se dodajo ti komadi kot priklada mesu, se prodaja priklada po isti ceni kakor meso. Priklada se sme dodajati k naslednjim mesnim kosom v naslednjih odstotkih teže: k prsom in trebušini do 10% jeter, srca in kosti, k plečetu ali stegnu, popolnoma očiščenemu, 20 do 25%, k rebrom 5 do 10%. Po višjih cenah, kakor so gori označene, se smejo prodajati tele specialni kosi govejega mesa brez vsake priklade: a) kot izrezki, popolnoma očiščeni, pljučna pečenka po ceni do 26 din, notranje in zunanje stegno, kugla in pleče po ceni do 24 din za kilogram; b) bržola po ceni 22 din.

Telečje meso: Cena za kilogram telečjega mesa sme znašati največ: za hrbet 18 din, za stegno in pleče 20 din, za vrat 16 din, za prsa 18 din. V mesarijah, kjer se prodaja telečje meso po običaju in označi v ceniku po enotni ceni, sme znašati ta cena največ 18 din. Priklada k telečjemu mesu se prodaja po najvišjih cenah, navedenih za priklado h govejemu mesu. Izjemoma od teh cen pa se določajo za telečja jetra 24 din, za pljuča s srecem 18 din, za možgane 8 din od komada, glava 7 din. Priklada se sme dodajati naslednjim kosom telečjega mesa v naslednjih odstotkih teže: Prsom 10%, stegno 25% glave, telečjemu hrbišču poleg vsebovanih kosti še 20% nožnih kosti, plečetu 20% različnih in vsebovanih kosti. Cene za telečje zrezke iz stegna brez kosti se določa z največ 28 din iz pleč brez kosti z največ 26 din.

Svinjsko meso: Slanina s kožo 23 din, slanina brez kože 25 din, salo in riba po želji 26 din, trebušna slanina 24 din, stegno in pleče s privrigo ter trebušina in vrat 22 din, stegno in pleče brez privrigo ter hrbet 24 din, rebra 18 din, domača svinjska mast 28 din, sveža glava 9 din, črevesna mast 15 din, ledvice, srce, možgani 19 din, pljuča 8 din, sveži parklji 6 din, jetra 15 din.

Kino Kodeljovo - Tel. 41-64

Danes in jutri ob 8 zvečer. — Najaktualnejše vprašanje naših dni v grandioznem vefilimu

Suez

Tyrone Sower, Loretta Young, Annabella

Človek iz brona

v glavni vlogi Waryne Morris

Junak iz filma

Vitez Trene

pod voz. Kolo mu je šlo čez levo roko ter mu zmečalo prste. Pripeljali so ga v celjsko bolnišnico.

c Slamozreznica je odrezala štiri prste na roki 35 letnemu posestniku Klepezu Francu iz Kamnice pri Teharjih.

Ptuj

Dijaška kuhinja v Ptuj se zahvaljuje vsem velikodušnim dobrotnikom za pomoč, ki so ji jo izkazali in s tem omogočili redno prehrano najrevnejšim dijakom. Vsega skupaj je Dijaška kuhinja prejela okoli 8000 Din v blagu in gotovini.

Suho meso: Šunke 28 do 32 din, prekajeno meso I. vrste 28 din, prekajeno meso II. vrste 26 din, prekajeni parklji 8 din, prekajena glava 14 din, prekajen jezik 24 din.

Klobase: Krakovske 30 do 35 din, debrecinske 30 do 35 din, hrenovke 28 do 30 din, safalade 28 do 30 din, posebne 25 do 30 din, tlačenske 16 do 20 din, sveže kranjske 30 din, polprekajane kranjske 40 din, suhe kranjske 60 din, prekajena slanina 25 do 30 din.

Drobnica: Koštrunovo meso 14 do 16 din, jag-njetina 16 do 20 din, kozličevina 20 din.

Konjsko meso: I. vrste 10 din, II. vrste 8 din.

Po čl. 6 uredbe o pobirjanju draginje in brezvestne špekulacije mora imeti vsakdo, ki prodaja življenjske potrebščine in ostalo blago v prodajalni (obratovalnici), na trgu ali na drugem kraju na vidnem mestu posamezno ali v skupnem ceniku označene cene posameznim predmetom tako, da jih vsakdo lahko razločno vidi. Vsak proizvajalec (mesar), posredovalec ali prodajalec življenjskih potrebščin in ostalega blaga, pa naj že prodaja na debelo ali na drobno, je dolžan imeti na prodaj življenjske potrebščine in ostalo blago, ki ga je proizvedel ali nabavil za prodajo. Prepovedano je kopičiti življenjske potrebščine in ostalo blago zato, da bi se potrebščine in blago vzele iz prometa in s tem zvišala njihova cena. Prepovedano je dalje omejevanje proizvodnje, nabave in prodaje življenjskih potrebščin in ostalega blaga pod običajno mero, prav tako pa so prepovedani tudi drugi postopki, ki poročajo povišanje cen življenjskim potrebščinam in ostalemu blagu.

Vljudni Bernard Shaw.

»Jaz berem misli in vem natančno, kaj vi v tem trenutku mislite.«
Bernard Shaw: »Potem vas prav lepo prosim, oprostite mi.«

20 Iules Verne:

Lov na meteor

Odšla sta k sodnikovi hiši. Za njima je stopala sobarica.

Stara Katra je stala na pragu.

»Gospod Prote?« sta vprašala.

»Ni ga doma,« je odgovorila Katra.

Obraza pravdarjev sta se podaljšala.

»Za dolgo?« je vprašal Cet.

»Do kosila.«

»Kosi pa?«

»Ob eni.«

»Vrnila se bova,« sta dejala in odšla.

Naredi trga je še vedno bil Wreggov balon.

Tam sta postala.

»Dve uri je še do kosila,« je dejala Arkadija.

»Dve in četrt,« je popravil Standford.

»Hočete, da prebjeva ti dve uri skupno?«

»Če ste tako prijazni, da dovolite.«

»Kaj menite o sprehodu ob Potomaku?«

»To sem vam tudi jaz hotel predlagati.«

Odšla sta proti reki. Sredi ulice sta nenadoma obstala.

»Prejle sva se prvič razumela,« je dejal nenadoma Cet.

»In zadnjič,« je dodala Arkadija. Nato sta nadaljevala pot.

Ce sta hotela priti na ulico Exeter, sta se morala preriti skozi množico okoli balona. Ni bila posebno številna in to zato ne, ker je mnogo važnejši dogodek privabil ljudi na drugi kraj.

Ze ko se je daniło, je bilo pred palačo Pravde polno ljudi. Ko so odprli pravno dvorano, so se vsi ljudje vanjo, da je bila v hipu polna. Le tisti, ki v njej niso imeli več prostora, so šli gledat pristanek balona.

V dvorani pa je modri sodnik John Prote sodil pravdo, kakršne še nikoli niso sodili in je tudi nikoli več ne bodo.

Množice je popadla groznica, ko so izvedeli, da je meteor iz zlata. Toda ta novica je bila nič

v primeri z ono, ki sta jo potrdila westonska zvezdogleda, namreč, da bo meteor padel. Ob tej novici se je pojavilo mnogo primerov blaznosti, tako da so bile vse norišnice zasedene.

Toda od vseh sta bila najbolj neumna tista, ki sta povzročila to razburjenje.

Niti Forsyte niti Haddleson nista predvidevala, da se utesne zgoditi kaj takega. Nista se potegovala zanj zaradi milijard, od katerih bi tako ne imela nobene koristi, ampak le zato, da si vsak od njiju zagotovi svoje ime pri tem velikem dogodku.

Njuna namera pa se je spremenila takoj, ko sta opazila pri meteorju spremembo glede njegovega premikanja. Takoj sta se jela baviti z novim, najvažnejšim vprašanjem. Cigar bo meteor, ko pade na zemljo? Cigave bodo milijarde, ki so zdaj zavite v venec žarkov? Cigavo bo to zlato?

»Moje!« je vzklikal Forsyte nenehoma, »moje, ker sem ga prvi videl na nebu.«

»Moje bo!« je ravno tako odločno vzklikal doktor, »moje, ker sem ga prvi odkril.«

Ta dva prenapeteža sta branila po časopisih svoje nasprotni in nepomirljive zahteve. Weston-ski listi so bili polni besnih člankov. Obmetavala sta se z najhujšimi izrazi in to zaradi nepristopnega meteorja, ki se jima je rogal z neba.

Medtem je minil 15. maj in Francis in Jane sta ostala zaročena. Ali sta se sploh še mogla imenovati zaročena? Forsyte je odgovoril Francisu, ko ga je ta poslednjič prosil za dovoljenje:

»Smatram doktorja za lopova in ne dovolim, da bi se kdaj poročil z njegovo hčerjo.«

Tudi doktor je tolažil svojo objokano hčer:

»Francisov stric je nepoštenjak in se ne boš nikoli poročila z njegovim nečakom.«

Toda z grožnjami se nič ne doseže. Pri sporu se je treba obrniti na sodišče, ki odloči. To je najboljši način sprave.

Zvezdogleda sta se obrnila na sodišče.

Zato sta 17. maja prejela drug od drugega pozive, da se morata že naslednji dan predstaviti sodišču. Zato tudi je tega dne razburjena množica polnila porčno dvorano.

Zvezdogleda sta stala drug proti drugemu.

Pred to razpravo so bile še druge pravde in pravičari, ki so prišli na sodišče preteč drug drugega, so odšli na splošno zadovoljstvo sodnika Prote roko pod roko. Vprašanje je bilo, ali bo zdaj tudi tako.

»Druga pravda,« je določil sodnik.

»Forsyte proti Haddlesonu,« je klical pisar.

»Naj prideta!«

Nasprotnika sta se ločila od svojih ljudi in se približala sodnikovi mizi. Stala sta eden napram drugemu »stisnjenih pesti in se merila s pogledi. Bila sta kot topa, ki ju lahko najmanjša iskra užge.

»O čem je stvar?« je vprašal sodnik, čeprav je dobro vedel, kakaj se gre.

»Prišel sem braniti svoje pravice.«

»In jaz svoje,« je dodal doktor.

Nastal je oglušajoč dvopec, ki je bil proti vsem pravilom harmonije.

Sodnik je potkal ob mizo.

»Gospoda,« je dejal, »govorita drug za drugim. Držim se abecede in dajem prvenstvo gospodu Forsyту.«

Forsyte je tako prvi razložil svojo stvar, medtem ko se je Haddleson z muko zadrževal. Povedal je, kako je 16. marca zapazil meteor, kako ga je opazoval in svoja opazovanja vestno sporočal pittsburski zvezdarni. Zato ima pravico do imena odkritelja.

Doktor Haddleson je povedal isto. Sodišče po njegovem govoru ni izvedelo nič novega.

Sodnik Prote pa navzle temu, da je bilo poročilo obeh nasprotnikov do pičice isto, ni zahteval nobenega pojasnila več. Zahteval je mir in pričel čitati sodbo, ki jo je bil napisal v času, ko sta pravdarja govorila.

»Upoštevam, da je gospod Dean Forsyte odkril meteor 16. marca ob sedmih sedem in trideset in dvajset sekund dopoldne.«

»Upoštevam pa z druge strani, da je doktor Haddleson odkril meteor istočasno.«

»Da! Da!« so klicali doktorjevi pristaši in mahali z rokami.

»Ne! Ne!« so odgovarjali pristaši Forsytovi in topotali z nogami.

»Toda,« je nadaljeval sodnik, »ker se pričujoča tožba naslanja na minute in sekunde, je torej izključno znanstvenega značaja.«

Ker pa sodni zakon ne predvideva slučaja glede kašnega zvezdoslovnega odzivanja, se iz teh razlogov proglašamo za nepotrebne in priporočamo obema strankama, da poravnata sodne stroške.«

To je bilo vse. Sodnik ni mogel odgovoriti drugače.

Ker sodnik ni sodil v korist ene ali druge stranke, vsaj ni bilo strahu, da bi nasprotnika telesno obračunala. In to je bila nemala pridobitev. Toda s sodbo ni bil razen sodnika nihče zadovoljen. Če je sodnik mislil, da se bo pravdarjev otreseł z izjavo o nepotrebnosti, se je moral temu upanju odreči.

Dva glasova sta se oddvojila od kričanja, ki je sprejelo sodbo.

»Zahtevam besedo!« sta kričala zvezdogleda istočasno.

»Čeprav je sodba nespremenljiva,« je dejal sodnik z ljubeznivim glasom, ki ga niti v najresnejših prilikah ni zapustil, rad dovoljujem gospodom, da govorita, le z enim pogojem, da bosta govorila drug za drugim.«

Toda zahteval je preveč. Nasprotnika sta pričela govoriti z isto zgovornostjo in istimi hudimi izrazi, ker nista hotela niti za besedo zaostati drug za drugim.

Prete je videl, da je najbolje, če ju pusti govoriti in ju je mirno poslušal. Mogel je razumeti smisel tega govorjenja. Zdal se ni več šlo za astronomsko vprašanje, ampak za prvenstvo odkritja meteorja. Šlo se je za to, čigav bo meteor, ko bo padel.

»Forsytove!« so vzklikali njegovi pristaši.

»Haddlesonov!« so klicali nasprotniki.

Sodnik je z lieem filozofa zahteval mir. Takoj so mu ustregli.

Če bi sovražnik vdrl na Angleško

Kako se Angleži pripravljajo tudi na tako možnost

Angleška vlada je uradno izdala knjižico v modro-belo-rdečem ovitku, ki ima naslov: »Kako se moramo vesti, če bi sovražnik vdrl na Angleško.« Nemški vdor na Angleško je danes tista velika mora, ki tlači vse Angleže ter se na to tudi temeljito pripravljajo. Vdor preprečiti je velika naloga orjaške mobilizirane armade obalnih čuvajev, črnovojniških polkov, protiletalskih del, stražnikov, čuvajev morskih svetilnikov, protiletalskih poveljstev in obveščevalnih oddelkov. To vse je porazdeljeno po vsej deželi. Zlasti na goslo pa so ti oddelki posejani na južni in vzhodni angleški obali. Ker pa so Angleži hladni računalniki, ki upoštevajo vsakršno možnost, so upoštevali tudi možnost, da bi sovražnik vendarle utegnil kdaj kje vdreti na njihovo ozemlje. Zato so izdali tisto brošuro, katere namen je Angležem nazorno razlagati, kaj bi v takem primeru bila dolžnost vsakega angleškega državljanca. Knjižica med drugim pravi:

»Ko bi pa se v kljub vsej previdnosti in vseh brambah kak nemški poskus vendarle posrečil in bi se Nemci kje izkrcali, takrat je prva dolžnost vseh državljanov, kateri se zavedajo svoje odgovornosti, da ne izgube živcev. Vsak se mora izogibi

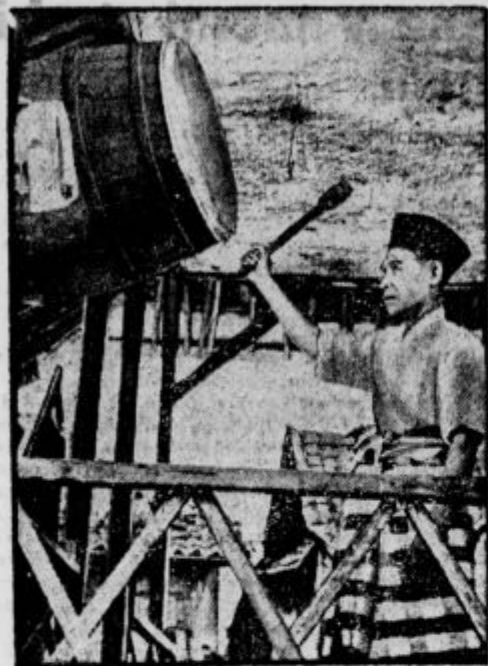
bati vsakršne panike, ki bi sicer utegnila škodovati nalogam naših čet. Vsak mora biti hladnokrven ter se mora z železno odločnostjo tako r. nati, kakor je povedano v tej knjižici.«

Nato brošura našteva celo vrsto naukov, navštevov in navodil, ki so spretno prirejena na podlagikušen iz zasedbe Holandske, Belgije in Francije. Po teh vzgledih knjižica najprej nujno priporoča, naj prebivalci nikjer ne beže pred sovražnikom. Tak beg civilnih ljudi je zelo slab za vojaške operacije, ker so kmalu vse ceste zasedene in natpane, živčajo po vaseh in malih mestih začne zmanjkovati, prav tako rezerve benic. S tem pa je močno oškodovana prostost gibanja vojskujoče se armade. Pač pa naj civilno prebivalstvo ostane docela mirno ter naj prebiva v svojih stanovanjih ali v delavnici. Tukaj naj mirno ter potrpežljivo čaka, da bo vojna vihra odvihrala naprej.

Ce pride civilni Anglež v stik s sovražnim vojaštvom, so v brošurici navedena navodila, kako naj se takrat obnaša: Prvo je, da mora vsakdo biti čim bolj molčeč. Pravčasno, preden pride sovražnik v kraj, naj prebivalci pobere vse cestne tablice in vse kašipote. Nihče naj ne kaže nobene radovednosti in naj nikjer ne prodaja zija. Prav tako je treba s cesti odpraviti vse otroke ter se sploh izogibati vsakršnega stika s sovražnikom ter pogovorov z njim, kolikor je najbolj mogoče. To navodilo ima ta namen, da bi sovražnik iz kake morda nehotene opombe ne delal kakih sklepov v škodo angleške armade.

V knjižici so še druge zelo koristne stvari: Tako je na primer Angležem nujno priporočeno, naj si dobro zapomnijo glas tistega, ki napoveduje v njihovem radiu. Lahko bi se namreč — pravi knjižica — utegnili zgoditi, da bi kaka tuja oddajna postaja ali kak sovražni napovedovalec na angleški oddajni postaji hotel s svojimi poročili in navodili ljudi motiti. Zato so angleške oddajne postaje zdaj že uvedle to novost, da se vsak napovedovalec pred začetkom svojega poročila poslušalcem predstavi ter jim pove svoje ime, da bi potem ne bilo nobene zmede.

Ta knjižica je torej izšla ter je imela že zdaj, ko še ni nobenega sledu kakšnega vdora, velikanski uspeh. Najprej je ljudstvo silno pomirila, kar med civilnim prebivalstvom vsakdo lahko opazi. Zadnje dni se je že dogajalo, da so ljudje tako mirni, da v protiletalska zavetišča beži le še kakih 10 do 20 odstotkov ljudi, vsi drugi pa mirno ostajajo ponoči v svojih posteljah ali pa pa podnevu naprej opravljajo svojo dolžnost. Kaj takega pred nekaj tedni sploh ni bilo mogoče. Vsi ljudje, ki poznajo glavno angleško lastnost, ki je hladnokrvnost, zdaj trdijo, da bi Angleži tudi ohranili mir in trezno presojo, če bi sovražnik res vdrl na Angleško. To pa je glavni pogoj, da bi angleška armada izkrcanega sovražnika potem na Angleškem onemogočila.

Boben namesto sirene. V Nizozemski Indiji letalske nevarnosti ne sporočajo prebivalstvu s sirenami, marveč z velikimi bobni, kakršni so tamkaj v navadi.

Zaprti, ker so poslušali tuje postaje

Švicarski listi poročajo iz Milana: Ker so poslušali londonsko brezžično oddajo, so bili v Genovi prijeti in zaprti trije moški. Zaradi istega prestopka je bil oblasti naznanjen tudi neki duhovnik v Verbaniji. Ta se je zagovarjal, da je pri iskanju svoje postaje le po pomoti mimogrede odprl londonsko postajo. Pa so ga vendarle obsodili na dva meseca ječe.

Iz kave bodo delali letala

Čudna je ta zadeva, kaj ne? Morda bo pa le kaj resnice na tem, saj to poroča znana ameriška agencija »United Press«, ki takole pravi: Brazilski učenjak — škoda, da imena ne povedo — je iznašel novo sintetično in plastično snov, ki jo je imenoval »cafelet«. Ta nova masa ima to lastnost, da jo moreš uporabljati za izdelovanje nekaterih važnih letalskih delov. Ko bo izum že bolj izpopolnjen, bodo iz te snovi lahko delali tudi cela letala. Ta novi izdelek je iz kave. Baje bodo v Braziliji kmalu začeli graditi novo tovarno, kjer bodo izdelovali to snov. Brazilci so seveda tega izuma močno veseli, saj zdaj ne vedo, kam bi s svojo kavo, katere v Evropi nihče ne kupuje.

Zaradi debelosti postal siromak

V Bukarešti je umrl še mlad mož Jon Comsa, ki je bil največjelejši človek v Rumuniji, saj je tehtal 160 kg. Ker pa je bil v Rumuniji tega še bolj nizke rasti, je bil na zunaj kar smešen, zaradi česar so mu dejali »človeška žogica«. Bil je sposoben šofer, pa dolgo let ni dobil službe, ker je vsak lastnik avtomobila nerad spustil v svoj avto tako težo. Poleg vseh teh nesreč ga je pa zavlo še to, da mu je ušla žena. Ostal je popoln siromak, ki je zunaj v bucareškem predmestju živitaril le še od tega, kar so mu dali dobri ljudje. Iz svoje hiše je šel le pet do šestkrat na leto, ker je težko hodil in pa, ker se je bal, da se bodo ljudje iz njegove debelosti norčevali. Njegovo truplo je po smrti dobila bucareška medicinska fakulteta.

Mož, ki so mu pred 40 leti napovedovali skorajšnjo smrt, 80 let star

V Mestu Revera v Ameriki živi mož, ki se piše Samuel Mahoney. Ta možak je zdaj obhajal svojo 80 letnico, dasi so mu pred 40 leti zdravniki napovedovali, da bo živel kvečjemu še nekaj mesecev ali celo le nekaj dni. Mož je bil takrat hudo bolan, vneli so se mu namreč sklepi, imel je tudi silno slabo srce, kri se mu je v urinom zastrupljala itd. Zdravniki so mu takrat odkrito povedali, da bo živel kvečjemu še kak mesec dni, kar je moža seveda močno potrla. Ko je videl, da ni nobenega upanja več, da bi ga zdravniki mogli ozdraviti, se je opozumil ter se začel sam zdraviti, kakor je pač vedel in znal. Zdravil se je s soncem in z morskimi kopelji. Sonci in v morju koplje se še dandanes, ko je že 80 let star, čeprav je včasih zunaj več stopinj mraza. Poslej je vedno zdrav in krepak.

Ford bo začel izdelovati nova letala na nov način

United Press poroča iz Fordovega avtomobilskega mesta Detroita v Ameriki tele zanimivosti, ki ne bodo zanimale zgolj večakov:

Henry Ford, ki je začel izdelovati avtomobile kar v množinah, je prav za prav započel novo industrijsko dobo v človeški zgodovini. Zdaj pa se Ford peča z vprašanjem, ali ne bi kazalo tudi letala izdelovati tako v množinah. Pri tem naj bi pomogel nov način pritrjevanja posameznih letalskih delov, s čimer bi bilo doseženo, da bi bilo za eno letalo treba pol manj časa kakor pa doslej. Strokovnjaki pravijo: Če je novi izum tak, da ga bo vojaška oblast sprejela, bo v izdelovanju letal nastala prava revolucija. Novi izum že preizkušajo v posebnem in strogo zastraženem oddelku Fordovih tovarn ob Rdeči reki. Med tem

Zemljevid severne Abesinije in Eritreje z glavnim mestom Asmaro, katero so Angleži te dni zavzeli, in Massuo, ki je glavna italijanska luka ob Rdečem morju.

Sila v mikrofonu

Mikrofon silno okrepi vsak glas, zlasti pa, če nastaja glas prav blizu mikrofona. Ko je filmsko podjetje snemalo film »Eskimos«, so skušali v filmu tudi posnemati šumenje ledenih plošč, ki druga drugo tarejo. Da bi v filmu dobil tak glas, je režiser najprej dal vreči več ton ledu na cementno ploščo pod mikrofonom. Pa to v mikrofonom ni bilo podobno škripanju tročega se ledu. Nato so na tleh začeli razbijati cel kup lesenih zabojev, kar pa tudi ni dalo zaželenega glasu. Končno se je nekdo spomnil, da bi kaj manjšega bilo tudi dovolj: Perišče kuhinjske soli so položili na stekleno ploščo pred mikrofonom, nakar so s palcem tisto sol na lahno pritisli na ploščo, da se je počasi trla. Ker je bilo to čisto blizu mikrofona, je iz njega prihajal stokratno močnejši glas, ki je do pičice natanko posnemal, kakor se tero orjaške ledene plošče.

Angleži so zasedli Farsanske otoke v Rdečem morju, ki leže blizu arabske obale nasproti Massau. Zaradi tega je vlada Saudove Arabije upogajala, ker po pogodbi teh otokov Anglija ne bi bila smela zasedeti.

ŠPORT

ASK-ov pomladanski smuški tečaj

Na prostranih snežnih poljanah Kravca, kjer sonce najtopleje pripeka v pomladanskih dneh in od koder je krasen razgled na vse vrhove prekrasnih slovenskih gor, prireja Akademski športni klub ob 15. do 20. aprila svojim članom nekajdnevni oddih v teh težkih dneh.

Človeka vleče v gore neka neznana, skrivnostna sila; kdor koli je le enkrat občutil toploto pomladanskih žarkov v planinah in opojnost gladkega drsenja na dilcah, ne bo tega nikoli več pozabil in vedno znova se bo vračal v dubu na najlepše ure življenja — življenja v naročju gora. Zato je ASK ravno v tem času razpisal smuški tečaj, ki ga bo vodil klubov član in prvak LZSP v alpski kombinaciji inž. arh. Marjan Sorli.

Ker je zanimanje zelo veliko, sprejemamo prijave samo do 9. aprila, in sicer za člane: tajnik Zupce, Miklošičeva 5, za članice pa Velikonja Mija, lokal »Savice«. Ob prijavi plača vsak 20 din. Dne 9. aprila ob 14 je zaključek prijav in obvezen stane prijavljenih v Akademskem domu, da se natančno pomenimo glede hrane, vožnje, stroškov itd. Kdor je izven Ljubljane, se lahko prijavi tudi pisмено na: Akademski športni klub, univerza, Ljubljana.

Vabimo vse starešine, članice in člane, da v čim večjem številu pohite na prelepi Kravce. Kdor nima sredstev, mu bo dal klub podporo. Vse podrobnosti bodo pa še objavljene v »Slovenec«.

Narodna imena našim klubom!

Nekateri klubi pri nas nimajo še domačih imen. Vsi klubi bi se morali zavedati svoje pripadnosti, saj se prav iz našega naroda zgrinjajo igralci v te klube. Klubi, ki se zavedajo svoje narodne in državne časti, bi morali tudi svoje imena imeti po naših krajih in močeh. Vsako leto tolikokrat manifestirajo, vedno in povsod kažejo svojo narodno in državno zavest pri različnih domačih in mednarodnih srečanjih, zato bi bilo umestno, da tudi z imenom kluba manifestirajo svojo državljansko, oziroma narodno zavest. Potrebno bi bilo, da bi tudi slovenska vrhovna zveza pozvala vse svoje včlanjene klube, da dajo svojim klubom narodna imena.

Drobiž iz madžarskega športa

Madžarska nogometna zveza je sprejela vabilo francoske zveze, da bi odigrala eno mednarodno tekmo v Parizu proti reprezentanci okupirane Francije.

Danska zveza je tudi naslovila vabilo Madžarom za tekmo v Kopenhagenu. Madžari so obe vabila odklonili, ker nimajo več terminov.

Po pisanju časopisov bo amaterska reprezentanca Madžarske gostovala za Veliko noč v Jugoslaviji. Na veliko nedeljo bo igrala v Bački Topoli, na ponedeljek pa v Novem Sadu.

Madžarska teniška zveza je v prav neugodnem položaju, ker nima teniških žog. Igrišča so že vsa pripravljena, a igralci nimajo žog.

Se eno vabilo je dobila madžarska atletska zveza, da bi nastopila s svojo reprezentanco na Svedskem in na Finskem. Danska zveza je tudi povabila Madžare, da bi na povratku iz Helsinkija igrali meddržavni dvoboji v atletiki.

Madžarski športni časopisi na vidnih mestih priobčujejo zmago svojega teniškega igralca Franke Kovacea v teniskem prvenstvu Amerike. Madžari trdijo, da je Kovacs sin madžarskih roditeljev.

Najboljši strelci Hrvatske lige so vodje napada: Lešnik in Muradori iz Concordije. Oba sta pretresla mrežo s 27 goli.

Na tabeli prve lige na Češkem je na čelu Slavija s 24 točkami, sledi ji Sparta s 24 točkami, tretji je Prostějov s 16 točkami, šele za temi je Bohemians, Kladno itd.

Nemčija je v Nürnbergu v metanju premagala Finsko s 5:2.

Nemčija v Jugoslaviji. Kakor javlja madžarski časopis »Nemzeti sporte«, je tekma med Nemčijo in Jugoslavijo določena za 15. junij na Dunaju.

Bask je odpovedal svojemu trenerju. Zaradi svojih neuspehov v srbski ligi je Bask izpadel iz konkurence, da bi sodeloval v državni ligi. Star klub, ki ima toliko zaslug za srbski nogomet, bo moral pasti med nižje razrede. Igralci že zapustajo klub in se vpisujejo v boljše klube. Prav iz teh razlogov je uprava kluba odpovedala svojemu trenerju Englu.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

Iz Slovenske nogometne zveze (službeno). Odložilo se vse tekme, ki so bile določene za 6. april. Prihodnje seje posrednih odborov SVZ bodo sklicane pisмено. Za SVZ: Predsednik.

STK Moste. Drevo ob 20 pri Bajcu važen sestanek, katerega naj se zaradi nedeljskih tekem udeležijo prav vsi igralci.

Slovenska kolesarska zveza Ljubljana — službeno. Redna seja Slovenske kolesarske zveze se bo vršila v petek, dne 4. aprila ob 19.30 v kavarni Vospersnik, Stari trg 34. Prosim vsi in točno!

Nov Fordov avtomobil, ki ga je Ford zgradil za ameriško armado, kateri služi za obveščevalno službo. Avto napravi 96 kilometrov na uro ter drvi lahko po strmini, ki znaša 68%

KULTURNI OBZORNIK

Obisk pri hrvaški pisateljici

Med sodobnimi hrvaškimi pisateljicami zavzema po splošni sodbi kritike najodličnejše mesto Sida Košutićeva. Rojena je bila 1902 v Radoboju v Hrvatskem Zagorju, končala učiteljske in se prebivala po raznih službah kot dnevničarka. Najzvestejša družica ji je bila vselej bolezen, ki jo tudi danes hudo ovira pri delu. Piše že od l. 1925. Prvo večje delo je mistična drama »K svitanju«. Sledil je roman »Portreti«, biografija Henrika Suzoja »Sluga vječne mudrosti«, roman »Jaslice« (Knjižnica dobrih romana Jeronimske dr.); vse pa je presegla trilogija »S naših njiv« (Matica Hrvatska): Plodovi zemlje — Magle — Bijele tišine. Zadnji del je izšel konec minulega leta, ko je izšla tudi zbirka pesmi Osmijesi.

Mnogo njenih spisov je raztresenih v Hrvatski reviji, Hrvatskem ženskem listu, Hrvatski prosvjeti in drugod. V zbirki »1000 svetovskih pisac« je izšla njena novela »Mimoza za smetlišča«, čudovit biser iz otroškega življenja. Več njenih krajših spisov je bilo prevedenih v druge jezike in tudi tuji tisk se s priznanjem spominja njenega dela.

Ko mi je minuli mesec dr. Ljubomir Maraković tako prečepil v prijetno pripovedoval o sodobni hrvaški literaturi, me je opozoril, naj bi stopil tudi k Sidi Košutićevi. Povedal mi je, na kakšni nenavadni višini je za časa njenega dveletnega urejanja Hrv. ženski list. — Potem ko sem se ji prejšnji dan napovedal v uredništvu na Hlci, sem jo našel naslednjega dne za uredniško mizo. Za bolnim izrazom se je skrivala ustvarjalna moč te prečiščene osebnosti, ki se z eno roko bori za življenje, z drugo pa ustvarja. Ko mi je povedala, da je edina neugodna ocena njenega dela bila slovenska, sem jo vprašal.

Kakšno je Vaše razmerje do kritike?

Če gledamo le zunanji učinek, se ne morem pritožiti. A važneje je nekaj drugega: ogromna razlika med pisateljem in kritikom. Preveč pogrešamo avtoritativno kritiko. Prečesto odločajo osebnosti in površnost samozva-

nih, ki hočejo pokazati nase in škodovati pisatelju. Prepričana sem, da je na poti vsakega umetniškega dela začetna velika resnica: da je človek sam. Kritiki more iti s pisateljem kot ena duša le do ozkih meja. Posebej velja to za poezijo. To je tako kot v glasbi: zaman pogledate lepo človeku, ki nima poslušala.

O katerem delu mislite, da je najbolj uspelo?

Menim, da je to trilogija »S naših njiv« in pesmi »Osmijesi«. Trilogija je bila kljub ugodnim domačim in tujim ocenam nepopolno dojeta. Razloge sem navedla že prej. Poudariti moram še, da mesto nikoli ne bo moglo dovolj doumeti vasi. Nikdar! Meščani ne pojmuje tega, kako je kmet del zemlje, narave, del neviht, sonca, megle, kako je pod usodnim vrtom razpoloženja. Zato je kmet napol otrok. V tem je vzrok, zakaj je v moji trilogiji toliko opisov narave, zlasti pred vsakim pomembnim dejanjem.

Kakšne težave imate pri delu?

Težave imam pred pisanjem samim. To so napore iskanja, ki je tem mučnejše, čim bolj moramo dvomiti. Prvotni izliv in formiranje mi najverneje izraža to, kar želim povedati. Zato nič ne črtam.

Kak namen imate pri književnem delu?

Komaj morem odgovoriti na to, zlasti danes, ko nas teže toliko socialna vprašanja. Večkrat sem brala ali slišala, da kak pisatelj izjavlja, da želi s svojim peresom pomagati bližnjemu, bodisi da ga vzgaja, tolaži itd. Zase si ne upam izraziti niti tega niti onega. Vsaj v zavesti mi ni tak namen. Umetnost je po mojem mnenju tako: globoka in nedoumna, da želim izpolniti le njeno zahtevo. Ona ne žali, ne razdira, ne muči, ne usužnjuje. Umetnost osvobuje, dviga, kar je božanska invencija. A sam umetnik je velik siromak. Njegov dar sprejmejo, toda on sam ostane neznan in osamljen.

Kako sprejemajo Vaše žene svoj list?

Skoraj bi mogla reči, da si boljše niti ne želim. Ko sem kot urednica list obnovila glede umetniške, etične in kulturne strani, so me mnogi plašili, da sem šla predaleč, da za žene niso stvari na tako visoki ravni. Nisem verjela tega in nadaljevala sem v prepričanju, da je ženska prav tako superiorno bitje kot moški, le da se to drugače manifestira, ker se življenje izpolnjuje v službi istemu namenu na različen način. To je imperativ božjih zakonov, a Bog ne ponižuje nikogar.

Ali ima Hrv. ženski list konkurenco?

Naj se ne sliši pretirano: nima je! Vsaj jaz menim, da je nima, ker sem prepričana, da moreta tekmovali le dve enako močni strani. Žal mislijo drugi drugače in jim ni nobeno sredstvo preveč nedostojno, da ne bi z njim mazali svoje časti in s tem Hrvatski ženski list. Ti ubožci ne vedo, da ni moči uničiti tega, kar je vzniklo iz resnice in ljubezni. — Po listu segajo elitne žene, željne berila, ki ženske ne ponižujejo in ki ne prinaša strupa v družine. List jih seznanja z življenjem in njega vrednotami v etičnih in estetskih manifestacijah. Zares — ni moči živeti le ob kruhu. Vsakdo je le napol človeško bitje, ako se razvija enostransko, le v pravcu telesnih potreb. Duha nam je treba, mnogo duha, ker smo ga lačni.

Ko je pisateljica povedala, da so ji izmed naših pesnikov dragi Gregorčič, Zupančič in Tauberjeva, je še izrazila željo, da bi dobivala za svoj list poročila iz našega slovstva. V. N.

Nova pomembna nabožna knjiga

Kot osmi zvezek nabožne zbirke »Nebeške rože«, ki jo izdaja in urejuje kanonik Alojzij Stroj, je izšla te dni v lepem dr. Lovrenčičevem prevodu Neubertova knjiga »Moj vzor«, ki je bodo veseli vsi verni Slovenci.

Neubertova knjiga nas vodi v Jezusovo in Marijino šolo. Pravi avtor je prav za prav p. Chaminade, ki je leta 1817. ustanovil poseben red Marijine družbe, marijaniste ki so znani tudi po svojih šolah, ljudskih in srednjih. Po Chaminadovem nauku je torej sestavljen p. Neubert to vzgojno versko knjigo, ki močno opominja na Kempfcanovo »Hojo za Kristusom«, saj obsega tudi štiri »knjige«, v katerih govorita Jezus in Marija svojemu bratu in sinu neposredno in prepričevalno, da se vernik v Jezusovi šoli v zaupanju in navdušenju razvna in v ljubezni do Marije, v Marijini šoli pa spozna, kako mora živeti in delati, da preoblikuje sebe v Jezusa.

V času Katoliške akcije, ko gre za poživitev neomajne vere pri posamezniku in v občestvu, ko gre za neustrašno živo življenje po veri, ako hočemo do pravega miru, ki ga svet ne more dati, poslušajmo Jezusa v tej knjigi, v kateri nam govori, kako nam je dal zgled, ki naj ga premišljujemo in občudujemo ter se zavemo, da je njegova mati naša Mati in nismo več mi, ki jo ljubimo, temveč jo ljubi on sam v nas. O tem poslušajmo Jezusova izvajanja v petih poglavjih prve knjige, ki govori o vzoru. V drugi knjigi »Kaj zahteva vzor« izvem o devetih poglavjih Jezusovo željo, naj se kakor on brez pridržka predamo Mariji in zakaj in kako naj jo ljubimo. Treba je, da jo poslušamo, da jo častimo po njegovem zgledu, da ji postanemo podobni kot on in da se ji zaupamo, živeti združeno z njo. Da dosežemo to, moramo poslušati še Marijo, ki nas v tretji knjigi uči, kako naj se preoblikujemo v Jezusa. Naučiti se moramo Jezusove misli ob evangeliju in knjigah, ki so pisane v duhu evangelija, a tudi v neposrednem občevanju z Jezusom. Sovražnik v nas se bo seveda preoblikovanju upiral, a da ga zmremo, moramo svoje težnje nadomestiti z Jezusovimi, pri čemer se je treba posluževati treh uspešnih sredstev: dnevnega pregleda, duhovne obnove in duhovnih vaj, kar naj poživijo v nas čednosti premagovanja, vztrajnosti in velikodušnosti in nas privede do skrivnosti uspeha, ko se vsak zave, da je Marijin vojščak, o katerem govori četrta knjiga. Marija nas opozarja, da je njeno poslanstvo naše poslanstvo, v katerem nas mora prevzeti sveti ogenj apostolske vneme ob zavesti, da smo njeni sinovi. V tej vnemi moramo delati, da osvojimo svet za Kristusa, z apostolsko molitvijo, svoje trpljenje moramo darovati posvečenju in ta namen in vse naše življenje naj bo zgovoren zgled za vse, ki še omahujejo, da se oklenejo besed zveličanja, nakaž se bomo vsi v Marijinih vrstah zavedeli, kaka moč

je v edinosti pod njenim vodstvom. Vsem, ki njo oznanjajo, obljublja življenje; v njenem imenu naj vržejo mrežo in uspeh ne izostane, ker brez nje se nam ne more nič posrečiti, z njo nič ponesrečiti.

O vsem tem govori »Moj vzor«, ki je ena najlepših meditativnih knjig, a bo služila prav lepo tudi za vzpodbudno branje na sestankih Marijinih družb in tudi za šmarnično pobožnost, za katero jo še prav posebno priporočamo, ko 31 poglavij odgovarja majniškim dnevom, v katerih naj se naša srca po Mariji oklenejo Jezusa.

Naročila na knjigo »Moj vzor« sprejema H. Ničman, Kopitarjeva ulica št. 2, v Ljubljani. Na razpolago so mehko vezani in v celo platno vezani izvodi posebno primerni za velikonočna darila.

J. M.

Velik požar je izbruhnil v veliki newyorški ulici Pennsylvania, kjer stoje samo trgovine. Ta cesta vodi skozi osrčje Newyorka.

Gospodarstvo

Položaj na trgu žitaric

Stanje na čezmorskih borzah je bilo pretekli teden neizpremenjeno

Pšenica. Po velikem vpraševanju se je pretekli teden pomirilo razpoloženje na čikaški borzi. Cene so postale stalne. Tako je pšenica notirala pred 8 dnevi 88.75, medtem ko je nedeljski zaključek izkazoval 88.875 centov za bušel. To pomirjenje se lahko smatra kot posledica točnega presojevanja stvarnega stanja na tržišču. Pri tem je vzeti v obzir, da je po službeni statistiki posejane zimske pšenice 5,6% več nego preteklo leto, čeprav so stremeli, da bi se zmanjšala proizvodnja. Gotovo se bo to stremljenje izpolnilo ob priliki sejanja poletne pšenice.

Na winipeški borzi je pretekli teden prišlo do manjšega popusta cen, in to od 78.375 na 77 centov za bušel. Po službeni statistiki je končni pridelok zadnje kanadske žetve znašal 55.300.000 bušljev (15 milij. ton). Z zimske pšenice je posejano 224.600 ha. V glavnem pa Kanada pridelava poletno pšenico.

Na argentinski borzi je bilo poslovanje preteklega tedna omejeno in je cena ostala tudi nespremenjena, to je 6.79 proti 6.78 predpreteklega tedna. Izvozni višek obsega 4.582.000 ton.

V Avstraliji je dala žetev 22.6 milij. meterskih stotov. Pravijo, da je to najslabša žetev od leta 1919. dalje. Žetev je bila zelo dobra v severni Ameriki in Aziji, v Južni Ameriki in Afriki dobra, medtem ko je bila v Evropi slaba. Razen podonavskih držav in Avstralije so imele vse izvozne države zelo dobro žetev.

Celokupna svetovna proizvodnja je dala 1154 milijonov meterskih stotov (brez Rusije, Kitajske, Iraka in Iranu), od tega odpade na severno in srednjo Ameriko 376, na južno Ameriko 90, na Evropo 164, na Azijo 186, na Afriko 46 in na Oceanijo 60 milij. meterskih stotov.

Pšenice je zasejane letos na 31 milij. ha. V Evropi je ozmina dobro prezimila, medtem ko se po drugih prekomorskih državah priložujejo, da ozmina slabo kaže zaradi neprimernih vremenskih razmer, ki so vladale v jesenskih mesecih.

V Romuniji obvezno obdelovanje vsakega zemljišča. Vsi lastniki, ki imajo zemljišča v mestu ali na delu in ki niso manjša od 100 m², morajo na tem zemljišču posaditi zelenjavo in ostalo kulturo. Lastniki teh zemljišč so obvezani, da se do konca tega meseca izjavijo, kje imajo svoje zemljišče in kaj bodo na njem posadili.

Omejitev jedilnega lista v madžarskih restavracijah. Sedaj ne sme biti porcija mesa večja kakor 120 gramov brez kosti. Prav tako so popolnoma odpravili pražen krompir in močnate jedi, ker zahtevajo preveč masti. Vsak gost bo dobil odslej v restavraciji največ 50 gr kruha.

Rekordni uvoz zlata v USA v letu 1940. Uvoz zlata v l. 1940. je bil po podatkih ministrstva zunanje trgovine USA rekord. Uvoz je znašal 4.74 milijard dolarjev proti vsemu izvozu v istem letu s približno vsoto 4 milijard. Od jeseni 1938 je bilo uvoženega zlata v USA v vrednosti 10.32 milijard dolarjev. V zadnjem letu, to je l. 1940., ima največji delež Anglija, in sicer 76%.

Bilanca grške Narodne banke. Po stanju grške Narodne banke je bilo do sedaj porabljenih za financiranje vojne 8.5 milijard drahem, pri tem pa niso vračunani krediti Anglije, ki znašajo do konca januarja 20 milij. funtov. Mobilizacija grške vojske je veljala Grčijo 2.5 milijard drahem; vsak dan vojne velja 100 milij. drahem.

Stanje na tržišču železa v USA. Industrija železa v USA ima že sedaj toliko naročil, da je vsa zaposlena vse do konca junija 1941. Da bi tovarne same mogle izvesti ogromna naročila, odajajo na pol izdelane izdelke manjšim tovarnam, da jih predelajo dalje. Zaposlitev podjetij v izdelovanju jekla je splošno nazadovala od 97,1 na 94,6%, nato pa je zopet narasla na 96%. Mnogoštevilna podjetja so morala izvesti preureditev svojih tovarn. Pričakuje se, da bo Anglija sama naročila za 3 milij. ton kovin v USA. Kar se tiče izvoza železa in jekla iz USA l. 1940., pravi statistika, da se je v primeri z l. 1939. potrojil. V decembru 1940 je znašal izvoz 735.000 ton. Od celokupnega železa iz USA v l. 1940. je šlo v Anglijo 3.488.000 ton, v Kanado 855.000 ton, na Japonsko 388.000 ton, v Argentino 362.000 ton in v Brazilijo 255.000 ton.

Ameriška poraba bombaža. Od zime 1937-38 je bila poraba bombaža v USA v padcu. Prvih sedem mesecev preteklega leta pa je ameriška poraba bombaža imela 5.22 milij. bal nasproti 4.71 milij. bal prejšnjega leta. V januarju 1941 pa je poraba bombaža narasla na 0.84 milij. bal nasproti 0.73 milij. bal v januarju preteklega leta. V februarju tega leta je znašala poraba 0.80 milij. bal nasproti oni v februarju 1940, ki je znašala 0.66 milij. bal.

Nove BARVE PUDRA IZ PARIZA -v skladu z NAJNOVEJŠO MODO

PARISKE modne revije so pokazale, da letošnje toalete zahtevajo nove nianse polti. Te najnovejše barve pudra, kreirane od odličnega francoskega kozmetičnega specialista, so uvedene zdaj tudi v Jugoslaviji. Tu jih lahko dobite samo v novih privlačnih barvah pudra Tokalon.

»Naturelle« — nežna, prozorna lepota za svetlo kožo. »Rose-Ocre« rožnat, zlatobarven odsev za večino blondink in za ne preveč temne črtnice. »Brun-Clair« — zapeljiva ljubkost za žene temnih las. In še druge dopadljive barve z večjo živahnostjo in efektom, kakor ste jih kdaj videli.

Puder Tokalon je na »zraku prevetren«, kar ga napravi desetkrat finejšega. Učinkuje naravno. Parfimiran je z dišavami pravega cvetja. Obdržal se še enkrat tako dolgo na licu, ker je zmešan s patentirano sestavino »kremsko peno«. Zahtevajte še danes, da Vam se pokaže nove priljubljene barve pudra Tokalon.

Tudi na Madžarskem stremijo za povečanjem proizvodnje sviloprejkinih kokonov. Odgovorni činitelji na Madžarskem posvečajo veliko pažnjo napredku svilarstva. Zaradi tega je tudi že povečana odkupna cena za kokone na 2 penga. Z veliko propagando hočejo vzbuditi zanimanje za čim večje gojenje sviloprejkinih bub. Pričakujejo, da bo tega leta proizvodnja sviloprejkinih kokonov na Madžarskem narasla na 500.000 kg.

Povečano gojenje sviloprejk v Rusiji. Pred 1914. letom je ruski pridelavec sviloprejkinih kokonov znašal 5000 ton. Število murvinih dreves pa bi se naj sedaj povečalo od 88 na 183 milijonov dreves. V letih 1941 do 1947 se mora pridelavec povečati na 41.000 ton. Prejšnje leto so pridelali 20.500 ton.

V Angliji so začeli z zbiranjem odpadkov v novembru 1939. leta. Za te odpadke je industrija do danes plačala 2.200.000 funtov in to za 800 ton odpadkov. V toku preteklega leta so angleške gospodinjice pripravile državi toliko papirja, za čigar uvoz bi bilo potrebno 40 ladij, prav tako pa so pripravile toliko količin kovine, da bi se moglo z njimi napraviti 16.000 topov.

Dosežen je sporazum, da uvozimo 2500 ton bombaža iz Iranu. »Jugoslovanski kurir« poroča, da so naše oblasti dosegle sporazum o uvozu 2500 ton surovega bombaža iz Iranu. Iranski bombaž je po kakovosti mnogo boljši kakor je turški ali ruski. Pričakovati je skorajšnje uresničitev tega sporazuma.

Borze

Dne 3. aprila 1941.

Denar

Nemška marka 17.72—17.92

Ameriški dolar 55.—

Ljubljana — uradni tečaj:

London 1 funt 174.57—177.77
New York 100 dolarjev 4425.—4485.—
Zeneva 100 frankov 1028.64—1038.64

Ljubljana — zasebni kliring:

Berlin 100 mark 1772.—1792.—
Solun 100 peset, den. 37.50—

Ljubljana — svobodno tržišče:

London 1 funt 215.90—219.10
New York 100 dolarjev 5480.—5520.—
Zeneva 100 frankov 1271.10—1281.10

Curih: Belgrad 10, Pariz 9.20, London 17375 n. 820, New York 431 n. 427, Bruselj 69 n. Milan 21675 n. 1250, Madrid 3950, Amsterdam 229 n. Berlin 172.50 n. 4850, Stockholm 102.675, Oslo 9850 n. Kopenhagen 8350 n. Sofija 425, Praga 17275, Budimpešta 85 n. 58, Atene 300, Carigrad 3375, Bukarešta 200, Helsingfors 870, Buenos-Aires 9975

Žitni trg

Novi Sad. Vse je nespremenjeno.

Grazia Deledda:

Marianna Sirca

Sardinska povest.

Zdelo se je, da bo ubogati. A ko ga je zopet pogledala, je bil njen pogled spremenjen: oči so bile bistre in jasne kot mirna voda, ki dovoli, da gledamo v njeno dno. Bojazni ni več občutila; svojo vest je potpala do dna in našla je zopet moč.

»Sebastiano,« je rekla z mirnim glasom, »ti veš, da sem sama svoja gospodinja. Simona imam rada in ga bom vzela.«

Sebastiano si je potegnil kapo z glave in jo zagnal na tla; nato jo je zopet dvignil in tolkel z njo po nogi. Od jeze je težko sodel in ni mogel govoriti. Marianna ni še nikdar videla moža, ki bi bil tako razburjen. Smilil se ji je, a z usmiljenjem se je mešala porogljivost. Zopet je povesila oči; s svojo mirnostjo je hotela vplivati nanj, da bi se ne jezil, a nehoti se je nasmejala.

On je ponovno tolkel s kapo po nogi.

»Le smej se, ženska, le smej se! Rečem ti le eno: Nihče od tvojih sorodnikov te ni nikdar vprašal, nihče, Marianna! Niti oni, katerega pomoč bi resnično potrebovala. Vsi smo bili kot zmenjeni, da te ne bomo nadlegovali, da te pustimo svobodno in mirno kot cvetko v grmovju. Smatrali smo te za najspodobnejšo, a tudi za najčistejšo ženko našega rodu. A sedaj se hočeš oblatiti; vsa se hočeš omadeževati. Dobro. A čuj me! Če tvoj oče nima moči, če te ne zna čuvati in braniti, te bom branil jaz. Da, hočem te braniti, ker mi to velewa moja krščanska vest. Tudi če moje postopanje nasprotuje tvoji volji, branil te bom v vsakem primeru in za vsako ceno in če je potrebno, tudi na račun življenja in na račun svobode. Le zapomni si to!«

Potislil si je kapo na glavo in se pripravil, da odide. Smrtnobleda v obraz, kot da bi jo ranil

28

v sree, je Marianna skočila proti njemu in ga zgrabila za rokav.

»Sebastiano, ti ne pojdeš! Sebastiano, kaj si mi hotel reči?«

»Dobro veš, tudi če ti ničesar ne razjasnim,« je rekel in se skušal osvoboditi njenih nohtov, ki so se zavili v blago rokava.

»Tedi mi moraš kaj povedati, kaj te tako muči. Kaj je na tem? Kaj briga tebe in druge? Če se tiče dobrin, le vzemi jih! Vse vzemite, tudi pepel na ognjišču. Razen prostosti nočem ničesar. Zakaj ne morem biti svobodna in delati, kar hočem? Sorodniki! Sorodniki! Kdo se je kdaj zmenil zame? Niste me iskali, ker me ne ljubite. Mogoče je bilo le nekoliko zavisti. In sedaj se me spominjate, sedaj? Da bi mi vzeli tisto, kar se vam zdi, da imam odveč: mojo srečo. Moj oče ni ničesar zmožen, prav imaš. Vrgel me je iz hiše, ker se ni čutil zmožnega, da bi zadostoval svoji hčerki. A on vsaj spozna svojo napako.«

»Svojo napako?«

»Da, spoznal jo je. Glej tu, Fidelo, ona ti lahko pove, da mi je dal oče prav, Fidelo.«

Fidelo se je približala vratom in poslušala. Bila je pripravljena svojo gospodnjo zagovarjati, če bi jo bratranec žalil, a zaenkrat je le odgovorila:

»Marianna, poslušaj, saj ti želi le dobro.« In prišla je jo za roke, da bi jo oddaljila od Sebastiana.

»Pusti me,« je Marianna kričala živčno razdražena. »Nihče me nima rad. Kdo, kdo me ljubi? Če bi me kdo resnično ljubil, ali bi se vrgla blapu v naročje? Ker sem bila sama kot zver v gozdu, me je prevzel obup. Sama sem bila... sama...«

Je vsa vznemirjena kričala ponavljala in pahnila služkinjo, se odtrgala od moškega in se jokajoč zopet stisnila na svoj sedež pri ognjišču.

Zdelo se je, da je se Sebastiano pomiril. Tudi on je odšel služkinjo in ji dal znamenje, naj molči, ter se naslonil k Marianni, kot da bi hotel slišati njeno ječanje; nato jo je potihlo klicati:

»Marianna! Marianna, poslušaj me! Če si bila

sama, je bilo zaradi tega, ker si sama hotela tako. Marianna! Ti si dovolila, da te je služkinja zalepala, kot da bi bili vsi zločinci. Kdo te ni imel rad? Ali te nisem maral jaz... jaz?... Mogoče te ne maram? Jaz vem, kaj se je godilo v meni ves ta zadnji čas.«

Ker je ona na glas jokala, je bil Sebastiano v obraz ves zmeden.

»Pa kdo je mogel govoriti s teboj? Bila si leden zid. Marianna! Bila si kot kraljica, pred katero se celo bratje čutijo odvisni. Vidiš, kaj si bila, draga moja sestričnate!«

Marianna je jokala tako glasno, da ni slišala ničesar. On se je prav potihlo spustil na tla tik nje in poslušal, kako joče. Zdelo se mu je, da čuje odmev lastne bolečine; a ni vedel, kaj naj ukrene in kaj naj reče, da bi jo potolažil. In vendar, ko jo je videl tako ponižano in premagano, je občutil divjo radost. Prepričan je bil, da sta si sedaj enaka, oba revna in v sorodstvu bolesti, resnično združena.

Ne da bi se zavedal, je boječe prejel njeno roko in tipal prst za prstom. Marianna se je zdrznila; nehala je jokati, dvignila obraz in gledala okoli, kot da bi se zbudila iz neprijetnih sanj. Roke ni odtegnila. In on ji je sedaj tako govoril, kot ji je svojčas Simone: z istim glasom služabnika in skoraj z istimi besedami.

»Marianna, poslušaj me! Vedno sem te rad imel, a bal sem se te. Bil sem revež, a ti bogata. Da, tvoj oče je naredil napako. Če bi te obdržal v lastni hiši, revno, a ne siroto, rastle bi v veselje in jaz se ne bi tako neumno obnašal proti tebi. Ljubila bi se. Vzela bi se. Ob tej uri bi bila oba zadovoljna. Tako pa... tako pa ti misliš, da se potegujem zate le zaradi tvojega blaga. A smatral sem te tudi za ošabno in sem mislil, da se hočeš poročiti s kakšnim gospodom. Vidiš, zakaj sem se obnašal tako okorno... In sedaj... sedaj...«

Marianna je odtegnila roko.

»Sedaj... sedaj...« je ponavljal.

On jo je gledal proseče kot iz dna brezdnja, čakajoč pomoči.

Njene oči, rdeče kot bi pretakale kri, so se bleščale. Gledajoč Sebastiana, je zmajala z glavo kot da bi rekla:

»Sedaj je prepozno.«

Tako sta stala za trenutek in se gledala, že zopet daleč drug od drugega v zavesti, da sta si videla v dnu duše.

IX.

Za Marianno se je začelo novo trpljenje. Simone se ni vrnil. Sedaj pa, ko njena skrivnost ni bila več samo njena, se je bala marsičesa.

Ko je tisto jutro Sebastiano odšel, je bil v njegovih očeh obup. Oče ji ni pošiljal novic in ponovno se je zdelo, da so vsi pozabili nanjo, ki je zaprta v hiši, kot da bi bila v ječi. A Bog ve, kaj so njeni močje tam daleč spletkarili s pretezo, da jo hočejo braniti! Rešiti se mora sama.

Niš se ji ni zdelo grozejše od te njene osamljenosti, te njene nemoči, ki ji ni dovolila, da bi šla svoji usodi nasproti. Zdelo se ji je, da je v resnici zvezana in se ne more ganiti. Ure in ure je sedela, vsa zgrubana, z licem na zapetju in dlani, kot da bi grizla verigo, ki jo veže, medtem ko so njene oči podobne očem ujetih srne, gledale neprestano okoli sebe, kot da bi hotela pobegniti.

Lepa, mila pomlad je prodirla v njeno kri in množila njen nemir. Občutila je bolest, ki ji je širila sree, o kateri ni hotela razmišljati in se v njo poglabljati. Bila je ista bolest, ki jo je silila, da je pred Sebastianom jokala.

Simone se ni vrnil...

Nekega dne v postu je Marianna oblekla najlepšo obleko. Med gubami njene škrlatne jopice je bilo videti črn, zametast, z biseri oblit modrček; v rokavni odprtini so nihali gumbi iz srebrnega filigrana; vsak je imel v sredini bisereček, in zdelo se je, da je bil pobarvan v modrini marčnega neba.

Slovenska izseljenska zveza ustanovljena

Ze dolgo je Rafaelova družba v Ljubljani premišljevala, kako bi poenotila delo vseh slovenskih izseljenskih organizacij v Sloveniji. Ze od l. 1937 dalje se je zlasti g. p. Zakrajšek trudil zato, da bi bilo delo za izseljenke enotno v vsakem oziru. Njegova zamisel se je uresničila z ustaeovnim olednim zborom Slovenske izseljenske zveze, ki se je vršil v nedeljo, dne 30. marca v pisarni Rafaelove družbe v Ljubljani. Predsednik pripravljalnega odbora, vseučiliški profesor dr. Ivan Tomšič, je ob 11. uri dopoldne otvoril ustanovni občni zbor in pozdravil zastopnike Rafaelovih družb v Ljubljani, Mariboru in Crensovcih ter Narodnega izseljenskega odbora v Ljubljani. Po ugotovitvi sklepčnosti je v kratkem nagovoru razložil zgodovino, potrebo in pomen te zamisli. S hvaležnostjo se je spomnil g. p. Zakrajška, ki se je neumorno trudil za uresničenje te misli.

Rafaelove družbe so bile doslej včlanjene v »SORIS-u« (Savez izseljeničkih organizacij), ki pa ni mogel izpolniti vseh nad naših slovenskih družb. Ustanovljen je bil zato pripravljalni odbor z nalogo, da zgoraj omenjene izseljenske organizacije zbere in da se ustanovi v Ljubljani centrala z naslovom Slovenska izseljenska zveza. V Zagrebu se je med tem ustanovila že hrvatska izseljenska zveza. Vsa društva brez izjeme so z veseljem pozdravila ta načrt in s polnim razumevanjem sprejela pravila, ki jih je kr. banska uprava dne 29. januarja 1941 odobrila.

Namen te izseljenske zveze je razviden iz čl. 2, ki na kratko pove, da želi s tem doseči koordinacijo slovenskega izseljenskega skrbstva v vseh onih vprašanjih, ki so skupna celotnemu slovenskemu izseljenstvu, in sicer s skupnimi posvetovanji in ukrepi.

Takoj nato je g. predsednik predlagal osnovnemu obnemu zboru, da odposlje brzojavko Nj. Vel. kralju Petru II. z besedami:

»Slovenska izseljenska zveza, ki tolmači čustva vseh slovenskih izseljencev, raztresenih po širnem svetu, izraža s svojega ustanovnega občnega zbora Vašemu Veličanstvu ob nastopu kraljeve oblasti najglobljo vdanost in neomajno zvestobo, ter želi vso srečo.« Pozdravne brzojavke so bile nato odposlane še gg. ministrom za socialno politiko Milanu Grolu, za zunanje zadeve dr. Momčilu Ninčiču, obema slovenskima ministroma dr. Kulovcu in dr. Kreku, ter banu dravske banovine g. dr. Marku Natlačenju. Predlog je bil z navdušenjem sprejet. Takoj nato je bil soglasno sprejet predlog o ustanovitvi slovenske izseljenske zveze. Sledile so volitve pri katerih so bili soglasno izvoljeni: predsednik dr. Tomšič Ivan, vseuč. prof., (Rafaelova družba, Ljubljana), 1. podpredsednik Oberžan Drago, duh. svetnik, (Rafaelova družba, Maribor), 2. podpredsednik dr. Bohinjec Joža, rav. OUZD, (Narodni izseljenski odbor, Ljubljana), tretji podpredsednik Klek Josip, duh. svetnik, (Rafaelova družba, Crensovc, tajnik Grims Stanko, (Raf. družba Ljubljana), blagajnik Jeran Franc, profesor, (Narodni izseljenski odbor, Ljubljana), odbornika: dr. Bajič Stojan, priv. doc., (Narodni izseljenski odbor, Ljubljana), dr. Klar Franc, zdravnik in bivši nar. poslanec (Rafaelova družba Crensovc), Nadzorni odbor: Počkaj Jakob, sreski podnačelnik, (R. d., Ljubljana), inž. Mačkovešek Janko (N. i. o., Ljubljana), Korez Ivan (R. d. Maribor), Razsodišče: Počkaj Jakob, (Raf. dr., Ljubljana), Jerič Ivan, dekan (R. dr., Crensovc), Juvane Franc, uradnik OUZD., (N. i. o., Ljubljana).

G. predsednik se nato zahvali za izkazano mu zaupanje in prosi odbor za složno sodelovanje. Zastopniki vseh izseljenskih družb so nato razpravljali še o finančnih sredstvih in nekaterih slučajnostih.

Nato je predsednik zaključil ustanovni občni zbor in izrazil željo, da bi se delo za dobrobit slovenskih izseljencev nadaljevalo tako složno, kot se je začelo.

Kirurgija med Indijanci

Med južnoameriški Indijanci so rodovi, ki znajo prav uspešno in dobro zdraviti razne rane, zlasti take, ki nastanejo od noža ali pa, če je koža kako drugače pretrgana. Kirurg rano najprej trdno stisne, da oba raztrgana dela prideta tesno skupaj. Nato njegov pomočnik nad rano prinese veliko gozdno mravljo ter jo drži nad rano toliko časa, da se mravlja zagriže v robove rane. Mravlja, ki je velika in ima tudi veliko moč v svojih čeljustih, to z vso silo napravi. Nato pomočnik mravlji naglo odreže glavo. Truplo pade na tla, glava pa še vedno drži speta oba robova na rani. To ponavljajo potem toliko časa, dokler vsa rana ni dobro speta. Če so te mravlje prijele v pravih presledkih, njihove čeljusti prav tako dobro drže, kakor sponke najbolj šega kirurga.

Tvrška F. I. GORIČAR

LJUBLJANA — SV. PETRA CESTA šte. 29

sporoča, da je svoji podružnici

sv. Petra cesta šte. 30, trgovina s perilom in stanovanjskimi opremami in sv. Petra nasip šte. 29 - trgovino z ostanki, preselila začasno v svojo glavno trgovino na sv. Petra cesto št. 29 ter prosi cenj, odjemalce, da vzamejo na znanje.

Vse te vrste blago se bo odslej prodajalo samo v glavni trgovini F. I. GORIČAR - sv. Petra cesta šte. 29 - ter se tvrdka prav toplo priporoča še za nadaljno naklonjenost.

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonsko, 3 mm visoka petineta vstlica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe

Jstejo:

Starejša kuharica

išče službo za vsa dela. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 4620. (a)

Iščem službo šoferja

pri tovrstnem ali osebnem avtomobilu. Brvar Stanok, Zaplanina 7, p. Trojane (a)

Službe

Dobe:

Ključavničarja

strojnega, starejšo moč, sprejemem. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 4526. (a)

Fotografskega pomočnika

ki zna snemati, retuširati in ves fotografski posel, sprejemem takoj. Plačam dobro. Foto Lovrič, Slavenska Počega.

Poštena zakonca

neoporečne preteklosti - se sprejemam v stanovanje z eno sobo in kuhinjo. Mož bi imel službo v tovarni. Zena bi opravljala dela na vrtu. Ponudbe s potrdilom župnega urada na upravo »Slovenca« pod značko »Postena zakonca«. (b)

Kuriro

Suha bukova drva

prima cepanice, ponudite z navedbo cene franko vagon nakladalna postaja - tvrdki Dom. Cebin. Ljubljana, Wolfova 3.

Premoq
suha drva nudi
I. Pogačnik

Ljubljana, Bohoričeva 5
telefon 20 59

Postrežba brezhibna

Kupimo

VSAKOVRSNO

ZLATO

SREBRO - PLATINO

BRILJANTE

SMARAGDE - OPFIRJE - RUBINI

BISERE I.T.D. STARIŠKE

NAKITE TER UMETNINE

PO NAJVIŠJIM CENAM

STARA TVRŠKA

JOS EBERLE

LJUBLJANA, TVRŠEVA 2

HOTEL SLON

Vsakovrstno zlato

briljante in srebro

kupi po najvišjih cenah

A. Božič, Ljubljana

Franciškaška ulica 8

Prodamo

Gomolji

begonij, dalij, gladijol, paeonij so nam prispeli iz Belgije. Sever & Komp. Ljubljana. (1)

Trajnice

lepotično grmičevje, konifere, vzpenjalke in plezalke v veliki izbiri: Sever & Komp. Ljubljana.

RUSKI ČAJ

nadomešča popolnoma in poceni

čaj „Jugobilje“ B.B.1.

Dobiva se povsod. Na zahtevo pošlje brezplačen vzorec.

„JUGOBILJE“, veletrgovina

Beograd, Ivankovačka ulica 25

Iščemo rajonskega zastopnika.

Objave

Podpisani

izjavljam, da nisem plačnik za dolgove svojega sina Sava, ki bi jih napravil v kateri koli obliki. Trost Miroslav, šol. tajnik v Kočevju.

Otroški kofček:

Carična Vesna

69.

Pa že je bil pri njej in ji govoril: »Ali hočeš postati kraljica podzemlja? Bila bi prava kraljica, ki ni po volji samo meni, temveč tudi moji materi.«

Hotel ji je pokazati zdravnico Metuljko, ki je pa že medtem neslišno izginila.

70.

»Če pa želiš nazaj v svojo domovino, ti je pot prosta.« je dodal tiho.

»Ne. Srdan, pri tebi hočem ostati.« je vzkliknila Vesna in ga objela.

ALI STE ŽE PLACALI NAROCNINO?

Vsem prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da nas je nepričakovano zapustil naš ljubljani mož, brat, stric in svak, gospod

Petkovšek Pavel

prevoznik

v 53. letu svoje starosti. — Na zadnji poti ga spremimo v soboto, dne 5. aprila 1941, ob 2 popoldne iz mrliške veže Zavetišča sv. Jožefa (Vidovdanska cesta št. 9) na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 3. aprila 1941.

Žaluoja soproga Elizabeta. - Franc, Ivan in Karel, bratje; Marija por. Ham, sestra — in ostalo sorodstvo.

Najnovejša poročila

BARDOSSY - NOVI PREDSEDNIK MADŽARSKE VLADE

Budimpešta, 3. aprila. Reuter: Po smrti bivšega predsednika madžarske vlade je regent admiral Horthy imenoval za predsednika madžarske vlade Ladislava Bardossyja, kar je Bardossy sprejel. Tako se glasi poročilo iz Budimpešte nemški službeni novinarski agenciji. Poročilo iz Budimpešte pravi tudi, da bo novi predsednik vlade prevzel še razen tega tudi posle zunanjega ministrstva. Vsa druga ministrstva ostanejo nespremenjena.

Kako je umrl Teleky

Budimpešta, 3. aprila. MTI: V uradnem zdravniškem poročilu, ki je bilo objavljeno ob smrti predsednika vlade grofa Telekyja, je ugotovljeno, da je grof Teleky storil samomor z revolverjem. (AA).

Budimpešta, 3. aprila. Stefani: Ko je regent Horthy izvedel za smrt grofa Telekyja, je takoj odšel na stanovanje bivšega predsednika madžarske vlade, kjer se je poklonil njegovim posmrtnim

ostankom. Zatem so za povrstjo začeli prihajati madžarski veleposlanstveniki in poslanci, člani diplomatskega zbora ter mnoge druge ugledne osebnosti, ki so se vpisale v osmrtno knjigo. (AA).

Budimpešta, 3. aprila. DNB: Slovesni pogreb posmrtnih ostankov ministrskega predsednika grofa Telekyja bo v ponedeljek na državne stroške. Truplo pokojnega grofa Telekyja bo položeno na oder v kopalni dvorani zbornice. Regent Horthy je opoldne prišel v predsedstvo vlade. Državni poglavar je nekaj minut ostal ob pokojnikovem mrtvaškem odru. Spodnja zbornica je vzela na znanje vest o smrti ministrskega predsednika, potem pa je bilo zasedanje odloženo za nedoločen čas. Zgornja zbornica je za nočjo sklicana na spominsko sejo, sešli se bodo pa tudi člani vladne stranke. Budimpeštanski župan je zapovedal, da se izobesijo zastave na pol droga po vseh javnih stavbah in povabil prebivalstvo naj na hišah izobesi črne zastave. Danes so odpovedane vse predstave po gledališčih, kinematografih itd. Godba ne igra. (AA).

Romuni o razmerju med Jugoslavijo in Nemčijo

Bukarešta, 3. aprila. m. Voda Romunije general Antonescu je danes sprejel v avdienco jugoslovanskega poslanika v Bukarešti g. Ava Kumoviča, s katerim se je zadržal v razgovoru nad eno uro.

Belgrad, 3. aprila. m. V zvezi z zadnjimi spremembami v Jugoslaviji objavlja jutrišnje »Vreme« poročilo, da prinaša list »Ordineac« v zvezi z najnovejšim političnim položajem v Jugoslaviji poročilo, v katerem pravi: »Odnosaji med Jugoslavijo in obojima silama so stopili po mišljenju bolgarskih krogov, po poročilih Agencije Stefani v kritično fazo. Poudariti je pa treba, da po najnovejšem ni bilo nobenih dogodkov, ki bi povečali napetost, nasprotno obstojajo znaki, ki pravijo, da položaja ni treba smatrati za težjega kot je sicer ker: 1. se je jugoslovanski poslanik vrnil v Berlin na svojo dolžnost, 2. jugoslovanska uradna Agencija Avala zanika vse vesti o protinemških manifestacijah v Jugoslaviji in o napadih na nemško manjšino ter jih imenuje neresnične. Nemški zunanji minister je poudaril: da Nemčija ne želi nič drugega, kakor da se zavarujejo nemške vasi, da se nemški podaniki ne zlostavljajo in da se izključi vpliv angleških agentov, ter da se v Jugo-

slaviji ne dela nič, kar bi koristilo interesom nemških neprijateljev. V Berlinu žele prav tisto, kar jugoslovanska uradna Agencija ugotavlja da je, 4. obisk g. Edena v Belgradu je agencija AA prav tako zanikala in potem odpadejo vse kombinacije, ki se širijo v zvezi s temi dogodki. Belgrad zanika obisk angleškega zunanjega ministra ter že s tem odbija vse obtožbe, da je vezan na angleške interese.

»Pester Lloyd« piše, da položaj Jugoslavije vsekakor ni lahek. Z nemško in jugoslovanske strani je opaziti veliko opreznost v določenem stališču, ker izgleda, sta obe strani prepričani, da bi vsako uvrščanje položaja z ene ali druge strani imelo za posledico, nezaželjene dogodke, kar izgleda, da obe strani skušata odvrniti.

Vojna v Libiji

London, 4. aprila. Reuter. Zanikajo se poročila, da bi bile angleške čete izpraznile Bengazi. Znanje predstave angleških sil se še vedno nahajajo 140 km južno od Bengazije.

Vljadni Bernard Shaw.

»Jaz berem misli in vem natančno, kaj vi v tem trenutku mislite.«

Bernard Shaw: »Potem vas prav lepo prosim, oprostite mi.«

CELJE

c Mrkonjičev steg skavtov v Celju opozarja svoje člane, naj redno prihajajo na sestanke, in sicer v krogih. Uprava stega pričakuje, da bodo skavti izvršili svojo dolžnost.

c Svarunova meščanskošolska skavtska četa bo imela v nedeljo, dne 6. aprila ob osmih jutraj v svojem stanu zbor za skavtsko pripravljenost. Vsi in točno!

c Ljubljanska opera je svojo predstavo Verdijeve opere »Ples v maskah« zaradi tehničnih ovir preložila na nedoločen čas.

c Mestni avtobus celjski je do nadaljnjega ukinil vožnjo na progi Celje-Kozje-Podsreda in Celje-Teharje.

c Pod voz je padel. 32letni posestnik Planinšek Franc iz Trnovlj pri Celju je v Vojniki padel pod voz. Kolo mu je šlo čez levo roko ter mu zmečkalo prste. Pripeljali so ga v celjsko bolnišnico.

c Slamorenica je odrezala štiri prste na roki 35letnemu posestniku Klepeju Francu iz Kannice pri Teharjih.

Ptuj

Dijaška kuhinja v Ptuj se zahvaljuje vsem velikodušnim dobrotnikom za pomoč, ki so ji jo izkazali in s tem omogočili redno prehrano najrevnejšim dijakom. Vsega skupaj je Dijaška kuhinja prejela okoli 8000 Din v blagu in gotovini.

Oblastno dovoljene cene v mesni stroki v Ljubljani

Kakor je našim čitateljem znano, je v zadnjem času nastala glede določanja cen nekaterim živilom, zlasti pa mesu iz raznih vzrokov precejšnja zmesnjava. Da bo v tem pogledu zavlada jasnost, je uprava policije razposlala proizvajalcem, posredovalcem in prodajalcem življenjskih potrebščin v mesni stroki v Ljubljani opozorilo, da so dovoljene naslednje maksimalne cene govejega, telečjega in svinjskega mesa, slanina, subega mesa in klobas:

Goveje meso: I. vrsta, prednji del 16 din, I. vrsta, zadnji del 18 din, II. vrsta, prednji del 13 din, II. vrsta, zadnji del 15 din, goveji jezik 18 din, pljuča 6 din, vranca 12 din, vampi 10 din, vampi, kuhani 12 din, srce 10 din, jetra 14 din, ledvice 16 din, možgani 20 din, glava 8 din, loj, črevesni 14 din, loj, surov ledvici 18 din, loj, topljen, čist 24 din. V mesarijah, kjer se prodaja meso srednjega in zadnjega dela po enaki ceni in je to v ceniku izrecno označeno, sme znašati cena kilogramu govejega mesa I. vrste največ 17 din, II. vrste največ 14 din. Meso I. vrste je meso volov in telic. To meso je označiti pri mesnem ogledu z žigom kot tako. Vse ostalo meso je II. vrste. Za sprednji del se smatrajo tiste kosti: meša, prsa in robček, vrat, podplečje, debela rebra, srednji bočnik, zadnji bočnik, podtrebušnica ter odrezki od izrezkov. Za zadnji del se smatrajo tiste kosti: šimbas, pljučna pečenka, roža, notranje stegno, zunanje stegno, kugla, bržola in debelo pleče.

Te cene veljajo, ako se prodaja priklada posebej. Ako se dodajo ti komadi kot priklada mesu, se prodaja priklada po isti ceni kakor meso. Priklada se sme dodajati k naslednjim mesnim kosom v naslednjih odstotkih teže: k prsom in trebušninam do 10% jeter, srca in kosti; k plečetu ali stegnu, popolnoma očiščenemu, 20 do 25%, k rebrom 5 do 10%. Po višjih cenah, kakor so gori označene, se smejo prodajati tiste specialni kosi govejega mesa brez vsake priklade: a) kot izrezki, popolnoma očiščeni, pljučna pečenka po ceni do 26 din, notranje in zunanje stegno, kugla in pleče po ceni do 24 din za kilogram; b) bržola po ceni 22 din.

Telečje meso: Cena za kilogram telečjega mesa sme znašati največ: za hrbet 18 din, za stegno in pleče 20 din, za vrat 16 din, za prsa 18 din. V mesarijah, kjer se prodaja telečje meso po običaju in označi v ceniku po enotni ceni, sme znašati ta cena največ 18 din. Priklada k telečjemu mesu se prodaja po najvišjih cenah, navedenih za priklado h govejemu mesu. Izjemoma od teh cen pa se določajo za telečja jetra 24 din, za pljuča s srcem 18 din, za možgane 8 din od komada, glava 7 din. Priklada se sme dodajati naslednjim kosom telečjega mesa v naslednjih odstotkih teže: Prsom 10%, stegnu 25% glave, telečjemu hrbišču poleg vsebovanih kosti še 20% nožnih kosti, plečetu 20% različnih in vsebovanih kosti. Cene za telečje zrezke iz stegna brez kosti se določa z največ 28 din iz pleč brez kosti z največ 26 din.

Svinjsko meso: Slanina s kožo 23 din, slanina brez kože 25 din, salo in riha po želji 26 din, trebušina slanina 24 din, stegno in pleče s privogom ter trebušina in vrat 22 din, stegno in pleče brez privogov ter hrbet 24 din, rebra 18 din, domača svinjska mast 28 din, sveža glava 9 din, črevesna mast 15 din, ledvice, srce, možgani 19 din, pljuča 8 din, sveži parklji 6 din, jetra 15 din.

Suho meso: Sunke 28 do 32 din, prekajeno meso I. vrste 28 din, prekajeno meso II. vrste 26 din, prekajeni parklji 8 din, prekajena glava 14 din, prekajen jezik 24 din.

Klobase: Krakovske 30 do 35 din, debrecinske 30 do 35 din, brenovke 28 do 30 din, safalade 28 do 30 din, posebne 25 do 30 din, tlačene 16 do 20 din, sveže kranjske 30 din, polprekajene kranjske 40 din, suhe kranjske 60 din, prekajena slanina 25 do 30 din.

Drobnica: Kostrunovo meso 14 do 16 din, jag-njetina 16 do 20 din, kozličevina 20 din.

Konjsko meso: I. vrste 10 din, II. vrste 8 din. Po čl. 6 uredbi o pobljanju draginje in brezvestne špekulacije mora imeti vsakdo, ki prodaja

Kino Kodeljevo - Tel. 41-64

Danes in jutri ob 8 zvečer. — Najaktualnejše vprašanje naših dni v grandioznem velefilmu

Suez

Tyrone Sower, Loretta Young, Annabella

Človek iz brona

v glavni vlogi Waryne Morris

Junak iz filma

Vitez Trene

življenjske potrebščin in ostalo blago v prodajni (obratovalnici), na trgu ali na drugem kraju na vidnem mestu posamezno ali v skupnem ceniku označene cene posameznim predmetom tako, da jih vsakdo lahko razločno vidi. Vsak proizvajalec (mesar), posredovalec ali prodajalec življenjskih potrebščin in ostalega blaga, pa naj že prodaja na debelo ali na drobno, je dolžan imeti na prodaj življenjske potrebščin in ostalo blago, ki ga je proizvedel ali nabavljal za prodajo. Prepovedano je kopičiti življenjske potrebšchine in ostalo blago zato, da bi se potrebšchine in blago vzele iz prometa in s tem zvišala njihova cena. Prepovedano je dalje omejevanje proizvodnje, nabave in prodaje življenjskih potrebščin in ostalega blaga pod običajno mero, prav tako pa so prepovedani tudi drugi postopki, ki povzročajo povišanje cen življenjskim potrebščinam in ostalemu blagu.

Maribor

m Cvetna nedelja. Prihodnja nedelja je »cvetna nedelja«, ena najlepših v spomladu. V mariborskih svetiliščih se bo vršilo staroslavno blagoslovlanje oljk. V stolnici bo ob pol 10 prevzvišeni knezoškof blagoslovil oljke, nato bo procesija, zatem pa pontifikalna sv. maša, med katero se poje slovenski pasijon po sv. Mateju. V frančiškanski baziliki bo blagoslovlanje oljk ob 10 s procesijo. V magdalenski župni cerkvi se bodo blagoslovljale oljčne vejice ob trideset na 10.

m Lepo uspel koncert »Kolo«. V sredo zvečer se je Mariborčanom prvič predstavil pevski zbor pevskega društva »Kolo« v Mariboru, ki je bilo osnovano šele nedavno ter so se v njem združili pevci dveh prejšnjih zborov. Koncert se je vršil v veliki Unionski dvorani, ki je bila zelo dobro zasedena. Nastopil je samo moški zbor po dvodstvom dirigenta Ubaldia Vrabca, kot solista pa sta sodelovala dr. Vrabec in Lajze Gabrijan in Joško Dovjak. Zbor je pričel z državnim himno, potem pa je pel pesmi: Gallus »Glejte kako umira pravičnik, Križovskij »Utopljenka«, Gerbič »Rožmarin«, Jereb »O kresu, Hochreiter »Gospodovski zvonec, Gotovac »Pjesma žitnosca«, Vrabec »Kralj Matjaž«, Mirk »Pomlad, Mokranjac »Prvi rukovet — iz moje domovine«, Mirk »O pohorskem kmetcu, dr. Schwab »Oj dekle kaj s' tak žalostno«, Adamič »Na božjo pot pojde«, Mirk »Gostivanje se služi«. Posebno so ugajale Mirkove pesmi. Pred pričetkom koncerta je pozdravil občinstvo predsednik društva Marino Kralj ter je v lepem in patriotičnem govoru poudaril, da je koncertni večer posvečen veselmu dogodku stopanja mladega vladarja Petra II. na prestol. Koncert je krasno uspel ter je pokazal, da ima društvo »Kolo« gotovo danes najboljši moški pevski zbor v Mariboru. Za svoja izvajanja so bili deležni pevci toplega aplavza.

m Iz gledališke pisarne. Ker zaradi vpoklica velikega števila igralcev niti ni mogoče prezasedati del, ki so se doslej izvajala, bodo — seveda le za nekaj časa — izostale nekatere predstave. Vendar pa gledališče v danih možnostih študira s polno paro. Pripravlja se Nušičeva izredno zabavna in mnogo igrana veseliga »Svete« v režiji J. Koviča.

m Upokojeni železničarji, ki so člani bolniškega fonda in ki so v staležu postaje Maribor, se pozivajo, da takoj dvignejo članske liste pri postajni blagajni Maribor in obenem oddajo stare članske liste.

m Vodstvo glasbene šole Glasbene Matice sporoča, da se vrši pouk nemoteno naprej.

m Obrtno gibanje. V mesecu marcu izkazuje obrtni register na mestni občini 14 izdanih novih obrtnih pravic ter 13 izbrisanih obrti.

m Z motorjem v drevo. V Studencih se je ponesrečil z motorjem Jože Molec. Zalezel se je z vozilom z vso silo v drevo ter obležal s poeno lobjano nezavesten. Tudi v bolnišnici še ni prišel večeraj k zavesti.

m Nesrečna smrt na cesti. Med Slovensko Bistrico in Pragerskem je pri petih urah usodna nesreča, ki je zahtevala človeško življenje. Po omenjeni cesti se je peljal v smeri iz Slovenske Bistrice na motorju Štefan Bauman iz Stražgajncev, občina Cirkovec. V bližini potoka Devine pa je na spolzki cesti naenkrat izgubil oblast nad vozilom. Metal ga je nekaj časa po cesti sem in tja, nato pa ga zaneslo s ceste na levo stran, kjer se je z motorjem vred prevrnil. Padel je na glavo ter udaril z njo v motor. Razbil si je lobanjo ter obležal s krvavo rano pri prči mrtev.

20 Jules Verne:

Lov na meteor

Odšla sta k sodnikovi hiši. Za njima je stopala sobarica.

Stara Katra je stala na pragu.
»Gospod Prote?« sta vprašala.
»Ni ga doma,« je odgovorila Katra.
»Obrava pravdarjev sta se podaljšala.
»Za dolgo?« je vprašal Cet.
»Do kosila.«
»Kosi pa?«
»Ob eni.«
»Vrnila se bova,« sta dejala in odšla.
Na sredi trga je še vedno bil Wreggov balon.
Tam sta postala.
»Dve uri je še do kosila,« je dejala Arkadija.
»Dve in četrt,« je popravil Standford.
»Hočete, da prebijeva ti dve uri skupno?«
»Če ete tako prijazni, da dovolite.«
»Kaj menite o sprehodu ob Potomaku?«
»To sem vam tudi jaz hotel predlagati.«
Odšla sta proti reki. Sredi ulice sta nenadoma obstala.
»Prejle sva se prvič razumela,« je dejal nenadoma Cet.
»In zadnjič,« je dodala Arkadija. Nato sta nadaljevala pot.

Ce sta hotela priti na ulico Exeter, sta se morala preriti skozi množico okoli balona. Ni bila posebno številna in to zato ne, ker je mnogo važnejši dogodek privabil ljudi na drugi kraj.
Zelo ko se je daniilo, je bilo pred palačo Prave polne ljudi. Ko so odprli razpravno dvorano, so se vsuli ljudje vanjo, da je bila v hipu polna. Le tisti, ki v njej niso imeli več prostora, so šli gledat pristanek balona.

V dvorani pa je modri sodnik John Prote s dil pravdo, kakršne še nikoli niso sodili in je tudi nikoli več ne bodo.

Množice je popadala groznica, ko so izvedeli, da je meteor iz zlata. Toda ta novica je bila nič

v primeri z ono, ki sta jo potrdila westonska zvezdogleda, namreč, da bo meteor padel. Ob tej novici se je pojavilo mnogo primerov blaznosti, tako da so bile vse norišnice zasedene.

Toda od vseh sta bila najbolj neumna tista, ki sta povzročila to razburjenje.

Niti Forsyte niti Haddleson nista predvidevala, da se utegne zgoditi kaj takega. Nista se potegovala zanj zaradi milijard, od katerih bi tako ne imela nobene koristi, ampak le zato, da si vsak od njiju zagotovi svoje ime pri tem velikem dogodku.

Njuna namera pa se je spremenila takoj, ko sta opazila pri meteorju spremembo glede njegovega premikanja. Takoj sta se jela baviti z novim, najvažnejšim vprašanjem. Cigar bo meteor, ko pade na zemljo? Čigave bodo milijarde, ki so zdaj zavite v venec žarkov? Čigavo bo to zlato?

»Moje!« je vzklikal Forsyte nenehoma, »moje, ker sem ga prvi videl na nebu.«

»Moje bo!« je ravno tako odločno vzklikal doktor, »moje, ker sem ga prvi odkril.«

Ta dva prenapeteža sta branila po časopisih svoje nasprotni in nepomirljive zahteve. Westonski listi so bili polni besnih člankov. Obmetavala sta se z najhujšimi izrazi in to zaradi nepristopnega meteorja, ki se jima je rogal z neba.

Medtem je minil 15. maj in Francis in Jane sta ostala zaročena. Ali sta se sploh še mogla imenovati zaročena? Forsyte je odgovoril Francisu, ko ga je ta poslednjič prošil za dovoljenje:

»Smatraj doktorja za lopova in ne dovolim, da bi se kdaj poročil z njegovo hčerjo.«

Tudi doktor je tolažil svojo obijano hčer:

»Francisov stric je nepoštenjak in se ne boš nikoli poročila z njegovim nečakom.«

Toda z grožnjami se ni nič doseže. Pri sporu se je treba obrniti na sodišče, ki odloči. To je najboljši način sprave.

Zvezdogleda sta se obrnila na sodišče.

Zato sta 17. maja prejela drug od drugega poziva, da se morata že naslednji dan predstaviti sodišču. Zato tudi je tega dne razburjena množica polnila porotno dvorano.

Zvezdogleda sta stala drug proti drugemu.

Pred to razpravo so bile še druge pravde in pravnarji, ki so prišli na sodišče preteč drug drugemu, so odšli na splošno zadovoljstvo sodnika Prote roko pod roko. Vprašanje je bilo, ali bo zdaj tudi tako.

»Druga pravda,« je določil sodnik.

»Forsyte proti Haddlesonu,« je klical pisar.

»Naj prideta!«

Nasprotnika sta se ločila od svojih ljudi in se približala sodnikovi mizi. Stala sta eden napram drugemu stisnjenih pesti in se merila s pogledi. Bila sta kot topa, ki ju lahko najmanjša iskra užge.

»O čem je stvar?« je vprašal sodnik, čeprav je dobro vedel, zakaj se gre.

»Prišel sem braniti svoje pravice.«

»In jaz svoje,« je dodal doktor.

Nastal je oglušajoč dvopev, ki je bil proti vsem pravilom harmonije.

Sodnik je potkal ob mizo.

»Gospoda,« je dejal, »govorita drug za drugim. Držim se abecede in dajem prvenstvo gospodu Forsytu.«

Forsyte je tako prvi razložil svojo stvar, medtem ko se je Haddleson z muko zadrževal. Povedal je, kako je 16. marca zapazil meteor, kako ga je opazoval in svoja opazovanja vestno sporočal pilsburški zvezdarni. Zato ima pravico do imena odkritelja.

Doktor Haddleson je povedal isto. Sodišče po njegovem govoru ni izvedelo nič novega.

Sodnik Prote pa nazvlel temu, da je bilo poročilo obeh nasprotnikov do pičice isto, ni zahteval nobenega pojasnila več. Zahteval je mir in prišel čitati sodbo, ki jo je bil napisal v času, ko sta pravdarja govorila.

»Upoštevam, da je gospod Dean Forsyte odkril meteor 16. marca ob sedmih sedem in trideset in dvajset sekund dopoldne.«

»Upoštevam pa z druge strani, da je doktor Haddleson odkril meteor istočasno.«

»Dal Dale« so klicali doktorjevi pristaši in mahali z rokami.

»Ne! Ne!« so odgovarjali pristaši Forsytovi in topotali z nogami.

»Toda,« je nadaljeval sodnik, »ker se prikujoča tožba naslanja na minute in sekunde, je torej izključno znanstvenega značaja.«

Ker pa sodni zakon ne predvideva slučaja glede kakšnega zvezdoslovnega odkritja, se iz teh razlogov proglašamo za nepotrebne in priporočamo obema strankama, da poravnata sodne stroške.«

To je bilo vse. Sodnik ni mogel odgovoriti drugače.

Ker sodnik ni sodil v korist ene ali druge stranke, vsaj ni bilo strahu, da bi nasprotnika telesno obračunala. In to je bila nemala pridobitev. Toda s sodbo ni bil razen sodnika nihče zadovoljen. Če je sodnik mislil, da se bo pravdarjev otreseel z izjavo o nepotrebnosti, se je moral temu upanju odreči.

Dva glasova sta se oddvojila od kričanja, ki je sprejelo sodbo.

»Zahtevam besedo!« sta kričala zvezdogleda istočasno.

»Čeprav je sodba nespremenljiva,« je dejal sodnik z ljubeznivim glasom, ki ga niti v najresnejših prilikah ni zapustil, rad dovoljujem gospodom, da govorita, le z enim pogojem, da bosta govorila drug za drugim.«

Toda zahteval je prevoč. Nasprotnika sta pričela govoriti z isto zgovornostjo in istimi hudimi izrazi, ker nista hotela niti za besedo zaostati drug za drugim.

Prete je videl, da je najbolje, če ju pusti govoriti in ju je mirno poslušal. Mogel je razumeti smisel tega govorjenja. Zdal se ni več šlo za astronomsko vprašanje, ampak za prvenstvo odkritja meteorja. Šlo se je za to, čigav bo meteor, ko bo padel.

»Forsytovo!« so vzklikali njegovi pristaši.

»Haddlesonovo!« so klicali nasprotniki.

Sodnik je z licem filozofa zahteval mir. Tako so mu ustregli.

»Gospodje,« je dejal, »dovolite mi vprašanje. Ali bo meteor res padel?«

»Padel bo!« je vzkliknila vsa dvorana.

Če bi sovražnik vdrl na Angleško

Kako se Angleži pripravljajo tudi na tako možnost

Angleška vlada je uradno izdala knjižico v modro-belo-rdečem ovitku, ki ima naslov: »Kako se moramo vesti, če bi sovražnik vdrl na Angleško.« Nemški vdor na Angleško je danes tista velika mora, ki tlači vse Angleže ter se na to tudi temeljito pripravljajo. Vdor prepričati je velika naloga orjaške mobilizirane armade obalnih čuvajev, črnovojniških polkov, protiletalskih čet, stražnikov, čuvajev morskih svetilnikov, protiletalskih poveljstev in obveščevalnih oddelkov. To vse je porazdeljeno po vsej deželi. Zlasti na gosto pa so ti oddelki posejani na južni in vzhodni angleški obali. Ker pa so Angleži hladni računarji, ki upoštevajo vsakršno možnost, so upoštevali tudi možnost, da bi sovražnik vendarle utegnil kdaj kje vdreti na njihovo ozemlje. Zato so izdali tisto brošuro, katere vsem Angležem nazorno razlaga, kaj bi v takem primeru bila dolžnost vsakega angleškega državljanja. Knjižica med drugim pravi:

Boben namesto sirene. V Nizozemski Indiji letalske nevarnosti ne sporočajo prebivalstvu s sirenam, marveč z velikimi bobni, kakršni so tamkaj v navadi.

bati vsakršne panike, ki bi sicer utegnili škodovati nalogam naših čet. Vsak mora biti hladno krven ter se mora z železno odločnostjo tako ravnan, kakor je povedano v tej knjižici.

Nato brošura našteva celo vrsto naukov, nasvetov in navodil, ki so spretno prirejena na podlagikušen iz zasedbe Holandske, Belgije in Francije. Po teh vzgledih knjižica najprej nujno priporoča, naj prebivalci nikjer ne beže pred sovražnikom. Tak beg civilnih ljudi je zelo slab za vojaške operacije, ker so kmalu vse ceste zasedene in natrpane, živeža po vaseh in malih mestih začne zmanjkovati, prav tako rezerve bencina. S tem pa je močno oškodovana prostost gibanja vojskujoče se armade. Pač pa naj civilno prebivalstvo ostane docela mirno ter naj prebiva v svojih stanovanjih ali v delavnici. Tukaj naj mirno ter potrpežljivo čaka, da bo vojna vihra odvihrala naprej.

Če pride civilni Anglež v stik s sovražnim vojaštvom, so v brošuri navedena navodila, kako naj se takrat obnaša: Prvo je, da mora vsakdo biti čim bolj molčeč. Pravočasno, preden pride sovražnik v kraj, naj prebivalci pobere vse cestne tablice in vse kačipote. Nihče naj ne kaže nobene radovednosti in naj nikjer ne prodaja zival. Prav tako je treba s cest odpraviti vse otroke ter se sploh izogibati vsakršnega stika s sovražnikom ter pogovorov z njim, kolikor je najbolj mogoče. To navodilo ima ta namen, da bi sovražnik iz kake morda nehotene opombe ne delal kakih sklepov v škodo angleške armade.

V knjižici so še druge zelo koristne stvari: Tako je na primer Angležem nujno priporočeno, naj si dobro zapomnijo glas tistega, ki napoveduje v njihovem radiu. Lahko bi se namreč — pravi knjižica — utegnili zgoditi, da bi kaka tuja oddajna postaja ali kak sovražni napovedovalec na angleški oddajni postaji hotel s svojimi poročili in navodili ljudi motiti. Zato so angleške oddajne postaje zdaj uvedle to novost, da se vsak napovedovalec pred začetkom svojega poročila poslušalec predstavi ter jim pove svoje ime, da bi potem ne bilo nobene zmede.

Ta knjižica je torej izšla ter je imela že zdaj, ko še ni nobenega sledu kakega vdora, velikanski uspeh. Najprej je ljudstvo silno pomirila, kar med civilnim prebivalstvom vsakdo lahko opazi. Zadnje dni se je že dogajalo, da so ljudje tako mirni, da v protiletalska zavetišča beži le še kakih 10 do 20 odstotkov ljudi, vsi drugi pa mirno ostajajo ponoči v svojih posteljah ali pa pa podnevu naprej opravljajo svojo dolžnost. Kaj takega pred nekaj tedni sploh ni bilo mogoče. Vsi ljudje, ki poznajo glavno angleško lastnost, ki je hladnokrvnost, zdaj trde, da bi Angleži tudi ohranili mir in trezno presojo, če bi sovražnik res vdrl na Angleško. To je glavni pogoj, da bi angleška armada izkrcanega sovražnika potem na Angleškem onemogočila.

Zaprti, ker so poslušali tuje postaje

Švicarski listi poročajo iz Milana: Ker so poslušali londonsko brezžično oddajo, so bili v Genovi prijeti in zaprti trije moški. Zaradi istega prestopka je bil oblasti naznanjen tudi neki duhovnik v Verbaniji. Ta se je zagovarjal, da je pri iskanju svoje postaje le po pomoti mimogrede odprl londonsko postajo. Pa so ga vendarle obsodili na dva meseca ječe.

Iz kave bodo delali letala

Čudna je ta zadeva, kaj ne? Morda bo pa le kaj resnice na tem, saj to poroča znana ameriška agencija »United Press«, ki takole pravi: Brazilski učenjak — škoda, da imena ne povedo — je iznašel novo sintetično in plastično snov, ki jo je imenoval »cafelit«. Ta nova masa ima to lastnost, da jo moreš uporabljati za izdelovanje nekaterih važnih letalskih delov. Ko bo izum še bolj izpopolnjen, bodo iz te snovi lahko delali tudi cela letala. Ta novi izdelek je iz kave. Baje bodo v Braziliji kmalu začeli graditi novo tovarno, kjer bodo izdelovali to snov. Brazilci so seveda tega izuma močno veselili, saj zdaj ne vedo, kam bi s svojo kavo, katere v Evropi nihče ne kupuje.

Zaradi debelosti postal siromak

V Bukarešti je umrl še mlad mož Jon Comsa, ki je bil najdebelejši človek v Romuniji. Saj je tehtal 160 kg. Ker pa je bil zraven tega še bolj nizke rasti, je bil na zunaj kar smešen, zaradi česar so mu dejali »človeška žoga«. Bil je sposoben šofer, pa dolgo let ni dobil službe, ker je vsak lastnik avtomobila nerad spustil v svoj avto tako težo. Poleg vseh teh nesreč ga je pa zadelo še to, da mu je ušla žena. Ostal je popoln siromak, ki je zunaj v bukareškem predmestju životarlil le še od tega, kar so mu dali dobri ljudje. Iz svoje hiše je šel le pet do šestkrat na leto, ker je težko hodil in pa, ker se je bal, da se bodo ljudje iz njegove debelosti norčevali. Njegovo truplo je po smrti dobila bukareška medicinska fakulteta.

Nov Fordov avtomobil, ki ga je Ford sgradil za ameriško armado, kateri služi za obveščevalno službo. Avto napravi 96 kilometrov na uro ter drvi lahko po strmini, ki znaša 68%.

Mož, ki so mu pred 40 leti napovedovali skorajšnjo smrt, 80 let star

V Mostu Revera v Ameriki živi mož, ki se piše Samuel Mahoney. Ta možak je zdaj obhajal svojo 80 letnico, dasi so mu pred 40 leti zdravniki napovedovali, da bo živel kvečjemu še nekaj mesecev ali celo le nekaj dni. Mož je bil takrat hudo bolan, vneli so se mu namreč sklepi, imel je tudi silno slabo srce, kri se mu je z urinom zastropijala itd. Zdravniki so mu takrat odkrili povedali, da bo živel kvečjemu še kak mesec dni, kar je moža seveda močno potrla. Ko je videl, da ni nobenega upanja več, da bi ga zdravniki mogli ozdraviti, se je opogumil ter se začel sam zdraviti, kakor je pač vedel in znal. Zdravil se je s soncem in z morskimi kopelji. Sonč in v morju koplje še danes dandanes, ko je že 80 let star, čeprav je včasih zunaj več stopinj mraza. Poslej je vedno zdrav in krepak.

Ford bo začel izdelovati nova letala na nov način

United Press poroča iz Fordovega avtomobilskega mesta Detroita v Ameriki tele zanimivosti, ki ne bodo zanimale zgolj večakov:

Henry Ford, ki je začel izdelovati avtomobile kar v množinah, je prav za prav započel novo industrijsko dobo v človeški zgodovini. Zdaj pa se Ford peča v vprašanju, ali ne bi kazalo tudi letala izdelovati tako v množinah. Pri tem naj bi pomagal nov način pritrjevanja posameznih letalskih delov, s čimer bi bilo doseženo, da bi bilo za eno letalo treba pol manj časa kakor pa doslej. Strokovnjaki pravijo: Če je novi izum tak, da ga bo vojaška oblast sprejela, bo v izdelovanju letal nastala prava revolucija. Novi izum že preizkušajo v posebnem in strogo zastraženem oddelku Fordovih tovarn ob Rdeči reki. Med tem

Zemljevid severne Abesinije in Eritreje z glavnim mestom Asmaro, katero so Angleži te dni zavzeli, in Massauo, ki je glavna italijanska luka ob Rdečem morju.

Sila v mikrofону

Mikrofon silno okrepi vsak glas, zlasti pa, če nastaja glas prav blizu mikrofona. Ko je filmsko podjetje snemalo film »Eskimo«, so skušali v filmu tudi posnemati šumenje ledenih plošč, ki druga druga tarejo. Da bi v filmu dobili tak glas, je režiser najprej dal vreči več ton ledu na cementno ploščo pod mikrofona. Pa to v mikrofону ni bilo podobno škripanju tročega se ledu. Nato so na tleh začeli razbijati cel kup lesenih zabojev, kar pa tudi ni dalo zaželenega glasu. Končno se je nekdo spomnil, da bi kaj manjšega bilo tudi dovolj: Perišče kuhinjske soli so položili na stekleno ploščo pred mikrofonom, nakar so s palcem tisto sol na lahno pritiskali na ploščo, da se je počasi trla. Ker je bilo to čisto blizu mikrofona, je iz njega prihajal stokratno močnejši glas, ki je do pičice natančno posnemal, kakor se tero orjaške ledene plošče.

Angleži so zasedli Farsanske otoke v Rdečem morju, ki leže blizu arabske obale nasproti Massau. Zaradi tega je vlada Saudove Arabije ugovarjala, ker po pogodbi teh otokov Anglija ne bi bila smela zasesti.

ŠPORT

ASK-ov pomladanski smuški tečaj

Na prostranih snežnih poljanah Kravca, kjer sonce najtopleje pripeka v pomladanskih dneh in od koder je krasen razgled na vse vrhove prekrasnih slovenskih gora, prireja Akademski športni klub ob 15. do 20. aprila svojim članom nekajdnevni oddih v teh težkih dneh.

Človeka vleče v gore neka neznana, skrivnostna sila; kdor koli je le enkrat občutil toploto pomladanskih žarkov v planinah in opojnost gladkega dresenja na dileh, ne bo tega nikoli več pozabil in vedno znova se bo vračal v duhu na najlepše ure življenja — življenja v narodu gora. Zato je ASK ravno v tem času razpisal smuški tečaj, ki ga bo vodil klubov član in prvak LZSP v alpski kombinaciji inž. arh. Marijan Sorli.

Ker je zanimanje zelo veliko, sprejemamo prijave samo do 9. aprila, in sicer za člane: tajnik Župeč, Miklošičeva 5, za članice pa Velikonja Mija, lokal »Savicec«. Ob prijavi plača vsak 20 din. Dne 9. aprila ob 14 je zaključek prijavi in obvezen sestanek prijavljenih v Akademskem domu, da se natančno pomenimo glede brane, vožnje, stroškov itd. Kdor je izven Ljubljane, se lahko prijavi tudi pišмено na: Akademski športni klub, univerza, Ljubljana.

Vabimo vse starešine, članice in člane, da v čim večjem številu pohite na prelepi Kravec. Kdor nima sredstev, mu bo dal klub podporo. Vse podrobnosti bodo pa še objavljene v »Slovenec«.

Narodna imena našim klubom!

Nekateri klubi pri nas nimajo še domačih imen. Vsi klubi bi se morali zavedati svoje pripadnosti, saj se prav iz našega naroda zgrinjajo igralci v te klube. Klubi, ki se zavedajo svoje narodne in državne časti, bi morali tudi svoja imena imeti po naših krajih in možeh. Vsako leto tolikokrat manifestirajo, vedno in povsod kažejo svojo narodno in državno zavest pri različnih domačih in mednarodnih srečanjih, zato bi bilo umestno, da tudi z imenom kluba manifestirajo svojo državljansko, oziroma narodno zavest. Potrebno bi bilo, da bi tudi slovenska vrhovna zveza pozvala vse svoje včlanjene klube, da dajo svojim klubom narodna imena.

Drobiž iz madžarskega športa

Madžarska nogometna zveza je sprejela vabilo francoske zveze, da bi odigrala eno meddržavno tekmo v Parizu proti reprezentanci okupirane Francije.

Danska zveza je tudi naslovila vabilo Madžarom za tekmo v Kopenhagenu. Madžari so obe vabila odklonili, ker nimajo več terminov.

Po pisanju časopisov bo amaterska reprezentanca Madžarske gostovala za Veliko noč v Jugoslaviji. Na veliko nedeljo bo igrala v Bački Topoli, na ponedeljek pa v Novem Sadu.

Madžarska teniška zveza je v prav neugodnem položaju, ker nima teniških žog. Igrišča so že vsa pripravljena, a igralci nimajo žog.

Se eno vabilo je dobila madžarska atletska zveza, da bi nastopila s svojo reprezentanco na Svedskem in na Finskem. Danska zveza je tudi povabila Madžare, da bi na povratku iz Helsinkija igrali meddržavni dvoboj v atletiki.

Madžarski športni časopisi na vidnih mestih priobčujejo zmago svojega teniškega igralca Franke Kovaca v teniškem prvenstvu Amerike. Madžari trdijo, da je Kovacs sin madžarskih roditeljev.

Najboljši strelci Hrvatske lige so vodje napada: Lešnik in Muradori iz Concordije. Oba sta pretresla mrežo s 27 goli.

Na tabeli prve lige na Češkem je na čelu Slavija s 24 točkami, sledi ji Sparta s 24 točkami, tretji je Prostějov s 16 točkami, šele za temi je Bohemians, Kladno 14.

Nemčija je v Nürnbergu v metanju premagala Finsko s 5:2.

Nemčija - Jugoslavija. Kakor javlja madžarski časopis »Nemzeti sport«, je tekma med Nemčijo in Jugoslavijo določena za 15. junij na Dussaju.

Bask je odpovedal svojemu trenerju. Zaradi svojih neuspehov v srbski ligi je Bask izpadel iz konkurence, da bi sodeloval v državni ligi. Star klub, ki ima toliko zaslug za srbski nogomet, bo moral pasti med nižje razrede. Igralci že zapuščajo klub in se vpisujejo v boljše klube. Prav iz teh razlogov je uprava kluba odpovedala svojemu trenerju Englu.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

Iz Slovenske nogometne zveze (službeno). Odložilo se vse tekme, ki so bile določene za 6. april. Prihodnje seje poedinih odborov SVZ bodo sklicane pišmeno. Za SVZ: Predsednik.

STK Moste. Drevo ob 20 pri Bajcu važen sestanek, katerega naj se zaradi nedeljskih tekem udeležijo prav vsi igralci.

Slovenska kolesarska zveza Ljubljana — službeno. Redna seja Slovenske kolesarske zveze se bo vršila v petek, dne 4. aprila ob 19.30 v kavarni Vospersnik, Stari trg 34. Prosim vai in točno!